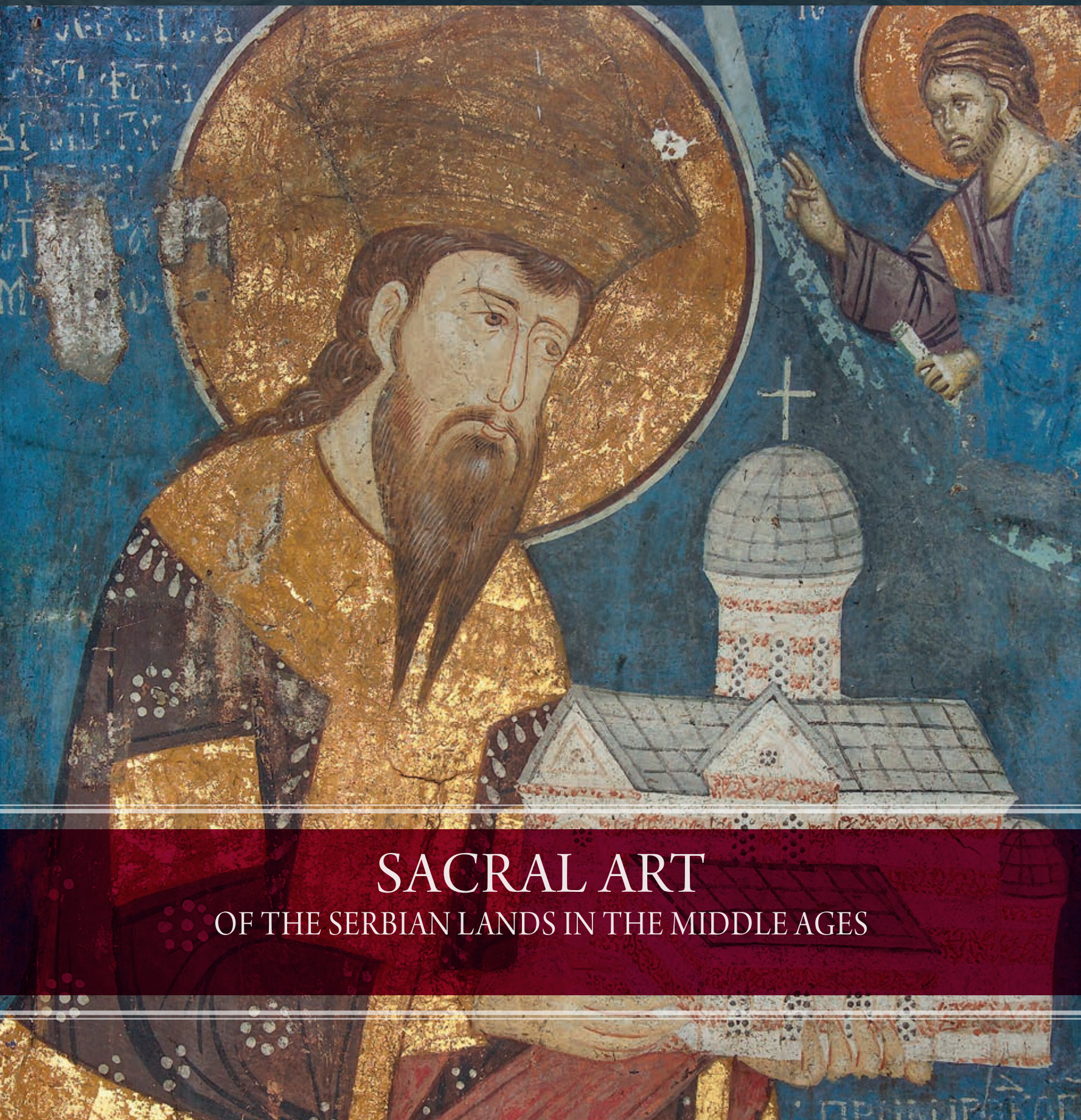

BYZANTINE HERITAGE AND SERBIAN ART II

SACRAL ART OF THE SERBIAN LANDS IN THE MIDDLE AGES

BYZANTINE HERITAGE AND SERBIAN ART II

BYZANTINE HERITAGE

AND SERBIAN ART I–III

EDITORS-IN-CHIEF

LJUBOMIR MAKSIMOVIĆ
JELENA TRIVAN

EDITED BY

DANICA POPOVIĆ
DRAGAN VOJVODIĆ

EDITORIAL BOARD

VESNA BIKIĆ
LIDIJA MERENIK
DANICA POPOVIĆ
ZORAN RAKIĆ
MIODRAG MARKOVIĆ
VLADIMIR SIMIĆ
IGOR BOROZAN
DRAGAN VOJVODIĆ

EDITORIAL SECRETARIES

MARKA TOMIĆ ĐURIĆ
MILOŠ ŽIVKOVIĆ

REVIEWED BY

VALENTINO PACE
ELIZABETA DIMITROVA
MARKO POPOVIĆ
MIROSLAV TIMOTIJEVIĆ
VUJADIN IVANIŠEVIĆ

THE SERBIAN NATIONAL COMMITTEE OF BYZANTINE STUDIES
P.E. SLUŽBENI GLASNIK
INSTITUTE FOR BYZANTINE STUDIES, SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

SACRAL ART

OF THE SERBIAN LANDS IN THE MIDDLE AGES

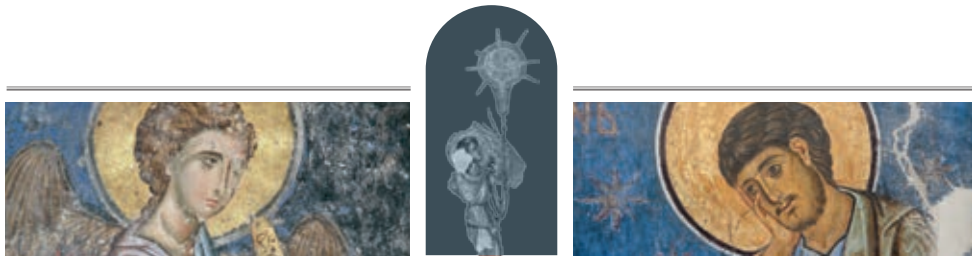
EDITORS

DRAGAN VOJVODIĆ

DANICA POPOVIĆ

BELGRADE, 2016

PUBLISHED ON THE OCCASION
OF THE 23RD INTERNATIONAL CONGRESS OF BYZANTINE STUDIES

This book has been published with the support of the
MINISTRY OF EDUCATION, SCIENCE AND TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA

CONTENTS

CULTURAL SPACES AND SACRAL FRAMEWORKS

ON THE BOUNDARY AMONG WORLDS AND CULTURES – THE ESSENCE AND SPACES
OF SERBIAN MEDIEVAL ART 13
Dragan Vojvodić

BYZANTIUM IN SERBIA – SERBIAN AUTHENTICITY AND BYZANTINE INFLUENCE 41
Bojana Krsmanović
Ljubomir Maksimović

SERBIA IN BYZANTIUM – THE PATRONAGE OF SERBIAN *KTETORS*
IN THE BYZANTINE EMPIRE 57
Miodrag Marković

SERBIAN PATHS OF RHOMAEAN CULTURE – THE ROLE OF SERBIA IN SPREADING
BYZANTINE-STYLE ART TOWARDS THE WEST AND NORTH OF EUROPE 75
Miroslava Kostić
Miloš Živković

*

THE LITURGICAL FRAMEWORK OF SERBIAN AND BYZANTINE RELIGIOUS ART 91
Vladimir Vukašinović

PAN-CHRISTIAN SAINTS IN SERBIAN CULT PRACTICE AND ART 103
Dubravka Preradović
Ljubomir Milanović

A NATIONAL ‘PANTHEON’: SAINTLY CULTS AT THE FOUNDATION
OF SERBIAN MEDIEVAL STATE AND CHURCH 119
Danica Popović

‘GOD DWELT EVEN IN THEIR BODIES IN SPIRITUAL WISE’ – RELICS AND RELIQUARIES
IN MEDIEVAL SERBIA 133
Danica Popović

I. IN THE WEST OF THE BYZANTINE EMPIRE: ON A QUEST FOR IDENTITY

BEGINNINGS OF ARTISTIC ACTIVITY IN THE SERBIAN LANDS (9TH–11TH CENTURY) 147

Miodrag Marković

ON THE TRAIL OF UNIQUE SOLUTIONS – SERBIAN ART IN THE 12TH CENTURY 165

Miodrag Marković

THE EARLY PERIOD OF ILLUMINATIONS IN SERBIAN MANUSCRIPTS 183

Jadranka Prolović

STUDENICA: THE FUNERARY CHURCH OF THE DYNASTIC FOUNDER –
THE CORNERSTONE OF CHURCH AND STATE INDEPENDENCE 193

Miloš Živković

II. ACHIEVEMENT OF INDEPENDENCE AND FINDING AN IDENTITY: ON THE RUINS OF BYZANTIUM

SERBIAN MONUMENTAL ART OF THE 13TH CENTURY 213

Branislav Todić

RAŠKA ARCHITECTURE OF THE 13TH CENTURY AND ITS SCULPTURAL DECORATION 233

Milka Čanak-Medić

THEMATIC PROGRAMMES OF SERBIAN MONUMENTAL PAINTING 249

Dragana Pavlović

ECHO OF THE ANCIENT CHRISTIAN ORIENT IN LATE 12TH AND 13TH
CENTURY SERBIAN ART 261

Tatjana Starodubcev

III. COMPETING WITH THE RESTORED BYZANTINE EMPIRE: AN EPOCH OF DYNAMIC BYZANTINISATION

SERBIAN ART FROM THE BEGINNING OF THE 14TH CENTURY TILL THE FALL
OF THE NEMANJIĆ STATE 271

Dragan Vojvodić

THE MODEL OF EMPIRE – THE IDEA AND IMAGE OF AUTHORITY IN SERBIA (1299–1371) 299

Smilja Marjanović-Dušanić

Dragan Vojvodić

BYZANTINE AND ROMANESQUE-GOTHIC CONCEPTIONS IN SERBIAN ARCHITECTURE
AND SCULPTURE IN THE 14TH CENTURY (TILL 1371) 317

Ivan Stevović

ILLUMINATION OF SERBIAN MANUSCRIPTS OF THE HIGH MIDDLE AGES (1299–1371)	331
<i>Jadranka Prolović</i>	

RISE OF LATE FEUDALISM – THE ENDOWMENTS OF THE SERBIAN NOBILITY	341
<i>Smiljka Gabelić</i>	

IN ENCOUNTERING WESTERN CULTURE – THE ART OF THE POMORJE (MARITIME LANDS) IN THE 14 TH CENTURY	357
<i>Valentina Živković</i>	

NEW KINGDOM IN THE SOUTH – ART IN THE MRNJAVČEVIĆ STATE	367
<i>Marka Tomić Đurić</i>	

IV. ASCENT IN THE NORTHERN AND WESTERN REGIONS: NEW CENTRES OF BYZANTINE-STYLE ART

ART IN THE LANDS OF THE LAZAREVIĆ AND BRANKOVIĆ DYNASTIES	383
<i>Tatjana Starodubcev</i>	

ARTISTIC TRENDS ON THE PERIPHERY – THE LANDS OF THE BALŠIĆ, KOSAČA AND CRNOJEVIĆ FAMILIES	401
<i>Marka Tomić Djurić</i>	

IN SEARCH OF LEGITIMACY: IDEOLOGY AND ART OF THE NEW SERBIAN DYNASTS	411
<i>Branislav Cvetković</i>	

SACRAL BUILDING IN MORAVAN SERBIA	423
<i>Ivan Stevović</i>	

ARCHITECTURAL SCULPTURE AND THE SYSTEM OF DECORATION OF MORAVAN CHURCHES	435
<i>Dubravka Preradović</i>	

LATE MEDIEVAL SERBIAN MANUSCRIPT ILLUMINATION (1371–1459)	447
<i>Jadranka Prolović</i>	

V. IN THE SHADOW OF A STRUGGLE FOR SURVIVAL: ART AFTER THE LOSS OF STATE AND CHURCH INDEPENDENCE

ART IN THE SERBIAN LANDS IN THE FIRST CENTURY UNDER OTTOMAN RULE	457
<i>Svetlana Pejić</i>	

THE SYRMIUM BRANKOVIĆ DYNASTY AND FOUNDING THE HOLY MOUNT OF FRUŠKA GORA	473
<i>Vladimir Džamić</i>	

SERBIAN PRINTED BOOK DECORATION IN THE 15 TH AND 16 TH CENTURIES: CENTRES AND CREATIVE PRODUCTION	485
<i>Miroslav Lazić</i>	

VI. CHRISTIAN THEOCRATIC REALM WITHIN AN ISLAMIC EMPIRE: A GREAT POST-BYZANTINE RENEWAL

ART OF THE RESTORED PATRIARCHATE OF PEĆ (1557–1690)	497
<i>Zoran Rakić</i>	

THE OLD STATE IN THE FOUNDATIONS OF THE RENEWED CHURCH	515
<i>Svetlana Pejić</i>	

SERBIAN ICON PAINTING IN THE TERRITORY UNDER THE JURISDICTION OF THE RENEWED PATRIARCHATE	529
<i>Miljana M. Matić</i>	

ILLUMINATION OF 16 TH AND 17 TH CENTURY SERBIAN MANUSCRIPTS.....	541
<i>Zoran Rakić</i>	

'ALL HOLY AND HONOURABLE THINGS' – SERBIAN SACRAL GOLDSMITHING OF THE 16 TH AND 17 TH CENTURY.....	553
<i>Mila Gajić</i>	

EMERGENCE OF VERSATILE ARTISTIC PERSONALITIES – LONGIN	565
<i>Irena Špadijer</i>	
<i>Branislav Todić</i>	

ISLAMIC INFLUENCES ON SERBIAN ART DURING OTTOMAN RULE.....	575
<i>Ljiljana Ševo</i>	

CHRONOLOGY	581
BIBLIOGRAPHY	585
LIST OF COLLABORATORS AND THEIR AFFILIATIONS*.....	629

COMPETING WITH THE RESTORED BYZANTINE EMPIRE:
AN EPOCH OF DYNAMIC BYZANTINISATION

IN ENCOUNTERING WESTERN CULTURE – THE ART OF THE POMORJE (MARITIME LANDS) IN THE 14TH CENTURY

VALENTINA ŽIVKOVIĆ

The art of the coastal region known as Pomorje, which was part of the medieval Serbian state under the Nemanjić dynasty, represents a unique field in which Roman Catholic and Byzantine art conceptions intertwined. Even though the influences of Byzantium and the West permanently marked the art of medieval Serbia, their presence was most strongly felt in the coastal towns. The towns and areas of the Serbian Pomorje were places of perpetual contact of the two cultures – sometimes one was dominant and sometimes the other and their intertwining often led to original artistic achievements.

Pomorje architecture developed on the foundation of Romanesque and Romano-Gothic architecture permeated with Byzantine elements. The architectural schemes pursued in building single-nave domed churches in the 11th, 12th and 13th centuries strongly reflect the Byzantine architectural tradition [St. Thomas at Kuti, St. Luke in Kotor, the Church of St. Michael of the Ratac Benedictine Abbey, St. Mary's Collegiate Church in Kotor (St. Mary of the River)] (fig. 140). A special place regarding this combination of architectural structures and influences belongs to the Cathedral of St. Tryphon in Kotor (dedicated in 1166, fig. 79). Scholars have frequently underscored the influence of Italo-Byzantine art forms on the cathedral. Its parallels have mostly been sought in Apulia, both with respect to visual art forms and architecture and architectural sculpture. More recently, emphasis has been placed on close artistic relations between Pomorje and the province of Marche, particularly in the 12th century, and a strong influence of Benedictine church architecture prevalent in this part of Italy.¹ Unquestionably supporting this assumption is the archival data related to the origin and development

of notary services, schools, medical practices and pharmacy in medieval Kotor.

The last decades of the 13th and 14th centuries saw the creation of many works of monumental architecture that demonstrate a strong Gothic influence. The tradition of single-nave churches that began at the end of the 13th century was adopted and further developed by the newly established Franciscan and Dominican mendicant orders. The establishment of the first Franciscan convents in Kotor, Bar, Skadar and Ulcinj in 1288 is linked with the ktetorial activities of the Serbian Queen Helen of Anjou. Together with her sons, Queen Helen erected, restored and endowed a large number of churches throughout Pomorje.² One of them was the highly esteemed church of the old Benedictine abbey of Sts. Sergius and Bacchus on the Bojana River, restored in 1290 and then again in 1318, by King Milutin, his mother and brother. The abbey was a permanent meeting place for people from various cultures, as nearby was an important market with a customs house on the trade route that ran from the coastal regions to towns and markets in the interior of Serbia.³ In this impressive edifice of transitional style, the older triple-nave architectural concept was enriched with Gothic forms added to the façades and lancet arches. The older scheme of triple-nave basilicas was followed in building impressive churches in the 14th century. One of them is the cathedral church of St. George in Stari Bar, as well as church B of the Ratac Abbey, which, due to its floor plan, excellent stonemasonry and building technique, is linked with the contemporaneous Monastery of Dečani (figs. 218, 258–261).⁴

¹ Čanak-Medić, Čubrović, *Katedrala Svetog Tripuna*, 210–211.

² Судотић, *Краљица Јелена Анжујска*, 131–147.

³ Шкриванић, *Путијеви*, 62–71.

⁴ Кораћ, *Градињелска школа Поморја*; ИЦГ II / 1, 160–195 (В. Кораћ).

Fig. 288. Kotor, Cathedral of St. Tryphon, interior

Fig. 289. Kotor, Cathedral of St. Tryphon, ciborium, detail

Particularly developed coastal towns that were part of the Nemanjić state were Bar and Kotor (figs. 132, 208). These once Byzantine towns reached their full economic, cultural and artistic development in the 13th and 14th centuries. During Nemanjić rule, the two towns saw the construction or reconstruction of numerous churches (St. George, St. Catherine, St. Veneranda, St. Nicholas, and St. Mark in Bar, and St. Tryphon, St. Luke, St. Michael, St. Mary, and St. Anne in Kotor) (fig. 297).⁵

The coastal part of Zeta and the Bay of Kotor were the breeding ground for the development of sculptures of a uniquely Romano-Gothic style in the medieval Serbian state.⁶ The written sources contain the names of numerous 14th century stonemasons from Kotor and Bar who worked on churches and mansions in their native towns and also, if required, went to work in the interior of Serbia and the cities of Dalmatia. Unquestionably attesting to this is the participation of Fra Vita of Kotor and his associates in the construction of Dečani and the production of architectural sculptures for it.⁷ An exceptional work of architectural sculpture in stone is the Kotor ciborium, probably erected in 1362 on the occasion of the re-consecration of the altar of the Cathedral of St. Tryphon (fig. 288).⁸ The architrave of the ciborium features scenes

in relief from the life of Saint Tryphon, the patron saint of Kotor, such as those from his early youth, his miraculous healings and conversions of pagans to Christianity (fig. 289). Matching this iconographic choice and the omission of the scenes of the patron saint's torture and death is the expressive style, which is slightly formal and restrained, but nevertheless of the highest artistic value.

The exchange of Byzantine and Romano-Gothic influences between the interior of Serbia and its coastal regions was mutual. On the one hand, the building tradition of the Raška school was fervently nurtured in the Pomorje architecture and sculptures, and, on the other, painters came from the interior of the Balkans in the 14th century to paint both Catholic and Orthodox churches in the Byzantine style.⁹

The surviving fragments of fresco paintings in the Serbian coastal regions from the 12th to the end of the 14th centuries unquestionably attest to the area's attachment to a predominantly Byzantine form of visual art. Surviving in the Bay of Kotor are traces of frescoes from the end of the 11th century in the Church of St. Thomas at Kuti near Herceg Novi (fig. 126),¹⁰ parts of fresco paintings in the Church of St. Sava in Budva (the Ascension of Christ and scenes from the life of Saint Sava) featuring predominantly Byzantine iconography and stylistic elements.¹¹ Several compositions, produced a little before 1219, have also survived in the apse of the Church of the Riza of the Mother of God near Bijela (Liturgy of the Archpriests, Mother of God with Child at Her Breast, and a portrait of Bishop Danilo, with a caption in Greek).¹² In the Church of St. Peter at Bogdašići near Tivat, a building of the Raška style floor plan erected by Neofit, the Orthodox Bishop of Zeta from 1268 to 1289, there are parts of fresco paintings in the southern choir produced in the 1270s. The vault features the Descent of the Holy Spirit on the Apostles, whereas depicted on the walls are portraits of bishops and saints, of whom the following have been identified: Theodore Stratelates, Theodore of Amasea, Sergius and Bacchus.¹³ The town of Kotor holds a special place in any discussion on fostering Byzantine elements in the painting of the high and late medieval period. Compared to other towns, more frescoes have been preserved in the churches situated inside

⁵ Бошковић, *Спирити Бар*; Чанак-Медић, *Архитектура Немањиној доба II*; Vujičić, *Srednjovjekovna arhitektura i slikarstvo*.

⁶ For more on this v. I. Stevović's article in this book.

⁷ Стојановић-Максимовић, *О средњовековној скулптури Боке Кошторске*, 103–113; Тодић, Чанак Медић, *Манасијир Дечани*.

⁸ Максимовић Ј., *Кошторски цидориј*; Čanak-Medić, Čubrović, *Katedrala Svetog Tripuna*, 200–201 et passim.

⁹ For more on the topic v. D. Vojvodić's article in this volume, with selected bibliography.

¹⁰ ИЦГ II/1, 243 (П. Мијовић); Пушић, *Црква Св. Томе*, 73–77.

¹¹ Чанак Медић, *Црква Светиої Саве*, 17–22.

¹² ИЦГ II/1, 243.

¹³ Ђурић, *Црква Св. Пејтра у Богашићу*, 26–40.

Fig. 290. Kotor, Cathedral of St. Tryphon, Deposition from the Cross, detail

Fig. 291. Kotor, Cathedral of St. Tryphon, Crucifixion, detail

the medieval core of the town. Regarding a discussion on religious painting from the point of view of the spirituality and culture of the environment, a rather intriguing fact is that Byzantine iconography and stylistic elements in the Kotor churches were utilised to express and promote Roman Catholic dogma. The visual form fostered in the Kotor churches from the time of the High Middle Ages to the very end of the 15th century is known in the sources and scholarly circles as *pictura graeca*. The term is borrowed from the visitation report of Kotor Bishop Angelo Baroni in 1605. The Bishop defined the style of the wall paintings he had seen in two of the town churches, that is, the churches of St. Nicholas the Sailor (the seat of the sailors' confraternity) and St. James of Loggia, by remarking that the churches were entirely painted in the Greek style – *tota depicta picturis grecis*.¹⁴ The ktetor

¹⁴ Stjepčević, *Katedrala sv. Tripuna*, 58, 61, 97, 99.

of the Church of St. Nicholas was the Kotor nobleman Tripun Buća (Triphon Buchia) in the mid-14th century¹⁵ and it may be assumed with a great degree of certainty that the frescoes mentioned by Bishop Baroni, but which have not survived, were painted soon after the church had been built. In the mid-14th century, another member of the prestigious Buća family, Nikola Buća, Emperor Dušan's *protovestiarios*, having been granted permission by Pope Clement VI, erected a church dedicated to Saint Nicholas outside the northern wall. He donated the church and the surrounding land to the Dominican order.¹⁶ The mention of the fresco style in these churches represents an important piece of information in the context of discussions on the predominant style of painting

¹⁵ Ibidem, 60–61; Лалошевић, *Црква св. Николе Морнара*, 91–97.

¹⁶ Stjepčević, *Katedrala sv. Tripuna*, 62–63; Živković, *Kult svetog Nikole*, 95–102.

Fig. 292. Kotor, St. Mary's Collegiate Church, Wedding at Cana, detail

in the 14th century, as this was the time of the production of the frescoes in the two largest churches in Kotor: the Cathedral of St. Tryphon and the Co-cathedral of St. Mary. Also, 14th century records in the Kotor and Dubrovnik archives mention the names of three Greek painters, *pictores graeci*, who lived in the city: Nikolaos, Manuel and Georgios.¹⁷ However, the sources do not contain specific information on the Kotor frescoes the painters worked on, making it difficult to establish which frescoes can be attributed to each of them.¹⁸ The only written source that makes direct mention of the work

produced by the Greek painters is a document from 1331 in which the procurators of the Kotor cathedral pledge to pay for the work of the *pictores graeci*.¹⁹

The intertwining of styles and iconographies in Kotor was a phenomenon that spanned a long period of time – from the early 13th to the second half of the 15th century. The first surviving example of wall painting featuring a distinct Komnenian style with tinges of Roman Catholic iconography is a fresco on the south wall of the western bay in the Church of St. Luke (c. 1200). Depicted under an inclined arch is an elderly bishop surrounded by two young female martyrs wearing the attire of rulers and the nobility. Since no inscriptions have survived, the identity of the characters portrayed can only be conjectured.²⁰

¹⁷ Радојчић, *О сликарству у Боки Коњорској*, 59–66; Ковијанић, Стјепчевић, *Културни животи старија Коњора*, 93–101.

¹⁸ R. Vujičić has suggested that part of the inscription on the sword of the archangel at the entrance to the Church of St. Mary be recognised as representing the signature of painter Manojlo, but his suggestion has not been sufficiently elaborated and grounded, v. Vujičić, *Zidno slikarstvo*, 76.

¹⁹ *Kotorski spomenici*, 662.

²⁰ Сковран, *Новооткривене фреске*, 76–78; Ђурић, *Freska u crkvi Sv. Luke*, 225–240; Pace, *Laffresco nella chiesa di San Luca*, 107–111.

Fig. 293. Kotor, Cathedral of St. Tryphon, Saint Lucy

Fig. 294. Kotor, Cathedral of St. Tryphon, Saint Margaret

Surviving from the 13th century is another example of Kotor's *pictura graeca*, but it is heavily fragmented: the *arcosolium* on the western wall of the Church of St. Paul contains fragments of the Deesis and part of an apostle's figure. The fresco has been tentatively dated to the 1260s.²¹

The best preserved frescoes are those in the apse and the western bay (on the southern and western walls) of St. Mary's Collegiate Church, dated, on account of its style, to the early 14th century.²² The apse contains scenes from the cycle of the Passion of Christ (fig. 296) and Christ's appearances after his death, arranged in three friezes

around a large central depiction of the Crucifixion, which represented the formal and conceptual fulcrum of the whole programme. Of particular importance for understanding the utilisation of Byzantine-style painting and iconography to express Roman Catholic programmes is the selection and formal appearance of the scenes in the lowest register: the Lamentation and the Entombment (merged into a single composition), the Holy Women at the Tomb of Christ, then parts of the central Crucifixion (Soldiers Gambling for the Robes of Jesus and the General Resurrection) and then again two scenes that are not separated by a border: the Holy Women Telling the Apostles about the Empty Tomb and The Apostles at the Empty Tomb). The selection of the scenes in the apse has been analysed from the standpoint of the dogma of transubstantiation. The lower register, closest to the eye of the beholder, features depictions of events from the gospels that are symbolically repeated through the ritual

²¹ Копривица, *Црква Свѣтої Павла у Коѣору*, 77–98.

²² For the suggested date of c. 1300 v. Ђурић, *Језици и њисмена*, 259, whereas its dating to the first decades of the 14th century is suggested in Живковић В., *Религиозност и уметност у Коѣору*, 280–281. For more on the frescoes cf. Vujičić, *Freske u crkvi Marije Collegiate*, 365–378; Живковић В., *Зидно сликарство*, 119–155.

Fig. 295. Kotor, St. Mary's Collegiate Church, Archangel Michael

Fig. 296. Kotor, St. Mary's Collegiate Church, Mocking of Christ

at Mass involving the consecration of the host. More prominent influences of Roman Catholic iconography are evident in the frescoes found in the western bay of the *naos*, where two cycles are depicted one above the other: that of Christ's Miracles (two episodes from the scene of the Wedding at Cana have survived, fig. 292) and, below it, the cycle of Saint Francis (a fragment of Saint Francis' Miracle of the Spring has survived). Portrayed in the zone of standing figures on the southern wall is the founder of the Franciscan order, whereas on either side of the entrance on the western wall are two figures of archangels (fig. 295) and apostles, respectively.²³

Judging by the stylistic features and a surviving contract from 1331, it may be concluded that the Cathedral was

frescoed a little later than the Collegiate Church.²⁴ Of the original apsidal decorations, only fragments of the Crucifixion and Deposition have survived, as well as the episode of the Soldiers Gambling for the Robes of Jesus (figs. 290, 291). The intradoses in the main nave of the Cathedral feature depictions of the Holy Women and two depictions of the Church Fathers, with captions in Latin. Depicted in pairs on the southern side are Saint Mary Magdalene and Saint Martha, Saint Margaret (fig. 294) and Saint Catherine, Saint Agatha and Saint Thecla, Saint Lucy (fig. 293) and Saint Clara. On the northern side are Saint Augustine and Saint Ambrose (fig. 13) and also Saint Anastasia and Saint Veneranda.²⁵ Stylistically, the frescoes belong to Byzantine art of the age of the Palaiologos dynasty, whilst their iconography is a mixture of Eastern and Western art elements.

Also dating from the 14th century is the large depiction of Saint Christopher above the front entrance of the Church of St. Anne in Kotor. The fresco features pure Byzantine forms, characteristic of the time of its painting.²⁶ The painting of Saint Christopher, signed in Cyrillic, may be more precisely dated to the time immediately following the Black Death, in light of the widespread belief in the saint's *anti peste* powers. Interestingly, a depiction of Saint Christopher in Gothic style is also found in Stari Bar, in a *hospitium* next to the city gate. It is not certain when and in which circumstances it was painted.²⁷

As the three mentioned fresco ensembles in the city of Saint Tryphon are of very different workmanship and quality, the Kotor *pictura graeca* of the 14th century cannot be viewed as a particular style or 'school',²⁸ but as variations in adopted and utilised Byzantine style with sporadic smaller or larger inclusions of Roman Catholic iconography and understanding of form. However, the

²⁴ Радојчић, *О сликарству у Боки Кофторској*, 56–58; Luković, *Freske i slike*, 65; Милошевић, *Фреске у кофторској катедрали*, 34; Ђурић, *Византијске фреске*, 58.

²⁵ Радојчић, *О сликарству у Боки Кофторској*, 56–58; Милошевић, *Фреске у кофторској катедрали*, 34; Ђурић, *Византијске фреске*; Поповић-Гргуревић, *Прилози познавању*, 107–137; Живковић В., *Религиозност и уметност у Кофтору*, 208–238 et passim.

²⁶ Vujičić, *Freska s likom sv. Hristofora*, 39–44.

²⁷ Quoting the earlier literature, Koprivica, *Freska sa predstavom svetog Hristofora*, 145–154, dates the depiction of Saint Christopher to the 15th century.

²⁸ Before the discovery of the frescoes in the Church of St. Mary, those in the apse of the Church of St. Tryphon were the only known examples of Kotor painting in the 14th century. However, this did not prevent scholars from believing in the existence of the Kotor school of painting in the 14th century, which was adopted as a synonym for a particular style, v. ИЦГ II/1, 269–302 (П. Мијовић).

²³ Живковић В., *Зидно сликарство*, 119–155.

Fig. 297. Bar, remains of the Church of St. Nicholas

uniqueness of Kotor painting should be viewed primarily on the programmatic iconographic plane, that is, as the utilisation of Byzantine pictorial form to express Catholic dogma. The phenomenon of *pictura graeca* appeared in a rounded historical, social, economic, religious and cultural context, closely tied to the political and diplomatic changes the city had undergone, particularly between the end of the rule of the Nemanjić dynasty in 1371 and the start of the rule of the Venetian Republic in 1420.²⁹

The intermingling of the iconographies and styles discussed in relation to the Catholic churches in Kotor can also be easily observed in the wall painting in an Orthodox church (c. 1340). This is the Church of St. Stephen at Duljevo (Paštrovići). What is surprising about

the depictions of the church's *ktetors*, the kings Stefan Dečanski (fig. 14) and Stefan Dušan, is the absence of certain common elements of the Byzantine imperial portraiture that characterised contemporaneous Serbian court art and the presence of evidently Gothic-style details in the ornaments and insignia.³⁰ Other elements of Duljevo painting are also marked by an interweaving of Byzantine and Gothic iconographic and stylistic elements. The Kotor-style frescoes and paintings at Duljevo are a strong pictorial testimony to the scopes and achievements that a centuries-long and intensive interlacing of cultures yielded in the coastal region of the medieval Nemanjić state.

²⁹ Živković, *Tota depicta picturis grecis*, 65–89.

³⁰ Војводић, *Порџреџи у Дуљевоу*, 143–160; idem, *Прилоџ ироучавању*, 83–99.

CHRONOLOGY

c. 780–800	Reign of Serbian Prince Višeslav.	1089	Diocese of Bar elevated to archdiocese.
c. 800–820	Reign of Serbian Prince Prosigoj.	1094	Meeting of Emperor Alexios Komnenos and Ras Župan Vukan.
c. 850	Battles against Bulgarians successfully fought by Prince Vlastimir and in later years also by his sons Mutimir, Strojimir and Gojnik.	1113–1199	Stefan Nemanja.
c. 820–851	Reign of Serbian Prince Vlastimir.	1118–1143	Reign of Emperor John II Komnenos.
851–891	Reign of Serbian Prince Mutimir.	c. 1122	Emperor John Komnenos seizes Ras.
867–886	Reign of Emperor Basil I.	1127	During the Byzantine-Hungarian war, Serbs seize the fortress of Ras. Grand Župan Uroš I marries his daughter Jelena to the Hungarian heir to the throne, the future king Bela the Blind.
854	Bulgarian Khan Boris attacks Serbia. After conclusion of peace, prisoners of war exchanged at Ras, when the place is first mentioned as a settlement, fort or region.	1129	Byzantine army seizes Ras and Grand Župan Uroš I recognises the supreme authority of the Emperor, pledging to provide him with troops.
between 867 and 874	Conversion to Christianity of the Serbian ruling family by the ecclesiastical centres on the Adriatic coast. Serbian princes recognise the supreme power of the Emperor.	1143–1180	Reign of Emperor Manuel I Komnenos.
892–917	Reign of Serbian Prince Petar Gojniković.	1147	Two large Crusader armies, led by German Emperor Konrad III and French King Louis VII, pass through Serbia, along the military road from Belgrade to Constantinople.
913–959	Reign of Emperor Constantine VII Porphyrogenetos.	1166–1196	Reign of Grand Župan Stefan Nemanja.
c. 926	Temporary occupation of Serbia, until 927, by the Bulgarian army led by Tsar Simeon.	1172	Stefan Nemanja's attempt to renege on his allegiance to Byzantine authority fails. Manuel I Komnenos captures the grand župan, who marches in the emperor's triumphal procession on the streets of Constantinople.
c. 933–c. 950	Reign of Prince Časlav.	1174–1236	Rastko (Sava) Nemanjić.
c. 950	Dubrovnik diocese elevated to archdiocese, with jurisdiction over the regions of Serbia, Travunia and Zachlunia.	1180–1183	Reign of Emperor Alexios II Komnenos. Following his assassination, Stefan Nemanja refuses to recognise the authority of the new emperor, Andronikos I Komnenos, and begins to seize control of Byzantine territories.
1018	Following the collapse of the Bulgarian Empire, Byzantine Emperor Basil II establishes the Katepanate of Bulgaria and Theme of Serbia.	1185–1195	Reign of Emperor Alexios III Angelos.
1019–1020	Byzantine Emperor Basil II designates the territorial size of the Archbishopric of Ohrid, also comprising the Bishopric of Ras.	1189	During the Third Crusade, Stefan Nemanja and Friedrich Barbarossa meet at Niš and discuss forming an alliance.
1039–1042	Prince Vojislav seizes control of Serbia and Dioclea, and subsequently of Travunia and Zachlunia.	1191	In a battle on the South Morava, the Serbian army is defeated by Byzantium. Nemanja returns a small number of conquered territories to the Byzantine emperor and his middle son and heir, Stefan, marries the emperor's niece Eudokia.
1064	Hungarians seize Byzantine Belgrade.	c. 1192	Rastko Nemanjić goes to Mount Athos, takes monastic vows and changes his name to Sava.
1072	Aborted uprising against Byzantine rule in the theme of Bulgaria. The rebels proclaim Bodin, son of Prince Mihailo of Dioclea, Tsar of Bulgaria.		
1077	King Mihailo of Dioclea seeks the papal flag from Pope Gregory VII.		
c. 1085	King Bodin of Dioclea seizes the region of Ras and appoints Vukan and Marko to govern it.		

1195–1203	Reign of Emperor Alexios III Angelos.	1314	King Milutin captures, nearly blinds and exiles his son Stefan Dečanski because of the latter's revolt against his authority. Stefan with his sons spends nearly seven years in Constantinople.
1196	Stefan Nemanja abdicates in favour of his son Stefan, now a nephew-in-law of the Byzantine emperor, and withdraws to the Monastery of Studenica as the monk Simeon, and subsequently to Mount Athos, the following year.	1321–1331	Reign of Stefan Uroš III Dečanski.
1198	The monks Simeon and Sava reconstruct the Hilandar monastery on Mount Athos.	1324–1337	Administration of Serbian Archbishop Danilo II.
1196–1227	Reign of Stefan Nemanjić.	1328–1341	Reign of Andronikos III Palaiologos.
1204	Fourth Crusade. The Crusaders seize Constantinople and divide the Byzantine Empire.	1330	Battle of Velbuzhd – victory of the Serbian army led by Stefan Dečanski over Bulgarian Tsar Michael. Stefan Dušan, the young king, demonstrates great courage in battle.
1204–1261	Empire of Nicaea. The house of Nemanjić considers it to be the successor to the old Empire.	1331–1355	Reign of King Stefan Dušan.
1204–1221	Reign of Nicaean Emperor Theodore I Laskaris.	1334	King Dušan conquers regions in central Macedonia, including Ohrid and Prilep.
1217	Coronation of Stefan Nemanjić as the first crowned king 'of all the Serbian and maritime lands' – by legates sent to him by Pope Honorius III.	1341–1354	Civil war in Byzantium, between the regents of the under-aged John V Palaiologos, and John Kantakouzenos, who proclaims himself emperor and protector of the Palaiologoi.
1219	Consecration of Archimandrite Sava Nemanjić as the first archbishop 'of all Serbian and maritime lands' in Nicaea; the Ecumenical Patriarch and the Council in Nicaea give the Serbian Archbishopric the right to autocephaly. The Monastery of Žiča becomes the seat of the archbishop and the coronation church.	1341–1391	Reign of John V Palaiologos.
1221–1254	Reign of Nicaean Emperor John III Vatatzes.	1342	Alliance between John Kantakouzenos and King Dušan. The king's conquests in south-western Macedonia and northern Epiros.
1236	Archbishop Sava dies in the Bulgarian town of Trnovo; the following year his relics remain are transferred to the Monastery of Mileševa.	1343	Alliance of regents with King Stefan Dušan, who, from that time, in his traditional title of ruler 'of all the Serbian and maritime lands' adds 'of the Greek lands'.
1243–1276	Reign of King Stefan Uroš I.	1345	King Dušan seizes control of Serres, south-eastern Macedonia and Mount Athos.
1259–1282	Reign of Michael VIII Palaiologos.	end of 1345 / beginning of 1346	King Dušan proclaims himself as the emperor of Serbia and part of the Byzantine Empire; he most often uses the title 'vasilevs and avtokrator of Serbia and Romania' (in Greek) and 'emperor of the Serbs and Greeks' (in the Serbian language).
1261	Restoration of the Byzantine Empire at Constantinople.	1346	Imperial coronation of Stefan Dušan in Skopje. The Serbian Church is elevated to the status of a patriarchate, and Archbishop Joanikije is consecrated as the first Serbian patriarch.
1274	King Uroš rejects the Union of Lyon.	1347–1354	Reign of John V Kantakouzenos.
1276–1282	Reign of King Stefan Dragutin.	1347	Emperor Dušan takes control of Epiros.
1282–1328	Reign of Andronikos II Palaiologos.	1348	Emperor Dušan takes control of Thessaly.
1282	At the Council of Deževu, King Dragutin abdicates in favour of his brother Milutin and receives his own, separate lands.	1349	Dušan's Code proclaimed at a state assembly in Skopje. (The Code is later amended and proclaimed at an assembly in Serres in 1354).
1282–1321	Reign of King Stefan Uroš II Milutin.	1352	Constantinopolitan Patriarch Kallistos and the Synod pronounce an anathema against Emperor Dušan and Patriarch Joanikije and the Serbian bishops (the so-called Kallistos' Anathema) because of Dušan's coronation as Byzantine Emperor and the raising of the Serbian Church to the status of a patriarchate.
1284	Hungarians grant Dragutin governance of northern Serbia and north-eastern Bosnia. Belgrade comes under Serbian rule for the first time.	1352	The Battle at Demotika, in which John Kantakouzenos and the Turks defeat the supporters of Emperor John V Palaiologos, the Serbs and the Bulgarians.
c. 1291	Kuman-Tatar invasion of Serbia; Žiča is burned down. The seat of the Serbian Archbishopric is moved to Peć.		
1298–1299	Byzantine-Serbian negotiations. Peace is concluded in 1299 and strengthened by the marriage between King Milutin and Simonida, the daughter of the emperor, Andronikos II Palaiologos. Milutin's conquests till then, the most important among them, northern Macedonia with Skopje, are recognised in the form of a dowry.		

1354	Turks seize the city of Gallipoli, and establish their first stronghold in Europe.	1459	Smederevo falls to the Turks, and the end of the Serbian medieval state.
1355	Emperor Dušan dies of unknown causes. The dissolution of his state soon leads to an epoch of internecine conflict among the numerous regional overlords.	1463	Turks seize control of Bosnia.
1355–1371	Reign of Emperor Stefan Uroš.	1471	Hungarian King Matthias Corvinus awards Vuk Branković the title of despot. The restored despotate in Srem becomes a kind of military frontier between the Christian and Ottoman worlds.
1365	Vukašin Mrnjavčević receives the title of king and becomes the co-ruler of Emperor Uroš.	1486	Đorđe Branković appointed despot in Srem.
1371	Battle of the Maritsa; King Vukašin and Despot Uglješa Mrnjavčević are killed. Vukašin's son Marko, until then the 'young king' gains the title of king. With the death of Emperor Uroš, the male line of the Nemanjić family is extinguished.	1490	Đurađ Crnojević becomes the Lord of Zeta.
1372–1389	Reign of Prince Lazar Hrebeljanović.	1502	With the death of Despot Jovan, the male line of the house of Branković is extinguished.
1375	Reconciliation of the Serbian and the Byzantine churches. The Ecumenical Patriarchate gave absolution Dušan, Uroš, Joanikije and the bishops; the Peć archbishop's title of patriarch is recognised in internal communication, and Dušan's title of the Emperor of Serbia is posthumously recognised.	Early 16 th century	Having taken monastic vows, Đorđe Branković, now the monk Maksim, becomes the Metropolitan of Belgrade.
1376–1379	Reign of Andronikos IV Palaiologos.	1520–1566	Reign of Turkish Sultan Suleiman the Magnificent.
1377	The Bosnian ban Tvrtko I Kotromanić is crowned as the king of the Serbs, Bosnia, the Pomorje (maritime) and western lands.	1521	A major Turkish offensive. Belgrade seized along with other cities and part of the Serbian population is carried away to Istanbul.
1389	The Battle of Kosovo; death of Prince Lazar and Sultan Murad.	1526	The Battle of Mohacs. Following the defeat of Hungary and the death of King Vladislaus, the Turks establish a stronghold in Central Europe.
1391–1425	Reign of Manuel II Palaiologos.	1529	Sultan Suleiman the Magnificent's first campaign against Vienna. In order to put up a front against the Turks, Serbs are settled along the Austrian-Turkish border.
1395	The Battle at Rovine; King Marko and Despot Konstantin Dejanović, the vassal of the Ottoman Sultan Beyazid, are killed.	1541	Hungary falls to the Turks.
1402	The Battle of Angora, in which Stefan Lazarević fights as the vassal of Sultan Beyazid. On his return from the battlefield, in Constantinople the Byzantine emperor awards him the highest title, that of 'despot'.	1557	The Patriarchate of Peć restored.
1402–1427	Reign of Despot Stefan Lazarević.	1592	The fall of the city of Bihać to the Turks marks the end of Turkish conquests in Bosnia, Herzegovina, Croatia, Slavonia, and Dalmatia.
1403–1404	Belgrade becomes the capital of the Serbian state (till 1427).	1594	As a result of an uprising against the Turks in the Banat, Sinan-pasha has the relics of Saint Sava transferred from the Mileševa monastery and burned in Belgrade.
1425–1448	Reign of John VIII Palaiologos.	1595–1610	Intensive settling of Serbs in Slavonia and Croatia. The Military Frontier created.
1428–30	The building of Smederevo, the new capital of the Serbian state.	1614–1647	Administration of the Serbian Patriarch Pajsije.
1439	Despot Đurađ rejects the Florentine Union. Smederevo falls the first time.	1630	Austrian Emperor Ferdinand II passes the Statutes, which provide for the special status of the Serbs living in the territory of the Military Frontier.
1440	First Ottoman siege of Belgrade (ruled by Hungary).	1683	Aborted Turkish siege of Vienna.
1449–1453	Reign of Constantine XI Dragases Palaiologos.	1683–1699	The Great (Viennese) War waged against the Turks by the Holy League – an alliance of Austria, the Roman Curia, Poland and Venice – is of crucial importance for the history of the Serbs.
1453	May 29th Turks seize Constantinople. Sultan Mehmed II makes a ceremonial entry into the city, which becomes the capital of the Ottoman Empire – Istanbul.	1689	After the withdrawal of the Austrian army from Skopje and its defeat at Kačanik, the Turks launch a counteroffensive, followed by retaliation and devastation. The majority of the Serbian population, led by Patriarch Arsenije III Črnjević, withdraw to the territories north of the Sava and Danube rivers, which become part of the Austrian Empire after the Treaty of Karlowitz in 1699.
1455	Turks seize Novo Brdo.		
1456	Second Ottoman siege of Belgrade (ruled by Hungary).		

BIBLIOGRAPHY

АП = Археографски прилози, Београд

ВИИНЈ = *Византијски извори за историју народа Југославије*, I–VI, Београд 1955–1986.

Глас САНУ = Глас Српске академије наука и уметности, Београд

Глас СКА = Глас Српске краљевске академије, Београд

ГСУД = Гласник Српског ученог друштва, Београд

ГСНД = Гласник Скопског научног друштва, Скопље

ГГБ = Годишњак града Београда, Београд

ЗМПУ = Зборник Музеја примењене уметности, Београд

ЗМСЛУ = Зборник Матице српске за ликовне уметности, Нови Сад

ЗНМ = Зборник Народног музеја, Београд

ЗРВИ = Зборник радова Византолошког института, Београд

ЗФФ = Зборник Филозофског факултета, Београд

ЗЗСК = Зборник заштите споменика културе, Нови Сад

ИГ = Историјски гласник, Београд

ИСН = *Историја српског народа* I–III, Београд 1981–1983.

ИЦГ = *Историја Црне Горе*, I–III, Титоград 1970.

ИЧ = Историјски часопис, Београд

ЛССВ = *Лексикон српског средњег века*, edd. С. Ћирковић, Р. Михалчић, Београд 1999.

ПКИФ = Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, Београд

СКМ = Старине Косова и Метохије, Приштина

ССА = Стари српски архив, Бања Лука – Београд

ССРЛ = *Сџари српски родослови и летиописи*, ed. Љ. Стојановић, Сремски Карловци 1927.

ХЗ = Хиландарски зборник, Београд

ССЗН = *Сџари српски записи и нађиписи*, I–VI, ed. Љ. Стојановић, Београд 1902–1926.

BF = *Byzantinische Forschungen*, Amsterdam

DOP = *Dumbarton Oaks Papers*, Washington, D.C.

CA = *Cahiers archéologiques*, Paris

GRS = *Gesta regum sclavorum*, I–II, ed. Т. Живковић, Београд 2009.

GZMBiH = *Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine*, Sarajevo

JÖB = *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik*, Wien

ODB = *The Oxford Dictionary of Byzantium*, I–III, ed. А. Р. Kazhdan, New York – Oxford 1991.

PPUD = *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, Split

Radovi IPU = *Radovi Instituta za povijest umetnosti*, Zagreb

REB = *Revue des études byzantines*, Paris

SHP = *Starohrvatska prosvjeta*, Split

ΔΧΑΕ = *Δελτίον της Χристиανικής Αρχαιολογικής Εταιρίας*, Αθήνα

Акопян, *Миниатюра Васпуракана* = Г. Акопян, *Миниатюра Васпуракана XIII–XIV вв.*, Ереван 1989.

Алексеев, *Сербская традиция* = А. А. Алексеев, *Сербская традиция славянского евангелия*, in: *Словенско средњовековно наслеђе. Зборник посвећен професору Ђорђу Трифуновићу*, Београд 2001, 35–43.

Амиранашвили, *Грузинская миниатюра* = Ш. Амиранашвили, *Грузинская миниатюра*, Москва 1966.

Андрејевић, *Манастир Мошћаница* = А. Андрејевић, *Манастир Мошћаница под Козаром*, *Старинар* н. с., 13–14 (1962–1963) 163–175.

Андрејевић, *Пређварање црква у џамије* = А. Андрејевић, *Пређварање црква у џамије*, ЗМСЛУ 12 (1976) 98–117.

Антоновић, *Оснивачка џовеља Балише III Балишића* = М. Антоновић, *Оснивачка џовеља Балише III Балишића манастирџу Свеђој Николе на Прасквици*, ССА 5 (2006) 207–227.

Архиејиској Данило II, Живођи краљева = *Архиејиској Данило II и њејови насђављачи, Живођи краљева и архиејискоја срђских*, превео Л. Мирковић, Београд 1935.

Архиејиској Данило II и њејово доба = *Архиејиској Данило II и њејово доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1991.

- Атанасовски, *Пад Херцејовине* = В. Атанасовски, *Пад Херцејовине*, Београд 1979.
- Афанасьева, «Толковая служба» = Т. И. Афанасьева, *Состав, источники и этапы формирования «Толковая служба»*, Лингвистическое источниковедение и история русского языка (2006–2009), Москва 2010, 58–80.
- Афанасьева, *Южнославянские переводы* = Т. И. Афанасьева, *Южнославянские переводы литургии Иоанна Златоуста в служебниках XI–XV. вв. из российских библиотек*, in: *Многоязычные переводы в южнославянском средновековии*, ed. Л. Тасева et al., София 2006, 253–266.
- Ациевски, *Пелагионија* = К. Ациевски, *Пелагионија во средниот век*, Скопје 1994.
- Бабић, *Владарске инсигније* = Г. Бабић, *Владарске инсигније кнеза Лазара*, in: *О кнезу Лазару*, edd. И. Божић, В. Ј. Ђурић, Београд–Крушевац 1975, 65–79.
- Бабић, *Српски зајиси* = Г. Бабић, *Српски зајиси у ирчком четворојеванђељу бр. 131 из Чикаго (САД)*, ЗЛУМС 8 (1972) 361–371.
- Бабић, *Иконографски програми живописа* = Г. Бабић, *Иконографски програми живописа у иријарјама црква краља Милутина*, in: *Византијска уметност почетком XIV века*, ed. С. Петковић, Београд 1978, 105–126.
- Бабић, *Краљева црква* = Г. Бабић, *Краљева црква у Свуденици*, Београд 1987.
- Бабић, *Литургијски текстови* = Г. Бабић, *Литургијски текстови исписани на живопису айсице Свештих Айосиола у Пећи – Мојуности њиховој ресаурација*, ЗСК 18 (1967) 75–84.
- Бабић, *Лонин у Пиви* = Г. Бабић, *Лонин у Пиви*, in: *Четиристотина година манастира Пиве*, ed. Ј. Р. Бојовић, Титоград 1991, 77–89.
- Бабић, *Низови иориреја* = Г. Бабић, *Низови иориреја српских епископа, архиепископа и иријараха у зидном сликарству (XIII–XVI в.)*, in: *Сава Немањин – Свешти Сава. Историја и предање*, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 319–340.
- Бабић, *О живописаном украсу олтарских ирејада* = Г. Бабић, *О живописаном украсу олтарских ирејада*, ЗМЛУ 11 (1975) 3–41.
- Бабић, *О композицији Усења* = Г. Бабић, *О композицији Усења у Богородичиној цркви у Свуденици*, Старица н. с., 13–14 (1965) 261–265.
- Бабић, *Порекло иерархијских мошва* = Г. Бабић, *Порекло иерархијских мошва у српским украшеним рукописима. Начин исцртавања*, in: *Проучавање средњовековних јужнословенских рукописа*, Београд 1995, 3–43.
- Бабић, *Терархијски украси* = Г. Бабић, *Терархијски украси у ирским рукописима IX и X века*, Глас САНУ 372, Одељење историјских наука, књ. 8 (1993) 139–169.
- Бабић Б., *Пећинска црква светог Лазара* = Б. Бабић, *Пећинска црква светог Лазара у Тиквешу*, ЗМЛУ 3 (1967) 161–172.
- Бабић В., *Фреске* = В. Бабић, *Фреске у цркви светог Михаила у Ситону*, Београд–Трбиње 2014.
- Бабић-Ђорђевић, *Класицизам доба Палеолога* = Г. Бабић-Ђорђевић, *Класицизам доба Палеолога у српској уметности*, in: В. Ј. Ђурић, Г. Бабић-Ђорђевић, *Српска уметност у средњем веку II*, Београд 1997, 5–47.
- Бабић-Ђорђевић, *Разликавање уметничке делатности* = Г. Бабић-Ђорђевић, *Разликавање уметничке делатности и појаве стилске разнородности*, in: ИСН I, 641–662 (= В. Ј. Ђурић, Г. Бабић-Ђорђевић, *Српска уметност у средњем веку II*, Београд 1997, 48–91).
- Банашевић, *Лейоисци о пореклу Немањина* = Н. Банашевић, *Лейоисци о пореклу Немањина*, ПКЈИФ 21/1–2 (1955) 5–13.
- Башић, *Примери инвестиције владара* = Ј. Башић, *Примери инвестиције владара у српској средњовековној уметности*, Viminacium 17 (2014) 147–184.
- Беловић, *Раваница* = М. Беловић, *Раваница. Историја и сликарство*, Београд 1999.
- Белякова, *Славјанска редакција Скитског устава* = Е. В. Белякова, *Славјанска редакција Скитског устава. Скитски устав по ркп. РНБ. Погод. 876, Древняя Русь 10* (2002) 28–36.
- Белякова, *Устав* = Е. В. Белякова, *Устав по рукописи РНБ. ПОГОД. 876, Древняя Русь 12* (2003) 63–95.
- Благојевић, *Десетоту Ђурађ Вуковић* = М. Благојевић, *Десетоту Ђурађ Вуковић и српска државност*, in: *Пад Српске десетотине 1459. године*, ed. М. Спремић, Београд 2011, 33–55.
- Благојевић, *Државна ујава* = М. Благојевић, *Државна ујава у српским средњовековним земљама*, Београд 1997.
- Благојевић, *Кнез Лазар* = М. Благојевић, *Кнез Лазар киниор Хиландара*, in: *Свешти кнез Лазар. Споменица о шестоту стотинугодишњици Косовској боји 1389–1989*, Београд 1989, 47–61.
- Благојевић, *Српска државност у средњем веку* = М. Благојевић, *Српска државност у средњем веку*, Београд 2011.
- Благојевић, Медаковић, *Историја српске државности I* = М. Благојевић, Д. Медаковић, *Историја српске државности I. Од настанка првих држава до почетка српске националне револуције*, Нови Сад 2000.
- Богдановић, *Инвентар иријских рукописа* = Д. Богдановић, *Инвентар иријских рукописа у Југославији (XI–XVII века)*, Београд 1982.
- Богдановић, *Жијије Ђорђа Крајовца* = Д. Богдановић, *Жијије Ђорђа Крајовца од Поја Пеје*, *Летопис Матице српске*, књ. 422, св. 1–2 (1978) 230–265.
- Богдановић, *Катајло иријских рукописа* = Д. Богдановић, *Катајло иријских рукописа манастира Хиландара*, Београд 1978.
- Богдановић, *Измирење српске и византијске цркве* = Д. Богдановић, *Измирење српске и византијске цркве*, in: *О кнезу Лазару*, Београд 1975, 81–91.

- Богдановић, *Историја стваре српске књижевности* = Д. Богдановић, *Историја стваре српске књижевности*, Београд 1980 (1991²).
- Богдановић, *Крсна слава* = Д. Богдановић, *Крсна слава као светосавски култ*, Гласник СПЦ 42 (1961) 200–207.
- Богдановић Ј., *Просторни склоп цркве Светеио Георгија* = Ј. Богдановић, *Просторни склоп цркве Светеио Георгија у Будимљи и средњовековне традиционалне традиције*, in: *Ђурђеви Свудови и Будимљанска епархија, Зборник радова*, edd. Б. Тодић, М. Радужко, Београд 2011, 95–105.
- Богдановић, Ђурић, Медаковић, *Хиландар* = Д. Богдановић, В. Ј. Ђурић, Д. Медаковић, *Хиландар*, Београд 1978.
- Богосављевић Никодим, *Символика предствава* = Богосављевић Никодим (протосинђел), *Символика предствава на средњовековној илустрацији код Срба*, Цетиње 2010.
- Божич, *Превлака – Тумба* = И. Божић, *Превлака – Тумба*, ЗФФ 7 (1963) 197–211.
- Божков, *Българската историческата живопис* = А. Божков, *Българската историческата живопис I*, София 1972.
- Бојанин, *Повеља Вука Бранковића* = С. Бојанин, *Повеља Вука Бранковића о даровању скопској манастиру Светеио Георгија манастиру Хиландару*, ССА 8 (2009) 119–128.
- Бојовић Б. И., *Краљевство и светост* = Б. И. Бојовић, *Краљевство и светост: политичка филозофија средњовековне Србије*, Београд 1999.
- Бојовић Д., *Бојослужба у средњовековном граду* = Д. Бојовић, *Бојослужба у средњовековном граду*, Београдски историјски гласник 3 (2012) 127–137.
- Бошковић, *Извештај* = Ђ. Бошковић, *Извештај и крајке делешке са иштовања*, Старица 6 (1931) 140–189.
- Бошковић, *О сликаној декорацији* = Ђ. Бошковић, *О сликаној декорацији на фасадама Пење иаиријарије*, Старица 18 (1967) 91–102.
- Бошковић, *О једном рељефу* = Ђ. Бошковић, *О једном рељефу са најиисом са Ђурђевих свудова у Будимљу*, ЗНМ 8 (1975) 409–415.
- Бошковић, *Стари Бар* = Ђ. Бошковић, *Стари Бар*, Београд 1962.
- Бошковић, *Кораћ, Рајац* = Ђ. Бошковић, В. Кораћ, *Рајац*, Старица 7–8 (1956–1957) 39–75.
- Бояджиев, *Архитектурата на Крелата црква* = С. Бояджиев, *Архитектурата на Крелата црква в Преслав*, in: *Изследвания върху архитектурата на българското средновековие*, edd. Р. Ангелова, Н. Чанева-Дечевска, Ст. Стамов, София 1982, 5–130.
- Брмболић, *Мала Света Гора* = М. Брмболић, *Мала Света Гора у клисури реке Црнице*, Београд 2011.
- Бубало, *За ново, кријичко издање* = Ђ. Бубало, *За ново, кријичко издање ирескавачких хрисовула краља Душана*, ССА 7 (2008) 207–228.
- Бубало, *Повеља Маре Бранковић* = Ђ. Бубало, *Повеља Маре Бранковић и синова јој Гргура, Ђурђа и Лазара манастиру Хиландару*, ПКЈИФ 45–46/1–4 (1999–2000) 77–105.
- Булић, *Црква у Шумнику* = Д. Булић, *Црква у Шумнику, нови поглед на дајовање*, ИЧ 62 (2013) 47–78.
- Вајцман et al., *Иконе* = К. Вајцман et al., *Иконе*, Београд 1983.
- Валтер, *Значење иориреија Данила II* = К. Валтер, *Значење иориреија Данила II као киииора у Бојородичиној цркви у Пењи*, in: *Архиепископ Данило II и његово доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1991, 355–359.
- Василески, *Манастир Св. Никола Шишевски* = А. Василески, *Манастир Св. Никола Шишевски*, in: Е. Димитрова et al., *Мајка. Културно наследство*, Скопје 2011, 200–231.
- Васиљев, *Инок из Далше* = Љ. Васиљев, *Ко је инок из Далше, хиландарски иисар ирве иоловине XV века*, in: *Осам векова Хиландара. Историја, духовни живој, књижевност, уметност и архиепископ*, ed. В. Кораћ, Београд 2000, 399–402.
- Васиљев, *Нејознајни рукојиси* = Љ. Васиљев, *Нејознајни рукојиси Инока из Далше*, in: *Проучавање средњовековних јужнословенских рукојиса*, ed. П. Ивић, Београд 1995, 463–468.
- Васиљев, *Орнаментика* = Љ. Васиљев, *Орнаментика у српским рукојисима ирве иоловине XVI века*, Археографски прилози 15 (1993) 43–133.
- Васић, *Жича и Лазарица* = М. Васић, *Жича и Лазарица. Свудује из српске уметности средњега века*, Београд 1928.
- Веселиновић, *Држава* = А. Веселиновић, *Држава српских десјоја*, Београд 2006.
- Веселиновић, *Косовске алузије* = А. Веселиновић, *Косовске алузије у иовељама Стефана Лазаревића*, ЗФФ 18 (1994) 179–197.
- Веселиновић, *Повеља десјоја Стефана Лазаревића* = А. Веселиновић, *Повеља десјоја Стефана Лазаревића манастиру Милешеви*, ССА 2 (2003) 193–202.
- Вздорнов, *Неовизантијски орнамент* = Г. И. Вздорнов, *Неовизантијски орнамент в јужнославјанских и руских рукописних кигах до начала XV в.*, Византијски временник 34 (1973) 214–243.
- Видоевска, *Црквата Св. Никола* = Б. Видоевска, *Црквата Св. Никола с. Барово*, Зборник. Средновековна уметност 3 (2001) 118–125.
- Витковић, *Прошлост, усјанова и сјоменици ујарских краљевих шајкаша* = Г. Витковић, *Прошлост, усјанова и сјоменици ујарских краљевих шајкаша од 1000 до 1872 ио српским и стираним изворима*, ГСУД 67 (1887) 1–22.
- Влаховић, *Литурјички мајеријали* = В. Влаховић, *Литурјички мајеријали у стирим српским биографијама XIII века*, Богословље 3 (1932) 230–243; 4 (1932) 335–351; 1 (1933) 60–78; 2 (1933) 144–159.
- Војводина = Војводина I: *Од најстаријих времена до велике Сеобе*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939.

- Војводић, „Обавијен земаљском сликом” = Д. Војводић, „Обавијен земаљском сликом”. О *представама византијских и српских средњовековних владара у ироскинези*, Црквене Студије 4 (2007) 379–401.
- Војводић, *Владарски иориреји српских десјоџа* = Д. Војводић, *Владарски иориреји српских десјоџа*, in: *Манастир Ресава. Историја и уметности*, ed. В. Ј. Ђурић, Деспотовац 1995, 66–98.
- Војводић, *Дослици владарски иориреји* = Д. Војводић, *Дослици владарски иориреји у Грачаници, Ниш и Византија* 7 (2009) 251–265.
- Војводић, *Жича и Пећ* = Д. Војводић, *Жича и Пећ. Прилој разматрању сличности два иорира зидној сликарству*, Саопштења 43 (2011) 31–47.
- Војводић, *Зайажања и размишљања* = Д. Војводић, *Зайажања и размишљања о сликарству светилишта Сасове цркве у Жичи, Ниш и Византија* 11 (2013) 247–266.
- Војводић, *Иконографија и култи св. Симеона* = Д. Војводић, *Прилој ироучавању иконографије и култи св. Симеона у Византији и Србији*, in: *Зидно сликарство манастира Дечана. Грађа и студије*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1995, 537–563.
- Војводић, *Кийиорска делатности Сидејана Вукчића Косаче* = Д. Војводић, *Кийиорска делатности Сидејана Вукчића Косаче*, in: *Штејан Поље и његове светиње кроз векове*, Београд 2010, 61–100.
- Војводић, *Нови иолег* = Д. Војводић, *Нови иолег на кийиорски најиис из Бојородичине цркве у Доцу код Сидејана*, Наша прошлост 10 (2010) 59–67.
- Војводић, *О времену настанка* = Д. Војводић, *О времену настанка зидној сликарству у Палежу*, Зограф 27 (1988–1999) 123–134.
- Војводић, *О живојису Беле цркве каранске* = Д. Војводић, *О живојису Беле цркве каранске и савременом сликарству Раике*, Зограф 31 (2006–2007) 135–152.
- Војводић, *О хоризонталне ка вертикалној иенеалошкој слици Немањића* = Д. Војводић, *О хоризонталне ка вертикалној иенеалошкој слици Немањића*, ЗРВИ 44–1 (2007) 295–312.
- Војводић, *Осџаци живојиса* = Д. Војводић, *Осџаци живојиса и историја цркве Светих Теодора (Светих Пејра и Павла) у Жичи*, Наша прошлост 11 (2011) 41–64.
- Војводић, *Персонални састав слике власи* = Д. Војводић, *Персонални састав слике власи у доба Палеолоја. Византија – Србија – Бујарска*, ЗРВИ 46 (2009) 409–433.
- Војводић, *Пориреји владара, црквених десјојанственика и илемеића* = Д. Војводић, *Пориреји владара, црквених десјојанственика и илемеића у наосу и ирираји*, in: *Зидно сликарство манастира Дечана. Грађа и студије*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1995, 265–299.
- Војводић, *Пориреји ирвх кийиора* = Д. Војводић, *Пориреји ирвх кийиора у ириземљу жичке куле. Порекло иконографије*, Ниш и Византија 10 (2012) 324–339.
- Војводић, *Пориреји у Дуљеу* = Д. Војводић, *Српски владарски иориреји у манастиру Дуљеу*, Зограф 29 (2002–2003) 143–160.
- Војводић, *Први ироб светјој Симеона* = Д. Војводић, *Први ироб светјој Симеона српској*, in: *Шест казивања о Светјој Гори*, ed. М. Живојиновић, Београд 2010, 15–37.
- Војводић, *Представе светјој Клименти Охридској* = Д. Војводић, *Представе светјој Клименти Охридској у зидном сликарству средњовековне Србије*, in: *Византијски свет на Балкану I*, edd. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 145–165.
- Војводић, *Прилој ироучавању* = Д. Војводић, *Прилој ироучавању цркве светјој Симеона у манастиру Дуљеу*, Саопштења 39 (2007) 83–99.
- Војводић, *Пушеви и фазе* = Д. Војводић, *Пушеви и фазе уобличавања средњовековне иконографије светјој Саве Српској*, Ниш и Византија 13 (2015) 49–72.
- Војводић, *Родословне представе* = Д. Војводић, *Родословне представе и идеја иродителства у Сидејани*, in: *Манастир Сидејана, 700 година Краљеве цркве* (in press).
- Војводић, *Свети Ахилије* = Д. Војводић, *Зидно сликарство цркве Светјој Ахилији у Ариљу*, Београд 2005.
- Војводић, *Слика световне и духовне власи* = Д. Војводић, *Слика световне и духовне власи у српској средњовековној уметности*, ЗМСПУ 38 (2010) 35–78.
- Војводић, *Српски власиоски иориреји* = Д. Војводић, *Српски власиоски иориреји и кийиорски најииси у Бојородичиној цркви у Вајанешу*, Косовско-метохијски зборник 5 (2013) 1–23.
- Војводић, *Сидејаниграфија зидној сликарству* = Д. Војводић, *Сидејаниграфија зидној сликарству у католикону манастира Прасквице*, Зограф 38 (2014) 153–163.
- Војводић, *Хиландарски ироб светјој Симеона* = Д. Војводић, *Хиландарски ироб светјој Симеона српској и његов сликани украс*, ХЗ 11 (2004) 27–58.
- Војводић, *Укришџена дијадима и „иоракион”* = Д. Војводић, *Укришџена дијадима и „иоракион”. Две древне и неуобичајене инсијне српских владара у XIV и XV веку*, in: *Трећа јујословенска конференција византолоја*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радуловић, Београд–Крушевац 2002, 249–276.
- Војводић, *Живковић, Деизисни чин из Пиве* = Д. Војводић, *М. Живковић, Деизисни чин из Пиве. Прилој ироучавању иконојаса и иконојиса у иивском манастиру*, Зограф 38 (2014) 203–220.
- Војводић, *Павловић, Црква „Тамница” код Ајноваца* = Д. Војводић, *Д. Павловић, Црква „Тамница” код Ајноваца у иозном средњем веку*, Косовско-метохијски зборник 6 (2015) 9–63.
- Врана, *Вуканово еванђеље* = Ј. Врана, *Вуканово еванђеље*, Београд 1967.
- Второе путешествие Порфирия Успенского = Второе путешествие по святой горе Афонской архимандрита, ныне*

- Грковић-Мејдор, *Скрипторије и шћамјарије* = Ј. Грковић-Мејдор, *Скрипторије и шћамјарије код Срба у средњем веку*, *Летопис Матице српске* 488/5 (2011) 925–940.
- Грозданов, *Исус Христос – цар* = Ц. Грозданов, *Исус Христос – цар над царевима во живојисој на Охридској архиепископији од XV–XVII век*, in: idem, *Живојисој на Охридској архиепископији*, *Студији*, Скопје 2007, 333–356.
- Грозданов, *Месеослов Асемановој јеванђеља* = Ц. Грозданов, *Месеослов Асемановој јеванђеља и стјарије зидно сликарство у Македонији*, *ЗМСПУ* 21 (1985) 13–27.
- Грозданов, *Мишрополиј Јован зоџаф* = Ц. Грозданов, *Мишрополиј Јован зоџаф и епископ Григориј – архиепископи на епархијата на Пелагонија и Прилеп*, in: idem, *Живојисој на Охридској архиепископији*, *Студији*, Скопје 2007, 233–246.
- Грозданов, *Охридски архиепископ Прохор* = Ц. Грозданов, *Охридски архиепископ Прохор и његова делатност*, *ЗМСПУ* 27–28 (1991–1992) 271–286.
- Грозданов, *Охридско зидно сликарство* = Ц. Грозданов, *Охридско зидно сликарство XIV века*, Београд 1980.
- Грозданов, *Свети Симеон Немања и свети Сава* = Ц. Грозданов, *Свети Симеон Немања и свети Сава у сликарској темици у Македонији (XIV–XVII век)*, in: *Стефан Немања – свети Симеон Мироточиви*, *Историја и предање*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 319–345.
- Грозданов, *Суботић, Црква светој Ђорђа у Речици* = Ц. Грозданов, Г. Суботић, *Црква светој Ђорђа у Речици код Охрида*, *Зограф* 12 (1981) 62–75.
- Грујић, *Духовни живој I* = Р. Грујић, *Духовни живој*, in: *Војводина I*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939, 330–414.
- Грујић, *Духовни живој II* = Р. Грујић, *Духовни живој*, in: *Војводина II*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939, 367–416.
- Грујић, *Једно јеванђеље досанској темици* = Р. Грујић, *Једно јеванђеље досанској темици XIV–XV века у Јужној Србији*, in: *Зборник лингвистичких и филолошких расправа*, А. Белићу о четрдесетогодишњици његова научног рада посвећују његови ученици и ученици, Београд 1937, 263–277.
- Грујић, *Пешки папирјарси* = Р. Грујић, *Пешки папирјарси и карловачки мишрополији у 18. веку*, *Гласник Историског друштва у Новом Саду* 4–1 (1931) 13–34.
- Грујић, *Свети Сава* = Р. Грујић, *Свети Сава и мошти Св. Срђа и Вакха*, *Гласник Скопског научног друштва* 15–16 (1936) 357–358.
- Грујић, *Светиоторски азили* = Р. М. Грујић, *Светиоторски азили за српске владоце и власицу после Косовске битке*, *ГСНД* 11 (1932) 65–95.
- Грујић, *Скојска мишрополија* = Р. М. Грујић, *Скојска мишрополија: историски преглед до обновљења Српске папирјарије 1920 г.*, Скопје 1933.
- Грујић, *Хвостански аџр* = Р. М. Грујић, *Хвостански аџр и нерески врџнос*, *Старинар* 5 (1928–1930) 12–19.
- Грујић, *Црквени елементи Крсне славе* = Р. Грујић, *Црквени елементи Крсне славе*, *ГСНД* 7–8 (1929–1930) 35–75.
- Давидов, *Фрушкогорски манастири* = Д. Давидов, *Фрушкогорски манастири: аџел за обнову*, Београд 1992.
- Давидов, *Иконе* = Д. Давидов, *Иконе зоџафа Темнишварске и Арадске епархије*, *ЗМСПУ* 17 (1981) 111–157.
- Давидов, *Шелмић, Иконе српских зоџафа* = Д. Давидов, Л. Шелмић, *Иконе српских зоџафа XVIII века*, каталог, Београд 1977.
- Дагрон, *Цар и првосветиленик* = Ж. Дагрон, *Цар и првосветиленик*, *Студија о византијском „цезаропапизму“*, Београд 2001.
- Д’Амико, *Ватиканска икона Јелене Анжујске* = Р. Д’Амико, *Ватиканска икона Јелене Анжујске и легендарна „икона цара Константина“: Иконографски и политички аспекти српске светице у Риму, Ниш и Византији* 10 (2012) 305–320.
- Данило Друи, *Живоји* = Данило Друи, *Живоји краљева и архиепископа српских*, *Службе*, edd. Г. Мак Данијел, Д. Петровић, Београд 1988.
- Данилови *настављачи* = Данилови *настављачи*, *Данилов ученик, друи настављачи Даниловој зборника*, ed. Г. Мак Данијел, Београд 1989.
- Данчев, *Владислав Грамаић* = Г. Данчев, *Владислав Грамаић*, *Књижевник и писател*, Софија 1969.
- Дероко, *Монументална и декоративна архитектура* = А. Дероко, *Монументална и декоративна архитектура у средњовековној Србији*, Београд 1985³.
- Дероко, *Неки синоници у Турској и Грчкој* = А. Дероко, *Неки синоници у Турској и Грчкој у вези са историјом средњовековне Србије*, *Зборник за друштвене науке Матице српске* 13–14 (1956) 293–300.
- Дероко, *Неки синоници у Срезу и околини* = А. Дероко, *Неки синоници из српског времена у Срезу и околини*, *Споменик СКА* 106, Одељење друштвених наука, књ. 8 (1956) 61–66.
- Джурова, *1000 години бугарска рукописна книга* = А. Джурова, *1000 години бугарска рукописна книга*, Софија 1981.
- Димитријевић, *Документи* = С. М. Димитријевић, *Документи који се тичу односа између српске цркве и Русије у XVI веку*, *Споменик СКА* 39, други разред, 35 (1903) 16–42.
- Димитрова, *Манастир Мајеече* = Е. Димитрова, *Манастир Мајеече*, Скопје 2002.
- Димитрова, *Црква Св. Недела* = Е. Димитрова, *Црква Св. Недела на Марков Град*, in: Е. Димитрова et al., *Мајка*, *Културно наследство*, Скопје 2011, 170–182.
- Динић, *Средњовековни Срем* = М. Динић, *Средњовековни Срем*, *Гласник Историског друштва у Новом Саду* 4–1 (1931) 1–12.
- Доментијан, *Живој Св. Саве и Живој Св. Симеона* = Доментијан, *Живој Светој Саве и Живој Светој Симеона*, ed. Р. Маринковић, Београд 1988.
- Доментијан, *Живој Св. Саве и Св. Симеона (1938)* = Доментијан, *Живој Св. Саве и Св. Симеона*, превео Л. Мирковић, Београд 1938.

- Драгин, Акаџић** = Н. Драгин, *Акаџић својом ајосџо-лу и ѿвомученику Сџефану Зоџрафа Лонџина (џексџи и ко-менџари)*, Зборник МС за књижевност и језик 61/2 (2013) 313–346.
- Драгичевић, Повеља „царице” Јевдокије** = П. Драгичевић, *Повеља „царице” Јевдокије и њеној сина Консџанџина о да-ривању Хиландару њихове башџинске цркве у Архџељевици*, ССА 10 (2011) 89–102.
- Душанов законик** = Душанов законик, ed. Ђ. Бубало, Београд 2010.
- Ђорђевић, Две занимљиве ѿредсџаве Мрџвој Хрисџа** = И. М. Ђорђевић, *Две занимљиве ѿредсџаве Мрџвој Хрисџа у срџском зидном сликарсџву средњеј века*, ЗРВИ 37 (1998) 185–195.
- Ђорђевић, Две молиџве краља Сџефана Дечанској** = И. М. Ђорђевић, *Две молиџве краља Сџефана Дечанској ѿре биџке на Велбужду и њихов одџек у умеџносџи*, in: idem, *Сџудџије срџске средњовековне умеџносџи*, Београд 2008, 379–394.
- Ђорђевић, Живоиис XII века** = И. М. Ђорђевић, *Живоиис XII века у цркви Свеџој Ђорђа у Расу – археолошкџ досџје и исџџориоџграфска белешка*, in: *Сџефан Немања – свеџи Симеон Мирџџочиви*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 307–318.
- Ђорђевић, Зидно сликарсџво срџске власџеле** = И. М. Ђорђевић, *Зидно сликарсџво срџске власџеле у доба Немањџна*, Београд 1994.
- Ђорђевић, Предсџава краља Марка** = И. М. Ђорђевић, *Предсџава краља Марка на јужној фасадџ цркве Свеџој Димџџирија у Марковом манастиру*, in: *Кралоџ Марко во исџџоријаџа и во џтрадицијаџа*, Прилеп 1997, 299–308 (= idem, *Сџудџије срџске средњовековне умеџносџи*, Београд 2008, 437–446).
- Ђорђевић, Предсџава свеџој Саве Јерусалимској** = И. М. Ђорђевић, *Предсџава свеџој Саве Јерусалимској у сџуденич-кој Боџородичиној цркви*, in: idem, *Сџудџије срџске средњове-ковне умеџносџи*, Београд 2008, 76–90.
- Ђорђевић, Предсџаве свеџој Димџџирија** = И. М. Ђорђевић, *Предсџаве свеџој Димџџирија у срџским власџеоским задужбинама из времена Немањџна*, in: idem, *Сџудџије срџске средњовековне умеџносџи*, Београд 2008, 91–100.
- Ђорђевић, Свеџи Симеон Немања као нови Жоасаф** = И. М. Ђорђевић, *Свеџи Симеон Немања као нови Жоасаф*, in: idem, *Сџудџије срџске средњовековне умеџносџи*, Београд 2008, 425–435.
- Ђорђевић, Војводић, Сликарсџво ѿриџраџе Ђурђевић сџу-йова у Будимљџи** = И. М. Ђорђевић, Д. Војводић, *Зидно сли-карсџво сџољашње ѿриџраџе Ђурђевић сџуйоџа у Будимљџи код Берана*, Зограф 29 (2002–2003) 161–180.
- Ђорђевић, Марковић, „Маркова црква”** = И. М. Ђорђевић, М. Марковић, *„Маркова црква” над реком Бабуном у близи-ни Велеса*, Зограф 27 (1999) 135–150.
- Ђурашковић, Црква Свеџој Саве Освеђеној** = Л. Ђурашко-вић, *Црква Свеџој Саве Освеђеној у Будви*, Свеске 23–26 (1996) 31–33.
- Ђурђеви Сџуйоџи** = Ђурђеви Сџуйоџи и Будимљанска еџархија. *Зборник радова*, edd. Б. Тодић, М. Радујко, Беране–Београд 2011.
- Ђурић, Визанџиџске фреске** = В. Ј. Ђурић, *Визанџиџске фре-ске у Јуџославији*, Београд 1974.
- Ђурић, Гоџичко сликарсџво** = В. Ј. Ђурић, *Гоџичко сликар-сџво у Визанџији и код Срба уочи џурских осџајања*, Зограф 18 (1987) 46–53.
- Ђурић, Зоџраф Андрија Раичевић** = В. Ј. Ђурић, *Зоџраф Андрија Раичевић*, Сеоски дани Сретена Вукосављеџића 8 (1981) 141–150.
- Ђурић, Језици и џисмена** = В. Ј. Ђурић, *Језици и џисмена на средњовековним фреско-наџџисима у Боки Коџорској: значај за кулџуру и умеџносџи*, in: *Црква Свеџој Луке кроз вјекове*, ed. В. Корач, Котор 1997, 255–269.
- Ђурић, Друшџиво, држава и владар** = В. Ј. Ђурић, *Друшџиво, држава и владар у умеџносџи у доба динасџије Лазареџић-Бранковић*, ЗМСЛУ 26 (1990) 13–46.
- Ђурић, Дубровачка сликарска школа** = В. Ј. Ђурић, *Дубро-вачка сликарска школа*, Београд 1963.
- Ђурић, Живоиис исџоснице Пеџџра Коришкој** = В. Ј. Ђурић, *Најсџарији живоиис исџоснице џустџиножиџеља Пеџџра Ко-ришкој*, ЗРВИ 5 (1958) 173–200.
- Ђурић, Икона о хироџџонији** = В. Ј. Ђурић, *Икона о хиро-џџонији џрачаничкој миџройолиџа Никанора*, ЗМСЛУ 27–28 (1991–1992) 297–314.
- Ђурић, Једна сликарска радионица** = В. Ј. Ђурић, *Једна сли-карска радионица у Срџији XIII века. Боџородица Љеџишка – Никољача – Морача*, Старинар 12 (1961) 63–76.
- Ђурић, Мали Град** = В. Ј. Ђурић, *Мали Град – Св. Аџанасије у Коџуру – Борје*, Зограф 6 (1975) 31–50.
- Ђурић, Милешеџа и грински џиџи цркве** = В. Ј. Ђурић, *Ми-лешеџа и грински џиџи цркве*, Рашка баштина 1 (1975) 15–27.
- Ђурић, Милешевско најсџарије сликарсџво** = В. Ј. Ђурић, *Милешевско најсџарије сликарсџво*, in: *Милешеџа у исџџори-ји срџској народа*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1987, 27–36.
- Ђурић, Минијаџуре Ваџџоедској чеџџворојеџанђеља** = В. Ј. Ђурић, *Минијаџуре Ваџџоедској чеџџворојеџанђеља др. 937 и њихови сликари*, Зограф 20 (1989) 61–73.
- Ђурић, Настџанак џрадиџељској сџила Моравске школе** = В. Ј. Ђурић, *Настџанак џрадиџељској сџила Моравске школе, фасадџ, сџстем декорације, џласџика*, ЗМСЛУ 1 (1965) 35–65.
- Ђурић, Посвеџа Немањџних задужбина** = В. Ј. Ђурић, *По-свеџа Немањџних задужбина и владарска идеолоџија*, in: *Сџуденица у црквеном живоџу и исџџорији срџској народа*, ed. П. Симић, Београд 1987, 13–35.
- Ђурић, „Пресџо свеџој Саве”** = В. Ј. Ђурић, *„Пресџо свеџој Саве”, in: Сџоменица у часџџ новоизабраних чланова Срџске академије наука и умеџносџи др. 55*, Београд 1972, 92–104.
- Ђурић, Савина** = В. Ј. Ђурић, *Савина*, Београд 1977.
- Ђурић, Свеџи Саџа и сликарсџво њеџвој доба** = В. Ј. Ђурић, *Свеџи Саџа и сликарсџво њеџвој доба*, in: *Саџа Немањџн*

- *свешти Сава. Историја и предање*, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 245–261.
- Ђурић, *Слика и историја* = В. Ј. Ђурић, *Слика и историја у средњовековној Србији*, Глас САНУ 338, Одељење историјских наука, књ. 3 (1983) 117–144.
- Ђурић, *Сликара Радослав* = В. Ј. Ђурић, *Сликара Радослав и фреске Каленића*, Зограф 2 (1967) 22–29.
- Ђурић, *Сойоћани* = В. Ј. Ђурић, *Сойоћани*, Београд 1963 (Београд 1991²).
- Ђурић, *Српски државни сабори у Пећи* = В. Ј. Ђурић, *Српски државни сабори у Пећи и црквено традицијскоство*, in: *О кнезу Лазару*, edd. И. Божић, В. Ј. Ђурић, Београд 1975, 105–124.
- Ђурић, *Српско сликарство на врхунцу* = В. Ј. Ђурић, *Српско сликарство на врхунцу*, in: ИСН I, 408–433.
- Ђурић, *Синденица – Скинија* = В. Ј. Ђурић, *Манастир Синденица – Скинија српској народа*, in: *Благо манастира Синденице*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1988, 15–19.
- Ђурић, *Три доаћаја* = В. Ј. Ђурић, *Три доаћаја у српској држави XIV века и њихов одјек у сликарству*, ЗМСПУ 4 (1968) 67–100.
- Ђурић, *У појрази за делом сликара Андрије Раичевића* = В. Ј. Ђурић, *У појрази за делом сликара Андрије Раичевића*, Старине Црне Горе 1 (1963) 23–47.
- Ђурић, *Уметност у Босни* = В. Ј. Ђурић, *Уметност у Босни: између јагранских прадова и Србије*, in: В. Ј. Ђурић, Г. Бабић-Ђорђевић, *Српска уметност у средњем веку II*, Београд 1997, 190–240.
- Ђурић, *Фреске црквице Светих бесребреника* = В. Ј. Ђурић, *Фреске црквице Светих бесребреника десетог Јована Уљеше у Вашиоједу и њихов значај за историју солунској порекла ресавској сликарства*, ЗРВИ 7 (1961) 125–138.
- Ђурић, *Црква Св. Петра у Бојдашићу* = В. Ј. Ђурић, *Црква Св. Петра у Бојдашићу и њене фреске*, Зограф 16 (1985) 26–40.
- Ђурић, *Црква Св. Стефана у Новом* = В. Ј. Ђурић, *Црква Св. Стефана у Новом*, ЗФФ 11/1 (1970) 399–411.
- Ђурић, *Бабић-Ђорђевић, Српска уметност у средњем веку* = В. Ј. Ђурић, Г. Бабић-Ђорђевић, *Српска уметност у средњем веку I–II*, Београд 1997.
- Ђурић, *Ђирковић, Кораћ, Пећка њајријаришија* = В. Ј. Ђурић, С. Ђирковић, В. Кораћ, *Пећка њајријаришија*, Београд 1990.
- Ђурић Ј., Иванишевић Р., *Јеванђеље Дивоша Тихорадића* = Ј. Ђурић, Р. Иванишевић, *Јеванђеље Дивоша Тихорадића*, ЗРВИ 7 (1961) 153–160.
- Ђурић С., *Љубосиња* = С. Ђурић, *Љубосиња. Црква Усиња Бојородичиној*, Београд 1985.
- Ђурић С., *Бојородица Тројеручица* = С. Ђурић, *Хиландарска Бојородица Тројеручица*, in: *Казивања о Светој Гори*, Београд 1995, 100–113.
- Ердељан, *Београд као Нови Јерусалим* = Ј. Ердељан, *Београд као Нови Јерусалим: Размишљања о рецепцији једној шћоса у доба десетог Стефана Лазаревића*, ЗРВИ 43 (2006) 97–110.
- Ердељан, *Изабрана места* = Ј. Ердељан, *Изабрана места. Конструисање Нових Јерусалима код православних Словена*, Београд 2013.
- Живковић Б., *Грачица* = Б. Живковић, *Грачица. Црчежи фресака*, Београд 1989.
- Живковић В., *Зидно сликарство* = В. Живковић, *Зидно сликарство у цркви Свете Марије Колећаше у Кошору*, Бока 21 (1999) 119–155.
- Живковић В., *Религиозност и уметност у Кошору* = В. Живковић, *Религиозност и уметност у Кошору (XIV–XVI век)*, Београд 2010.
- Живковић М., *Из иконографској шћорама* = М. Живковић, *Из иконографској шћорама Бојородичине цркве у Синденици (1568): њојединачне свештијелске шћредставе у северном вештидилу*, Ниш и Византија 12 (2014) 409–432.
- Живковић М., *О византијском шћореклу* = М. Живковић, *О византијском шћореклу фишуралних минијашура Београдске Александриде*, Зограф 37 (2013) 169–192.
- Живковић Т., *Црквена орјанизација* = Т. Живковић, *Црквена орјанизација у српским земљама (рани средњи век)*, Београд 2004.
- Живковић Т., *Поршрейи* = Т. Живковић, *Поршрейи српских владара (IX–XII век)*, Београд 2006.
- Живојиновић, *Аделфашии* = М. Живојиновић, *Аделфашии у Византији и средњовековној Србији*, ЗРВИ 11 (1968) 241–270.
- Живојиновић, *Историја Хиландара I* = М. Живојиновић, *Историја Хиландара I*, Београд 1998.
- Живојиновић, *Кшишћорска делашност свешћоса Саве* = М. Живојиновић, *Кшишћорска делашност свешћоса Саве*, in: *Сава Немањин – свешти Сава. Историја и предање*, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 15–26.
- Живојиновић, *Хиландарски и Еверешћидски шћишћик* = М. Живојиновић, *Хиландарски и Еверешћидски шћишћик – шћодугарностии и разлике*, ЗРВИ 33 (1994) 82–102.
- Задуждине Косова* = *Задуждине Косова. Шћоменици и знамена српској народа*, ed. А. Јевтић, Призрен–Београд 1987.
- Законик цара Душана (1960)* = *Законик цара Стефана Душана 1349 и 1354*, ed. Н. Радојичић, Београд 1960.
- Захаријева, Михайлович, *Към характеристиката на едно балканско ателие* = М. Захаријева, М. Михайлович, *Към характеристиката на едно балканско ателие от края на XV – началото на XVI век*, Проблеми на изкуството 4 (2013) 7–13.
- Зборник средњовековних шћириличких шћовеша и шћисама I* = *Зборник средњовековних шћириличких шћовеша и шћисама Србије, Босне и Дубровника*, Књ. I, 1186–1321, edd. В. Мошин, С. Ђирковић, Д. Синдик, Београд 2001.
- Зековић, Станојевић, *Конзервација* = З. Зековић, Д. Станојевић, *Конзервација и шћрезентација живојиса у цркви Св. Саве Освећеној у Будви*, Гласник ДКС 10 (1986) 64–68.

- Зиројевић, *Поседи фрушкојорских манастира* = О. Зиројевић, *Поседи фрушкојорских манастира*, Нови Сад 1992.
- Зиројевић, *Цркве и манастири* = О. Зиројевић, *Цркве и манастири на подручју Пећке патријаршије до 1683. године*, Београд 1984.
- Иванишевић, *Новчарство средњовековне Србије* = В. Иванишевић, *Новчарство средњовековне Србије*, Београд 2001.
- Ивановић, *Најниш младој краља Марка* = М. Ивановић, *Најниш младој краља Марка са цркве св. Недеље у Призрену*, Зограф 2 (1967) 20–21.
- Ивановић, *Црква Преображења у Будисавцима* = М. Ивановић, *Црква Преображења у Будисавцима*, СКМ 1 (1961) 113–144.
- Ивановић, Пајкић, Лазовић, *Три Лонђинове иконе* = М. Ивановић, П. Пајкић, Р. Лазовић, *Три Лонђинове иконе из Велике Хоче*, Гласник Музеја Косова и Метохије 3 (1958) 196–207.
- Ивић, Ђурић, Ђирковић, *Есфијменска икона* = П. Ивић, В. Ј. Ђурић, С. Ђирковић, *Есфијменска икона десног Ђурђа*, Београд–Смедерево 1989.
- Ивић, *Историја Срба у Војводини* = А. Ивић, *Историја Срба у Војводини. Од најстаријих времена до оснивања Пољско-југословенске границе (1703)*, Нови Сад 1929.
- Издавачи, *шtamпари, преписивачи* = Издавачи, *шtamпари, преписивачи*, ed. Н. Р. Синдик, Цетиње 1996.
- Измайлова, *Армянская миниатюра* = Т. А. Измайлова, *Армянская миниатюра XI века*, Москва 1982.
- Илић, *Црква Богородице у Бисјерици* = Ј. Илић, *Црква Богородице у Бисјерици – Вољавац*, ЗМСЛУ 6 (1970) 203–219.
- Исаевич, *Українське книговидання* = Я. Исаевич, *Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми*, Львів 2002.
- Историја иконописа = Историја иконописа од VI до XX века: извори, традиције, савременост, Подгорица 2007.
- Историја примене уметности код Срба I = Историја примене уметности код Срба I. Средњовековна Србија, Београд 1977.
- Историја српске културе = Историја српске културе, Горњи Милановац – Београд 1996.
- Јовчева, *Јужнословјанската литургијска книжнина* = М. Јовчева, *Јужнословјанската литургијска книжнина през XIII век*, ЗРВИ 46 (2009) 351–364.
- Јанковић, *Епископије и митрополије* = М. Јанковић, *Епископије и митрополије српске цркве у средњем веку*, Београд 1985.
- Јанковић, *Епископије Српске цркве* = М. Јанковић, *Епископије Српске цркве 1220. године*, in: Сава Немањин – свети Сава. Историја и предање, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 73–83.
- Јанц, *Исламски елементи* = З. Јанц, *Исламски елементи у српској књижи*, ЗМПУ 5 (1959) 159–170.
- Јанц, *Кожни њовез* = З. Јанц, *Кожни њовез српске ћирилске књије*, Београд 1974.
- Јанц, *Преписивачка школа њоја Јована* = З. Јанц, *Преписивачка школа њоја Јована из Крајкова и њени одјаци у каснијем минијатурном сликарству*, ЗМПУ 15 (1971) 111–127.
- Јерковић, *Палеографска и језичка истраживања* = В. Јерковић, *Палеографска и језичка истраживања о Чајничком јеванђељу*, Нови Сад 1975.
- Јиречек, *Историја Срба* = К. Јиречек, *Историја Срба*, I–II, Београд 1952.
- Јовановић В., *Археолошка истраживања* = В. Јовановић, *Археолошка истраживања средњовековних њоменика и налазишта на Косову*, in: Зборник Окрућој сшоло о научном истраживању Косова, Београд 1988, 17–66.
- Јовановић В. et al., *Ново Брдо* = В. Јовановић, С. Ђирковић, Е. Зечевић, В. Иванишевић, В. Радић, *Ново Брдо*, Београд 2004.
- Јовановић Т., *Књижевно дело патријарха Пајсеја* = Т. Јовановић, *Књижевно дело патријарха Пајсеја*, Београд 2001.
- Јовановић-Стипчевић, *Служба Акаџисшу Сшефана Дечанској* = Б. Јовановић-Стипчевић, *Служба Акаџисшу Сшефана Дечанској Лонђина Зографа*, АП 12 (1990) 93–127.
- Кадиевић, *Један век истражења националној сшили* = А. Кадиевић, *Један век истражења националној сшили у српској архивектури (средина XIX – средина XX века)*, Београд 2007².
- Казанаки-Лаппа, *Наследие Византии* = М. Казанаки-Лаппа, *Наследие Византии. Коллекция Музея греческого института византийских и поствизантийских исследований в Венеции*, Венеция–Москва 2009.
- Кајмаковић, *Георђије Мишрофановић* = З. Кајмаковић, *Георђије Мишрофановић*, Сарајево 1977.
- Кајмаковић, *Зидно сликарство у БиХ* = З. Кајмаковић, *Зидно сликарство у Босни и Херцеговини*, Сарајево 1971.
- Кајмаковић, *Козма-Јован* = З. Кајмаковић, *Козма-Јован*, ЗМСЛУ 13 (1977) 99–116.
- Кајмаковић, *Ушшцаји сшаре српске графике* = З. Кајмаковић, *Ушшцаји сшаре српске графике на живојш зографа Василија*, ЗМСЛУ 2 (1966) 233–242.
- Калић, *Десшот Сшефан и Византија* = Ј. Калић, *Десшот Сшефан и Византија*, ЗРВИ 43 (2006) 31–40.
- Калић, *Кнешња Марија* = Ј. Калић, *Кнешња Марија*, Зограф 17 (1986) 21–34.
- Калић, *Срби у њозном средњем веку* = Ј. Калић, *Срби у њозном средњем веку*, Београд 1994.
- Калић, *Српска држава и Охридска архиепископија* = Ј. Калић, *Српска држава и Охридска архиепископија у XII веку*, ЗРВИ 44–1 (2007) 197–208.
- Калић, *Црквене ириликe* = Ј. Калић, *Црквене ириликe у српским земљама до сшварања архиепископије 1219. године*, in: Сава Немањин – свети Сава. Историја и предање, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 27–53.
- Калић-Мишшковић, *Београд у средњем веку* = Ј. Калић-Мишшковић, *Београд у средњем веку*, Београд 1967.

Кандић, *Градац* = О. Кандић, *Градац. Историја и архитектура манастира*, Београд 2005.

Кандић, Поповић, Зарић, *Манастир Милешева* = О. Кандић, С. Поповић, Р. Зарић, *Манастир Милешева*, Београд 1995.

Касапова, *Марков манастир* = Е. Касапова, *Архитектура на цркви Св. Димитрија – Марков манастир*, Скопје 2012.

Касапова, *Трескавец* = Е. Касапова, *Архитектура на цркви Успение на Богородица – Трескавец*, Скопје 2009.

Катанић, *Декоративна камена пластика* = Н. Катанић, *Декоративна камена пластика моравске школе*, Београд 1988.

Катић, *Посетак и прошлост манастира св. Петра Коришког* = Р. В. Катић, *Посетак и прошлост хиландарског манастира св. Петра Коришког*, ЗМСПУ 18 (1982) 133–151.

Кашанин, *Српска књижевност у средњем веку* = М. Кашанин, *Српска књижевност у средњем веку*, Београд 1975.

Кашанин, *Српска уметност у Војводини* = М. Кашанин, *Српска уметност у Војводини до Велике сеобе*, in: *Војводина I. Од најстаријих времена до Велике сеобе*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939, 441–454.

Кемпфер, *Прилози истраживању „Пећког латиника”* = Ф. Кемпфер, *Прилози истраживању „Пећког латиника”*. Приказивање континуитета и латиничности владалача у старосрпској историографији, ПКЈИФ 36/1–2 (1970) 67–79.

Кесић, *Животис цркве Арханђела Михаила у Борчу* = С. Кесић, *Животис цркве Арханђела Михаила у Борчу*, Саопштења 25 (1993) 71–94.

Кисас, *Српски синоници у Солуну* = С. Кисас, *Српски средњовековни синоници у Солуну*, Зограф 11 (1980) 29–41.

Кнежевић, *Манастир у нахији Брвеник* = Б. Кнежевић, *Манастир у нахији Брвеник по њурским пописима из прве половине XVI века*, ЗМСПУ 26 (1990) 255–270.

Кнежевић, *Плоча са двојезичним натписом* = Б. Кнежевић, *Плоча са двојезичним натписом из 1218. године у Вишовници*, Саопштења 29 (1997) 47–50.

Кнежевић, *Црква у селу Рамаћи* = Б. Кнежевић, *Црква у селу Рамаћи*, ЗМСПУ 4 (1968) 121–166.

Ковијанић, Стјепчевић, *Културни животи старог Кошора* = Р. Ковијанић, И. Стјепчевић, *Културни животи старог Кошора (XIV–XVII вијек)*, Цетиње 1957.

Којић, *Манастир Житомилић* = Љ. Којић, *Манастир Житомилић*, Сарајево 1983.

Коматина И., *Црква и држава* = И. Коматина, *Црква и држава у српским земљама од XI до XIII века*, Београд 2016.

Коматина П., *Византијска титула Константина Бодина* = П. Коматина, *Византијска титула Константина Бодина*, ЗРВИ 48 (2011) 63–78.

Константин Филозоф = Константин Филозоф и његов живот Стефана Лазаревића десјотина српског, ed. В. Јагић, Гласник СУД 42 (1875) 223–328.

Константин Филозоф, *Житије десјотина Стефана* = Константин Филозоф, *Житије десјотина Стефана Лазаревића*, ed. Г. Јовановић, Београд 1989.

Константин Филозоф, *Повести о словима, Житије десјотина Стефана* = Константин Филозоф, *Повести о словима, Житије десјотина Стефана Лазаревића*, ed. Г. Јовановић, Београд 1989.

Копривица, *Црква Светог Павла у Кошору* = Т. Копривица, *Црква Светог Павла у Кошору*, Историјски записи 74/1–2 (2001) 77–98.

Кораћ, *Архитектура Светог Ахилија у Ариљу* = В. Кораћ, *Између Зайага и Византије. Архитектура Светог Ахилија у Ариљу*, Саопштења 29 (1997) 65–68.

Кораћ, *Архитектура рашких храмова* = В. Кораћ, *Архитектура рашких храмова сахрањених у време првог српског архиепископа*, in: *Манастир Жича. Зборник радова*, ed. Г. Суботић, Краљево 2000, 47–54.

Кораћ, *Градињска школа Поморја* = В. Кораћ, *Градињска школа Поморја*, Београд 1965.

Кораћ, *Грачаница* = В. Кораћ, *Грачаница. Просјор и облици*, in: *idem, Између Византије и Зайага. Одабране студије о архитектури*, Београд 1987, 99–108.

Кораћ, *Извори моравске архиепископуре* = В. Кораћ, *Извори моравске архиепископуре*, in: *idem, Између Византије и Зайага. Одабране студије о архитектури*, Београд 1987, 131–144.

Кораћ, *Између Византије и Зайага* = В. Кораћ, *Између Византије и Зайага. Одабране студије о архитектури*, Београд 1987.

Кораћ, *Католичка уметност* = В. Кораћ, *Католичка уметност на границама православља*, Зограф 19 (1988) 19–24.

Кораћ, *Марјинићи* = В. Кораћ, *Марјинићи. Остаци раносредњовековног града*, Београд 2001.

Кораћ, *О архитектури* = В. Кораћ, *О архитектури познатих храмова у време покрштавања Срба*, ЗРВИ 38 (1999–2000) 173–185.

Кораћ, *Остаци св. Арханђела Михаила* = В. Кораћ, *Остаци манастира св. Арханђела Михаила на Превлаци*, Старица 51 (2001) 135–170.

Кораћ, *Придворица* = В. Кораћ, *Место Придворице у рашкој архитектури*, Рашка баштина 1 (1975) 33–48.

Кораћ, *Прилози познавању* = В. Кораћ, *Прилози познавању једнобродних цркава са кувом на дубровачком подручју*, ЗРВИ 44/1 (2007) 129–143.

Кораћ, *Рад једне скупице мајстора градињска* = В. Кораћ, *Рад једне скупице мајстора градињска у Рашкој у XIII веку*, Глас САНУ 334 (1983) 21–35.

Кораћ, *Свети Арханђели* = В. Кораћ, *Свети Арханђели, Душанов царски маузолеј*, Глас САНУ 384/10 (1998) 191–201.

Кораћ, *Свети Пантелејмон у Нишу* = В. Кораћ, *Свети Пантелејмон у Нишу, задужбина Стефана Немање*, in: *Стефан Немања – свети Симеон Мироточиви. Историја и предање*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 163–171.

- Кораћ, Свети Сава и њојрам рашкој храма** = В. Кораћ, *Свети Сава и њојрам рашкој храма*, in: *Сава Немањин – свети Сава. Историја и предање*, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 231–244.
- Кораћ, Сјоменици** = В. Кораћ, *Сјоменици монументалне српске архитектуре XIV века у Повардарју*, Београд 2003.
- Кораћ, Сјара црква у Сланкамену** = В. Кораћ, *Сјара црква у Сланкамену и њено место у развоју српске архитектуре касној средњег века*, ЗМСПУ 6 (1970) 293–311.
- Кораћ, Сјуденица Хвосјанска** = В. Кораћ, *Сјуденица Хвосјанска*, Београд 1976.
- Кораћ, Црква краља Милутина** = В. Кораћ, *Црква краља Милутина*, in: *Манастир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 145–152.
- Кораћ, Црква Св. Луке** = В. Кораћ, *Црква Св. Луке. Сјруктура, облици, стил*, in: *Црква Свети Луке кроз векове. Зборник радова*, ed. В. Кораћ, Котор 1997, 63–69.
- Кораћ, Црква Св. Марије** = В. Кораћ, *Црква Св. Марије на Мљешу*, ЗФФ 7/1 (1963) 213–226.
- Кораћ, Ђурић, Цркве с њислоњеним луковима** = В. Кораћ, В. Ј. Ђурић, *Цркве с њислоњеним луковима у сјарој Херцеговини и дубровачкој традицији*, XVI–XVII век, ЗФФ 8/2 (1964) 561–600.
- Кораћ, Шупут, Архитектура византијској свети** = В. Кораћ, М. Шупут, *Архитектура византијској свети*, Београд 1998.
- Кораћ Д., Света Гора** = Д. Кораћ, *Света Гора њод српском влашћу (1345–1371)*, ЗРВИ 31 (1992) 1–199.
- Корнаков, Полошки манастир** = Д. Корнаков, *Полошки манастир Свети Гори*, Скопје 2006.
- Коруновски, Димитрова, Византијска Македонија** = С. Коруновски, Е. Димитрова, *Византијска Македонија: историја на уметности на Македонија од IX до XV век*, Скопје 2006.
- Костић М., Сликарски занай** = М. Костић, *Сликарски занай код Срба у 18. веку*, Гласник Историског друштва у Новом Саду 3 (1930) 39–49.
- Костић Д., Тајно њисање** = Д. Костић, *Тајно њисање у јужнословенским ћириловским сјоменицима*, Глас СКА 92 (1913) 1–62.
- Костюхина, Нововизантијски орнамент** = Л. М. Костюхина, *Нововизантијски орнамент*, in: *Древнерусское искусство, Рукописная книга II*, edd. В. Н. Лазарев, О. И. Подобедова, С. О. Шмидт, Москва 1974, 265–295.
- Коцић, Оријентализација материјалне културе** = М. Коцић, *Оријентализација материјалне културе на Балкану, Османски њериод XV–XIX век*, Београд 2010.
- Красносельцев, «Толковая служба»** = Н. Ф. Красносельцев, *«Толковая служба» и друге сочинения, относящиеся к њяснению богослужения в Древней Руси до XVIII века (библиографический обзор)*, Православный собеседник 2 (1878) 3–43.
- Кривокапић, Иконе и иконостаси у цркви Свети Луке у Којору** = М. Кривокапић, *Историја икона и иконостаса у цркви Свети Луке у Којору*, in: *Црква Свети Луке кроз векове*, ed. В. Кораћ, Котор 1997, 207–219.
- Крсмановић, Аки њроја Герасима** = Б. Крсмановић, *Аки њроја Герасима о устјуању Хиландара Србима*, in: *ПЕРИБОЛОС. Зборник у часи Мирјане Живојиновић I*, edd. Д. Целебдић, Б. Миљковић, Београд 2015, 101–112.
- Крсмановић, Оснивање словенских манастира** = Б. Крсмановић, *Оснивање словенских манастира на Свети Гори Ајонској – сличности и разлике*, in: *Осма казивања о Свети Гори*, edd. А. Фотић, З. Ракић, Београд 2013, 51–75.
- Крсмановић, Радошевић, Лејендарне њенеалојје** = Б. Крсмановић, Н. Радошевић, *Лејендарне њенеалојје византијских царева и њихових њородица*, ЗРВИ 41 (2004) 71–98.
- Кукијарис, Представе њројара** = С. Кукијарис, *Представе њројара у њосјивизантијском сликарству*, ЗМСПУ 32–33 (2003) 159–170.
- Кулић, Манастир Раковац** = Б. Кулић, *Манастир Раковац*, Београд – Нови Сад 1999.
- Кулић, Срећков, Манастир Фрушке Горе** = Б. Кулић, Н. Срећков, *Манастир Фрушке Горе*, Нови Сад 1994².
- Кульбакин, Хиландарские листки** = С. М. Кульбакин, *Памятники старославянского языка, Том I, Выпуск I: Хиландарские листки. Отрывок кирилловской письменности XI-го века*, Санкт-Петербург 1900.
- Кучековић, Лоза српских владара и архиепископа** = А. Кучековић, *Лоза српских владара и архиепископа у цркви манастира Ораховице у Славонији*, ЗНМ 18/2 (2007) 95–116.
- Кучековић, Манастир Ораховица** = А. Кучековић, *Манастир Ораховица у Славонији*, Загреб 2007.
- Лавровъ, Палеографическое обозрение** = П. А. Лавровъ, *Палеографическое обозрение кирилловского письма*, in: *Энциклопедия славянской филологии IV-1*, ed. И. В. Ягич, Петроградъ 1914.
- Лазић, Збирка сјарих шјамјаних књига** = М. Лазић, *Збирка сјарих шјамјаних књига Народне библиотеке Србије: њнова и развој након 1941. њодине*, АП 37 (2015) 157–216.
- Лазић, Издања цетинске шјамјарије** = М. Лазић, *Издања цетинске шјамјарије: између ѡтрадиције и иновације, функције и форме*, in: *Између ѡтрадиције и иновације: 520 њодина од ѡрве ћирилске књиге шјамјане на српскословенском језику. Кајало ѡзложбе*, Београд 2014, 25–37.
- Лазић, Између ѡајриојизма, ѡбожности и ѡрјовине** = М. Лазић, *Између ѡајриојизма, ѡбожности и ѡрјовине: мојиви издавачке делатности Божидара Вуковића*, АП 35 (2013) 49–101.
- Лалошевић, Црква св. Николе Морнара** = И. Лалошевић, *Црква св. Николе Морнара у Којору*, Гласник Поморског музеја у Котору 33–34 (1985–1986) 91–97.
- Лексикон српскословенској шјамјарству** = *Лексикон српскословенској шјамјарству* (М. Пешикан), in: *Пеј векова српској шјамјарству (1494–1994). Раздобје српскословенске*

ишамје: XV–XVII в., edd. М. Пешикан, К. Мано-Зиси, М. Ковачевић, Београд – Нови Сад 1994, 71–218.

Леонид, архимандрит, *Словено-српска књижница* = Леонид, архимандрит, *Словено-српска књижница на св. Гори Ајфонској у манастиру Хиландару и св. Павлу*, ГСУД 44 (1877) 231–304.

Лома, Рани слојеви хришћанских њојонима = А. Лома, Рани слојеви хришћанских њојонима на старосрпском тилу, Ономатолошки прилози 11 (1990) 1–18.

Лома, Сућелица = А. Лома, Сућелица – Тојономастички тираови латинској хришћанства у унутрашњости преднемањике Србије, ИГ 1–2 (1987) 7–28.

Луковић, Заједничка іраница обласи Косача и обласи Бранковића = М. Луковић, Заједничка іраница обласи Косача и обласи Бранковића јужно од реке Таре, Balcanica 35 (2004) 91–158.

Љећојис њоја Дукљанина = Љећојис њоја Дукљанина, ed. С. Мијушковић, Београд 1988.

Љубинковић М., Бојени дрворез = М. Љубинковић, Бојени дрворез у књијама ишамјарије Божидара Вуковића, ЗМПУ 11 (1967) 25–29.

Љубинковић М., Црква Свеће Недеље = М. Љубинковић, Црква Свеће Недеље над клисуром Треске и њој проблем њеној дајована, ЗСК 2 (1952) 95–106.

Љубинковић Р., Исјосница Пејтра Коришкој = Р. Љубинковић, Исјосница Пејтра Коришкој, истјорија и живојис, Старинар, н. с., 7–8 (1958) 93–112.

Мавродинова, Земенска црква = Л. Мавродинова, Земенска црква, София 1980.

Магловски, Белошева ојатија = Ј. Магловски, Белошева ојатија архиђакон Сјефана – рефугијум Домбо и Баноштор, in: Византијски свет на Балкану I, edd. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 77–95.

Магловски, Врзино коло = Ј. Магловски, Врзино коло – моштив сјуденичке иласице. Од метјафоре ка моделу, ЗРВИ 37 (1998) 55–74.

Магловски, Дечанска скулиштура = Ј. Магловски, Дечанска скулиштура – ѡројрам и смисао, in: Дечани и византијска уметност средином XIV века, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1989, 193–223.

Магловски, Омча и сјона = Ј. Магловски, Омча и сјона. Ка сјруктури моравских ірејлетиа, ЗРВИ 43 (2006) 255–280.

Магловски, Симболика кринова = Ј. Магловски, Симболика кринова на іробу монахиње Јефимије, Саопштења 26 (1994) 151–156.

Мадас, Гајић, Надіробне ілоче и іробови кшишора = Д. Мадас, А. Гајић, Надіробне ілоче и іробови кшишора цркве Боіородице Пречистје у комілексу Ждрела у Горњачкој Клисуре, Саопштења 15 (1983) 221–242.

Максимовић Ј., Византијски и оријентални елементи = Ј. Максимовић, Византијски и оријентални елементи у декорацији моравске школе, ЗФФ 8/1 (1964) 375–383.

Максимовић Ј., Илуминација деоірадској іаримејника = Ј. Максимовић, Илуминација деоірадској іаримејника, ЗМЛУ 16 (1980) 1–12.

Максимовић Ј., Илустірације Млетјачкој зборника = Ј. Максимовић, Илустірације Млетјачкој зборника и іроблем минијаштура у средњовековној Босни, ИГ 1–2 (1958) 117–130.

Максимовић Ј., Којторски цибориј = Ј. Максимовић, Којторски цибориј из XIV века и камена иласица суседних обласи, Београд 1961.

Максимовић Ј., Моравска скулиштура = Ј. Максимовић, Моравска скулиштура, in: Моравска школа и њено доба, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1972, 181–190.

Максимовић Ј., Скулиштура = Ј. Максимовић, Скулиштура, in: М. Кашанин et al., Манастир Сјуденица, Београд 1986, 97–133.

Максимовић Ј., Сликарство минијаштура = Ј. Максимовић, Сликарство минијаштура у средњовековној Босни, ЗРВИ 17 (1976) 175–188.

Максимовић Ј., Српска средњовековна скулиштура = Ј. Максимовић, Српска средњовековна скулиштура, Нови Сад 1971.

Максимовић Ј., Српске средњовековне минијаштуре = Ј. Максимовић, Српске средњовековне минијаштуре, Београд 1983.

Максимовић Ј., Сјудије о Мирослављевом јеванђељу III = Ј. Максимовић, Сјудије о Мирослављевом јеванђељу III. Ликови јеванђелиста у Мирослављевом јеванђељу, ЗМЛУ 8 (1972) 39–50.

Максимовић Ј., Уметност у доба Босанске средњовековне државе = Ј. Максимовић, Уметност у доба Босанске средњовековне државе, Зборник за историју БиХ 2 (1997) 35–72.

Максимовић Љ., Византија као изазов = Љ. Максимовић, Византија као изазов, Глас САНУ 414, Одељење историјских наука, књ. 15 (2010) 145–160.

Максимовић Љ., Византијска владарска идеологија = Љ. Максимовић, Византијска владарска идеологија и метјоде владавине у случају Србије. Прилој разумевању византијској Комонвелтиа, in: idem, Византијски свет и Срби, Београд 2008, 159–177.

Максимовић Љ., Владарска идеологија = Љ. Максимовић, Владарска идеологија у српској држави и іодизање Сјуденице, in: idem, Византијски свет и Срби, Београд 2008, 113–131.

Максимовић Љ., Грци и Романија = Љ. Максимовић, Грци и Романија у српској владарској ишишули, ЗРВИ 12 (1970) 61–78 (= idem, Византијски свет и Срби, Београд 2008, 95–111).

Максимовић Љ., Македонија = Љ. Максимовић, Македонија у іолијици средњовековне Србије, Глас САНУ 404, Одељење историјских наука, књ. 13 (2006) 29–50.

Максимовић Љ., О іодини іреноса Немањиних мошшију = Љ. Максимовић, О іодини іреноса Немањиних мошшију у Србију, ЗРВИ 24–25 (1986) 437–442.

Максимовић Љ., Покришјавање Срба и Хрвајта = Љ. Максимовић, Покришјавање Срба и Хрвајта, ЗРВИ 35 (1996) 155–174.

Максимовић Љ., *Србија и методи управљања Царством* = Љ. Максимовић, *Србија и методи управљања Царством у XII веку*, in: *Стефан Немања – свети Симеон Мироточиви. Историја и предање*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 55–64.

Максимовић Љ., *Српска царска титула* = Љ. Максимовић, *Српска царска титула*, Глас САНУ 384, Одељење историјских наука, књ. 10 (1998) 173–196 (= idem, *Византијски свет и Срби*, Београд 2008, 133–149).

Максимовић Љ., *Хиландар* = Љ. Максимовић, *Хиландар и српска владарска идеологија*, in: *Осам векова Хиландара. Историја, духовни животи, књижевности, уметности и архитектура*, ed. В. Кораћ, Београд 2000, 9–16.

Максимовић Љ., *Царство Стефана Душана* = Љ. Максимовић, *Царство Стефана Душана: џенеза и карактер*, in: idem, *Византијски свет и Срби*, Београд 2008, 191–206.

Манастир Хиландар = *Манастир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998.

Мандић, *Ошкривање и конзервација* = С. Мандић, *Ошкривање и конзервација фресака у Свуденици*, Саопштења 1 (1956) 39–41.

Мандић, *Розетиа на Ресави* = С. Мандић, *Розетиа на Ресави. Плетеније словеса о Раваници и Манасији*, Крушевац 1986.

Мано-Зиси, *Анаџности Јован* = К. Мано-Зиси, *Анаџности Јован, хиландарски џисар друге џоловине XIV века*, in: *Проучавање средњовековних јужнословенских рукојиса*, ed. П. Ивић, Београд 1995, 231–243.

Мано-Зиси, *Графика џоражданских књиџа* = К. Мано-Зиси, *Графика џоражданских књиџа*, in: *Воражданска шџамџарија 1519–1523*, Београд – Источно Сарајево 2008, 287–308.

Мано-Зиси, *Зборници за џуџинике* = К. Мано-Зиси, *Зборници за џуџинике Божидара Вуковиџа у свейлу сачуваних џримерака*, in: *Шџамџарска и књижевна дјелатност Божидара Вуковиџа Подџоричанина*, ed. Ј. М. Миловић, Титоград 1986, 151–171.

Мано-Зиси, *Један џиџ византијске орнаментџике* = К. Мано-Зиси, *Један џиџ византијске орнаментџике у српским рукојисима 14. века*, Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски” – Център за славяно-византијски проучвания „Иван Дуйчев” 96/15 (2006) 353–360.

Мано-Зиси, *Перџаментџини одломак* = К. Мано-Зиси, *Перџаментџини одломак Зборника за џуџинике Виџенца Вуковиџа из 1560. џодине*, in: *Црнојевиџа шџамџарија и сџаро шџамџарство*, ed. Ј. М. Миловић, Подгорица 1994, 57–66.

Мано-Зиси, *Писар монах Јаков* = К. Мано-Зиси, *Писар монах Јаков и џеџови сарадници у хиландарском скрийџоријуму (џреџа чејверџина XIV века)*, ХЗ 11 (2004) 227–246.

Мано-Зиси, *Први шџамџани српски дуквар* = К. Мано-Зиси, *Први шџамџани српски дуквар из 1597. џодине*, in: *Буквари и дукварска настџава код Срба*, ed. Б. Јордановић, Београд 2010, 13–25.

Мано-Зиси, *Рукојисне књиџе* = К. Мано-Зиси, *Рукојисне књиџе цркве Св. Николе у Засџују*, in: *Скрийџорији и манастирске дидлиџеке у Црној Вори*, Цетиње 1989, 181–202.

Мано-Зиси, *Хиландарски џисари* = К. Мано-Зиси, *Хиландарски џисари књиџа из времена српској царства*, in: *Осам векова Хиландара. Историја, духовни животи, књижевности, уметности и архитектура*, ed. В. Кораћ, Београд 2000, 387–397.

Маринковић, *Јужнословенски роман о Троји* = Р. Маринковић, *Јужнословенски роман о Троји*, *Анали Филолошког факултета* 1 (1961) 9–66.

Маринковић, *Александрида* = Р. Маринковић, *Српска Александрида. Историја основној џексџа*, Београд 1969.

Марјановић-Вујовић, *Крсџови од VI до XII века* = Г. Марјановић-Вујовић, *Крсџови од VI до XII века из збирке Народной музеја*, Београд 1987.

Марјановић-Душанић, *Rex imago Dei* = С. Марјановић-Душанић, *Rex imago Dei: о српској џреради Аџаџиџовој владарској оџледала*, in: *Треџа јуџословенска конференција византиџолоџа*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радуловић, Београд–Крушевац 2002, 135–148.

Марјановић-Душанић, *Владарска идеологија* = С. Марјановић-Душанић, *Владарска идеологија Немаџиџа. Дидломаџичка сџудија*, Београд 1997.

Марјановић-Душанић, *Владарске инсџиџије* = С. Марјановић-Душанић, *Владарске инсџиџије и државна симболика у Србији од XIII до XV века*, Београд 1994.

Марјановић-Душанић, *Владарски знаци Стефана Немаџе* = С. Марјановић-Душанић, *Владарски знаци Стефана Немаџе*, in: *Стефан Немања – свети Симеон Мироточиви. Историја и предање*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 80–84.

Марјановић-Душанић, *Динасџија и свейџосџи* = С. Марјановић-Душанић, *Динасџија и свейџосџи у доба џородице Лазаревић: сџари узори и нови модели*, ЗРВИ 43 (2006) 77–95.

Марјановић-Душанић, *Елементџи царској џроџрама* = С. Марјановић-Душанић, *Елементџи царској џроџрама у Душановој џовеџи уз Законик*, ПКџИФ 65–66 (1999–2000) 3–20.

Марјановић-Душанић, *Краџево џело у српској хаџиџографији* = С. Марјановић-Душанић, *Краџево џело у српској хаџиџографији и настџанак концейџа неџобедивџој јунака*, ЗРВИ 50/2 (2013) 693–704.

Марјановић-Душанић, *Моџиџве свейџих Симеџона и Саве* = С. Марјановић-Душанић, *Моџиџве свейџих Симеџона и Саве у владарском џроџраму краџа Милуџина*, ЗРВИ 41 (2004) 235–250.

Марјановић-Душанић, *Нови Консџанџиџин* = С. Марјановић-Душанић, *Нови Консџанџиџин у српској џисаној џрадиџији средњеџ века*, in: *Консџанџиџин Велики у византијској и српској џрадиџији*, ed. Љ. Максимовић, Београд 2014, 81–98.

Марјановић-Душанић, *О џиџџаџу аџџенџиџности* = С. Марјановић-Душанић, *О џиџџаџу аџџенџиџности џовеџа мрачкој комџлекса*, ССА 3 (2004) 153–168.

- Марјановић-Душанић, *Свети краљ* = С. Марјановић-Душанић, *Свети краљ. Култи Стефана Дечанског*, Београд 2007.
- Марјановић-Душанић, *Свод српских светих* = С. Марјановић-Душанић, *Свод српских светих у време краља Милутина: династички култови*, in: *Манастир Студеница, 700 година Краљеве цркве* (in press).
- Марковић В., *Православно монаштво и манастири* = В. Марковић, *Православно монаштво и манастири у средњовековној Србији*, Сремски Карловци 1920 (2002³).
- Марковић М., *Култи и иконографија светих Евстатија Солунског* = М. Марковић, *Култи и иконографија светих Евстатија Солунског у средњем веку*, Ниш и Византија 8 (2010) 283–294.
- Марковић М., *О ктиторском натпису* = М. Марковић, *О ктиторском натпису кнеза Мирослава у цркви Светих Петра на Лиму*, Зograф 36 (2012) 21–46.
- Марковић М., *О иконографији светих райника* = М. Марковић, *О иконографији светих райника у источнохришћанској уметности и о представама ових светих у Дечанима*, in: *Зидно сликарство манастира Дечана. Грађа и студије*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1995, 567–630.
- Марковић М., *О ктиторском натпису кнеза Мирослава* = М. Марковић, *О ктиторском натпису кнеза Мирослава у цркви Светих Петра на Лиму*, Зograф 36 (2012) 21–40.
- Марковић М., *О најстаријим иконама из Марковог манастира (I)* = М. Марковић, *Застава о најстаријим иконама из Марковог манастира (I), Питање ктиторства царице Јелене Драш и натпис на илустрацији светих Димитрија*, Зograф 37 (2013) 147–167.
- Марковић М., *О представама светих Саве Српског* = М. Марковић, *О представама светих Саве Српског у Ватопеду, с посебним освртом на фреску у иконостасу Светих Димитрија*, in: *ПЕРИОЛОС. Зборник у част Мирјане Живојиновић II*, edd. Б. Миљковић, Д. Целебдић, Београд 2015, 397–408.
- Марковић М., *Појединачне фигуре* = М. Марковић, *Појединачне фигуре светих у наосу и иконостасима*, in: *Зидно сликарство манастира Дечана. Грађа и студије*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1995, 243–263.
- Марковић М., *Прво путовање светих Саве* = М. Марковић, *Прво путовање светих Саве у Палестину и његов значај за српску средњовековну уметност*, Београд 2009.
- Марковић М., *Прводни живици* = М. Марковић, *Прводни живици главне манастирске цркве*, in: *Манастир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 228–236.
- Марковић М., *Прилози проучавању утицаја канона Велике суботе* = М. Марковић, *Прилози проучавању утицаја канона Велике суботе на иконографију средњовековног сликарства*, ЗРВИ 37 (1998) 167–179.
- Марковић М., *Прилози за историју Светих Никите* = М. Марковић, *Прилози за историју Светих Никите код Скопља. Оснивање манастира – Милутинова обнова – хиландарски мити*, ХЗ 11 (2004) 63–132.
- Марковић М., *Свети Никита* = М. Марковић, *Свети Никита код Скопља. Задужбина краља Милутина*, Београд 2015.
- Марковић М., *Свети райници из Ресаве* = М. Марковић, *Свети райници из Ресаве. Иконографска анализа*, in: *Манастир Ресави. Историја и уметности*, ed. В. Ј. Ђурић, Деспотовац 1995, 191–217.
- Марковић, Хостетер, *Прилози хронологији* = М. Марковић, В. Т. Хостетер, *Прилози хронологији грађа и сликавања хиландарског ктиторског*, ХЗ 10 (1998) 201–220.
- Марковић О., *Остаци манастира Петра Коришког* = О. Марковић, *Остаци манастира Петра Коришког*, СКМ 4–5 (1968–1971) 409–420.
- Марковић О., *Прилози проучавању архитектуре* = О. Марковић, *Прилози проучавању архитектуре манастира Сокопа*, Саопштења 8 (1969) 93–99.
- Матић В., *Архитектура фрушкогорских манастира* = В. Матић, *Архитектура фрушкогорских манастира. Касно-средњовековне цркве грађевине*, Нови Сад 1984.
- Матић В., *Српски Ковин* = В. Матић, *Српски Ковин православног манастира*, Нови Сад 2009.
- Матић В., *Црква Светих Луке у Кулинови* = В. Матић, *Црква Светих Луке у Кулинови*, Грађа за проучавање споменика културе Војводине 10 (1981) 41–48.
- Матић М., *О иконама из Драгича* = М. Матић, *О иконама из Драгича*, Косовско-метохијски зборник 5 (2013) 97–114.
- Матић С., *Опис рукописа* = С. Матић, *Опис рукописа Народне библиотеке*, Београд 1952.
- Мацан, *Охридски икони* = Ј. Мацан, *Охридски икони*, Културно наследство 1 (1959) 61–84.
- Машнић, *Црква Ваведења у Поречком Здњу* = М. Машнић, *Прелиминарна сазнања о сеоској цркви Ваведење Богородичино у Поречком Здњу – о једном неизвесном средњовековном споменику*, Ниш и Византија 1 (2003) 249–261.
- Медаковић, *Графика српских ишаманих књија* = Д. Медаковић, *Графика српских ишаманих књија XV–XVII века*, Београд 1958.
- Медаковић, *Дунавски пушеви српске културе* = Д. Медаковић, *Дунавски пушеви српске културе XVIII века*, in: *idem*, *Пушеви српског бироа*, Београд 1971, 35–47.
- Медаковић, *Манастир Савина* = Д. Медаковић, *Манастир Савина. Велика црква, ризница, рукописи*, Београд 1978.
- Медаковић, *Национална историја Срба* = Д. Медаковић, *Национална историја Срба у светлости црквене историје новије доба*, in: *idem*, *Пушеви српског бироа*, Београд 1971, 71–84.
- Медаковић, *О српској уметности* = Д. Медаковић, *О српској уметности у областима Славоније и Хрватске*, in: *idem*, *Пушеви српског бироа*, Београд 1971, 227–245.
- Медаковић, *Ризница манастира Милешева* = Д. Медаковић, *Ризница манастира Милешева. Прилози реконструкцији*, in: *Милешева у историји српског народа*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1987, 221–230.

Медаковић, *Српска уметност у XVIII веку* = Д. Медаковић, *Српска уметност у XVIII веку*, Београд 1986.

Медаковић, *Српски ѡрејород* = Д. Медаковић, *Српски ѡрејород у 18. веку и средњовековна баштина*, in: idem, *Доба барока*, Београд 1988, 93–106.

Мијовић, *О иконама* = П. Мијовић, *О иконама с ѡријоретима Томе Прељубовића и Марије Палеологове*, ЗМСПУ 2 (1966) 185–194.

Милановић, *Јеванђељске сцене* = В. Милановић, *Јеванђељске сцене у ѡријоретима милешевске цркве. Прилој реконструкцији и ѡумачењу ѡводнијој ѡројрама*, Зограф 37 (2013) 107–132.

Милановић, *Култи и иконојрафија светјој Луке* = В. Милановић, *Култи и иконојрафија светјој Луке у ѡравослављу до средине века*, in: *Црква Светјој Луке кроз вјекове*, ed. В. Корач, Котор 1997, 73–105.

Милин, *О српском калуђеру Никодиму* = Ж. Милин, *О српском калуђеру Никодиму и о његовом рукојисном четворјеванђељу ѡрејисаном 1404–1405. у манастиру Водица у румунској земљи*, Темишварски зборник 3 (2002) 151–155.

Миловић, *Двије-ѡри ријечи о заштитним знаковима* = Ј. М. Миловић, *Двије-ѡри ријечи о заштитним знаковима на нашим сјарим књијама*, in: *Црнојевића шјамјарија и сјаро шјамјарсјиво*, ed. Ј. М. Миловић, Подгорица 1994, 123–126.

Милошевић, *Уметност у средњовековној Србији* = Д. Милошевић, *Уметност у средњовековној Србији од XII до XVII века*, Београд 1980.

Милошевић, *Фреске у ѡѡорској катедрали* = М. Милошевић, *Фреске у ѡѡорској катедрали*, Зограф 1 (1966) 34.

Милошевић, *Ђурић, Црква Св. Прокојија* = Г. Милошевић, С. Ђурић, *Црква Св. Прокојија у Прокуљу – резултати истраживачких радова у 1987. ѡдини*, Старица 38 (1987) 83–109.

Милтојевић, *Српска историојрафија о унијаћењу Срба* = М. Милтојевић, *Српска историојрафија о унијаћењу Срба у седамнаестом веку*, in: *Историојрафија и савремено друштво*, ed. Б. Димитријевић, Ниш 2014, 220–230.

Миљковић, *Жијија светјој Саве* = Б. Миљковић, *Жијија светјој Саве као извори за историју средњовековне уметности*, Београд 2008.

Миљковић, *Немањини и Светји Никола у Барију* = Б. Миљковић, *Немањини и Светји Никола у Барију*, ЗРВИ 44/1 (2007) 275–294.

Миљковић, *Сликарсјиво зајадној улаза* = Б. Миљковић, *Сликарсјиво зајадној улаза у манастир Сјуденицу из 1208/9. ѡдине*, in: *Трећа јујословенска конференција визанјолоја*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радуловић, Београд–Крушевац 2002, 183–187.

Миљковић, *Хиландарска икона* = Б. Миљковић, *Хиландарска икона српској цара Сјефана*, ЗРВИ 43 (2006) 328–330.

Миљковић, *Хиландарски ѡумански шјай* = Б. Миљковић, *Хиландарски ѡумански шјай*, in: ПЕРИВОЛОС. Зборник у

частји *Мирјане Живојиновић* I, edd. Б. Миљковић, Д. Целебдић, Београд 2015, 127–137.

Миљковић, *Хиландарски Часни крсј* = Б. Миљковић, *Хиландарски Часни крсј и сјара манастирска сјавројека*, ЗРВИ 38 (1999–2000) 287–297.

Миљковић-Бојанић, *Крај владавине Косача* = Е. Миљковић-Бојанић, *Крај владавине Косача и ѡрве ѡдине османске власји у Херцеговини*, in: *Српска ѡроза данас. Косаче – оснивачи Херцеговине*, Билећа–Гацко–Београд 2002, 291–307.

Миљковић-Пепек, *Прилој ѡроучавању цркве Св. Николе* = П. Миљковић-Пепек, *Прилој ѡроучавању цркве Св. Николе у Тијовом Велесу*, ЗМСПУ 15 (1979) 265–276.

Минчев, *Светјојорскиј ѡрејис* = Г. Минчев, *Светјојорскиј ѡрејис на Черковнојој сказание*, in: *Święta Góra Athos w kulturze Europy, Europa w kulturze Athosu*, ed. M. Kuczyńskiej, Gniezno 2009, 52–56.

Мирковић, *Дејзис* = Л. Мирковић, *Дејзис крушедолској иконосјаса*, Старица, н. с., 3–4 (1952–1953) 93–106.

Мирковић, *Руденица* = Л. Мирковић, *Руденица*, ПКЈФ 11 (1931) 83–112.

Мирковић, *Рукојисни шјишци* = Л. Мирковић, *Рукојисни шјишци српскословенске рецензије*, Богословље 4/1–2 (1960) 3–15.

Мирковић, *Сјарине* = Л. Мирковић, *Сјарине фрушкојорских манастира*, Београд 1931.

Мирковић, *Црква у сјаром Сланкамену* = Л. Мирковић, *Црква у сјаром Сланкамену*, Зборник Матице српске за друштвене науке 11 (1955) 117–136.

Мирковић, *Црквени уметнички вез* = Л. Мирковић, *Црквени уметнички вез*, Београд 1940.

Мирковић, *Шја значи мраморни сјуб?* = Л. Мирковић, *Шја значи мраморни сјуб ѡдијнути на месју Косовске битке и шја каже најшис на овом сјубу?*, in: idem, *Иконојрафске сјудје*, Нови Сад 1974, 297–315.

Митровић, *Почеци српске лијурјиске ѡрадиције* = М. Митровић, *Почеци српске лијурјиске ѡрадиције*, Видослов 46 (2009) 121–134.

Михаиловић, *Ковачевић, Нова Павлица* = М. Михаиловић, М. Ковачевић, *Нова Павлица*, Београд 1989.

Михаиловић, *Црква Светјој Пејра* = Р. Михаиловић, *Црква светјој Пејра код Новој Пазара*, Новопазарски зборник 10 (1986) 67–100.

Михаљчић, *Владарске шјишле* = Р. Михаљчић, *Владарске шјишле обласних јосјодара: ѡрилој владарској идеолојији у сјаријој српској ѡрошлости*, Београд 2001.

Михаљчић, *Лазар Хребелјановић* = Р. Михаљчић, *Лазар Хребелјановић. Историја, култи, ѡредање*, Београд 1989².

Михаљчић, *Крај Српској царсјива* = Р. Михаљчић, *Крај Српској царсјива*, Београд 1989².

- Мишић, Косаче = С. Мишић, Косаче – јосјода Хумска, in: Српска проза данас. Косаче – оснивачи Херцеговине, Билећа–Гацко–Београд 2002, 342–350.
- Мишић, Хумска земља = С. Мишић, Хумска земља у средњем веку, Београд 1996.
- Мишић, Суботин-Голубовић, Светлоарханђеловска хрисовула = С. Мишић, Т. Суботин-Голубовић, Светлоарханђеловска хрисовула, Београд 2003.
- Младеновић, Повеле и писма десјотја Стефана = А. Младеновић, Повеле и писма десјотја Стефана Лазаревића, Београд 2007.
- Младеновић, Повеле кнеза Лазара = А. Младеновић, Повеле кнеза Лазара, Београд 2003.
- Мојсовска, Св. Никола Чудотворец = Л. Мојсовска, Црква Св. Никола Чудотворец, Охрид 2009.
- Моле, Минијатуре = В. Моле, Минијатуре једној српској рукописи из јод. 1649. са Шестодневом дјр. ексарха Јоана и Топографијом Козме Индикойлова, Споменик СКА 44 (1922) 40–87.
- Момировић, Манастир Грјетје = П. Момировић, Манастир Грјетје, Нови Сад 1969.
- Момировић, Силоаново четвороеванђеље = П. Момировић, Силоаново рукописно четвороеванђеље, Рашка баштина 2 (1980) 99–108.
- Монахиња Јефимија = Монахиња Јефимија, Књижевни радови, ed. Ђ. Трифуновић, Крушевац 1983.
- Моршаква, Десница святого царя Константина = Е. А. Моршаква, Ковчег для десницы святого царя Константина, in: Христианские реликвии в московском Кремле, ed. А. М. Лидов, Москва 2000, 126–128.
- Мошин, Орнаментика = В. Мошин, Орнаментика неовизантијској и балканској стили, Годишњак Балканолошког института 1 (1957) 295–351.
- Мошин, Крст царице Јелене = В. Мошин, Крст царице Јелене, кћери кнеза Драгаша, Уметнички преглед 1 (1937–1938) 136–137.
- Мошин, Ђирилски рукописи = В. Мошин, Ђирилски рукописи у Повијесном музеју Хрватске. Койијарева збирка и Цојсов ђирилски одломак у Љубљани, Београд 1971.
- Мошин, Пурковић, Хиландарски илумини = В. А. Мошин, М. А. Пурковић, Хиландарски илумини средњег века, Београд 1999².
- Мрђеновић, Топаловић, Радосављевић, Мирослављево јеванђеље = Д. Мрђеновић, В. Топаловић, В. Радосављевић, Мирослављево јеванђеље. Историјат и коментари, Београд 2002.
- Невострујев, Три молиће = К. Невострујев, Три молиће, ГСУД 22 (1867) 360–370.
- Недељковић, Судбина несћалих средњовековних рукописа = Ј. Недељковић, Судбина несћалих средњовековних рукописа Народне библиотеке у Београду јосле Првој светској рати, in: Пути књија 1914/1915–2015: судбина српских средњовековних рукописа Народне библиотеке несћалих у Великом рату. Кашалој изложбе, Београд 2015.
- Недомачки, Манастир арханђела = В. Недомачки, Манастир арханђела Михаила и Гаврила у Јерусалиму – задужбина краља Милутина, ЗЛУМС 16 (1980) 25–69.
- Недомачки, О српским рукописима = В. Недомачки, О српским рукописима у библиотеци Грчке православној патријаршији у Јерусалиму, АП 2 (1980) 71–98.
- Немировски, Почети шћамјарства у Црној Гори = Е. Љ. Немировски, Почети шћамјарства у Црној Гори (1492–1496), Цетиње 1996.
- Немировски, Прва и друја шћамјарија = Е. Љ. Немировски, Прва и друја шћамјарија манастира Милешеве, Милешевски записи 2 (1997) 123–175.
- Немировски, Шћамјарија манастира Рујно = Е. Љ. Немировски, Шћамјарија манастира Рујно, Библиографски вјесник 24/2–3 (1995) 165–179.
- Немировский, К истории открытия = Е. Немировский, К истории открытия и первичного изучения глаголического Маринского четвероевангелия, Slovo 47–49 (1997–1999) 33–56.
- Ненадовић, Бојородица Љевишка = С. М. Ненадовић, Бојородица Љевишка. Њен јосјанак и њено место у архиепископији Милутиновој времена, Београд 1963.
- Ненадовић, Душанова задужбина = С. Ненадовић, Душанова задужбина манастира Светих Арханђела код Призрена, Београд 1967.
- Нешковић, Ђурђеви Сћујови = Ј. Нешковић, Ђурђеви Сћујови у Сћаром Расу. Посјанак архиепископије цркве Св. Ђорђа и сћварање рашкој стилијој сјоменика у архиепископији средњовековне Србије, Краљево 1984.
- Нешковић, Нека ошворена ишћана = Ј. Нешковић, Нека ошворена ишћана о црквеном традицијелству у доба Стефана Немање, in: Стефан Немања – свети Симеон Мироточиви. Историја и предање, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 200–206.
- Нешковић, Црква св. Ђорђа у Тшћограду = Ј. Нешковић, Црква св. Ђорђа у Тшћограду. Резултати ишћраживања, Старине Црне Горе 3–4 (1965–1966) 113–123.
- Николајевић, Минијатюра Благовести = И. Николајевић, Минијатюра Благовести у Хваловом зборнику, Зограф 7 (1976–1977) 75–77.
- Николић, О дајовању живописи = Р. Николић, О дајовању живописи у кайелама Св. Николе и Св. Ђорђа у Сојоћанима, Саопштења 9 (1970) 63–72.
- Новаковић, Десјотј Ђурађ Бранковић = С. Новаковић, Десјотј Ђурађ Бранковић и ошравка Цариградској гради 1448. јодине, Глас СКА 22 (1890) 1–12.
- Оболенски, Византијски комонвелт = Д. Оболенски, Византијски комонвелт, Београд 1996.
- Ојис рукописи манастира Дечани = Ојис ђирилских рукописних књија манастира Високи Дечани I, ed. Н. Р. Синдик, Београд 2011.

- Орбин, *Краљевство Словена* = М. Орбин, *Краљевство Словена*, ed. С. Ђирковић, Београд 2006².
- Острогорски, *О стјрајторској служби владара* = Г. Острогорски, *О стјрајторској служби владара у византијско-словенском свейу*, in: *Сабрана дела Г. Остројорској V*, Београд 1970, 330–352.
- Павковић, *Слава* = Н. Ф. Павковић, *Слава или Крсно име код Срба*, Гласник Етнографског института 63/1 (2015) 123–145.
- Павловић Д., *Бојородичин циклус* = Д. Павловић, *Бојородичин циклус у Благовешћенској цркви манастира Градца*, Зограф 33 (2009) 75–92.
- Павловић Д., *Зидно сликарство градачкој кайоликона* = Д. Павловић, *Зидно сликарство градачкој кайоликона. Попис фресака и зајажанја о појединим пројрамским особеностима*, Зограф 36 (2012) 89–108.
- Павловић Д., *Култи и иконографија Четрдесеторице севастијских мученика* = Д. Павловић, *Култи и иконографија Четрдесеторице севастијских мученика у Србији XIII века*, Ниш и Византија 7 (2009) 293–305.
- Павловић Д., *О једном особеном моделу* = Д. Павловић, *О једном особеном моделу расјоређивања сцена циклуса Великих јразника: Сидуница – Градац*, in: *Византијски свет на Балкану II*, 443–457.
- Павловић Л., *Иконографска еијрафика* = Л. Павловић, *Иконографска еијрафика код јорока*, ЗМСЛУ 20 (1984) 3–46.
- Павловић Л., *Култови лица* = Л. Павловић, *Култови лица код Срба и Македонаца (историјско-еинографска расирава)*, Смедерево 1965.
- Панић, Бабић, *Бојородица Љевишка* = Д. Панић, Г. Бабић, *Бојородица Љевишка*, Београд 1975.
- Паче, *Фреска у цркви Светиој Луке* = В. Паче, *Фреска у цркви Светиој Луке у Кошору и сећање на римску цркву*, in: *Црква Светиој Луке кроз вјекове. Зборник радова*, ed. В. Коран, Котор 1997, 113–117.
- Пеич, *Изображение Тайной вечери* = С. Пеич, *Изображение Тайной вечери в дабарској цркви св. Николая*, in: *От Царьграда до Белого моря. Сборник статей по средневековому искусству в честь Э. С. Смирновой*, edd. М. А. Орлова et al., Москва 2007, 351–366.
- Пејић, *Макарије Соколовић* = С. Пејић, *Макарије Соколовић – иишуле и слике*, Иконографске студије 2 (2009) 183–191.
- Пејић, *Никољац* = С. Пејић, *Црква Светиој Николе у Никољцу*, Београд 2014.
- Пејић, *Манастир Пусиња* = С. Пејић, *Манастир Пусиња*, Београд 2002.
- Пејић, *Свети Никола Дабарски* = С. Пејић, *Манастир Свети Никола Дабарски*, Београд 2009.
- Пејић, *Сликари из Приморја* = С. Пејић, *Сликари из Приморја у Полимљу током јрве полове 16. века*, in: *Осам векова манастира Милешева I*, ed. П. Влаховић, Милешева 2013, 369–380.
- Пејић, *Сјолије из Никољца* = С. Пејић, *Сјолије из Никољца*, Зограф 36 (2012) 13–20.
- Пејовић, *Дворац и манастир Црнојевића* = Т. Пејовић, *Дворац и манастир Црнојевића и нови Цетињски манастир*, in: *Цетиње 1482–1982*, Цетиње 1994.
- Пејовић, Чиликов, *Православни манастири у Црној Гори* = Т. Пејовић, А. Чиликов, *Православни манастири у Црној Гори*, Подгорица–Београд 2011.
- Пентковский et al., *Средневековые церкви в долине Шушицы* = А. М. Пентковский, *Средневековые церкви в долине Шушицы (Южная Албания) и славянская епископия свт. Климента Охридского*, Slove 1 (2014) 5–42.
- Пентковский, *«Иерусалимский устав»* = А. М. Пентковский, *«Иерусалимский устав» и его славянские переводы в XIV столетии*, in: *Преводите през XIV столетие на Балканите*, ed. Л. Тасева, София 2004, 153–171.
- Пентковский, *Литургические реформы* = А. Пентковский, *Литургические реформы в истории Русской Церкви и их характерные особенности*, Журнал Московской Патриархии 2 (2001) 72–80.
- Пентковский, *Студийский устав* = А. М. Пентковский, *Студийский устав и уставы студийской традиции*, Журнал Московской Патриархии 5 (2001) 69–80.
- Петковић В. Р., *Манастир Велуће* = В. Р. Петковић, *Манастир Велуће. Историја и живопис*, Старица, н. с., 3–4 (1952–1953) 45–59.
- Петковић В. Р., *Раваница* = В. Р. Петковић, *Раваница*, Београд 1922.
- Петковић С., *Делатности зографа поја Страхине* = С. Петковић, *Делатности зографа поја Страхине из Будимља*, Старица 1 (1963) 113–127.
- Петковић С., *Meditationes vitae Christi* = С. Петковић, *Илустрације Meditationes vitae Christi од Псеудо-Бонавентиуре у једној српској ишамјаној књизи XVI века*, in: *Зборник Светозара Радојчића*, Београд 1969, 253–265.
- Петковић С., *Зидно сликарство* = С. Петковић, *Зидно сликарство на јодручју Пећке иаиријарије 1557–1614*, Нови Сад 1965.
- Петковић С., *Иконе манастира Хиландара* = С. Петковић, *Иконе манастира Хиландара*, Манастир Хиландар 1997.
- Петковић С., *Иконографске сродности и разлике* = С. Петковић, *Иконографске сродности и разлике између српској и јрчкој сликарства од средине XV до краја XVII века*, in: idem, *Српска уметности у XVI и XVII веку*, Београд 1995, 219–237.
- Петковић С., *Илустрације и књижни украс* = С. Петковић, *Илустрације и књижни украс у српским ишамјаним књијама XV–XVII века*, in: *Пет векова српској ишамјарства (1494–1994). Раздобље српскословенске ишамје: XV–XVII в.*, edd. М. Пешикан, К. Мано-Зиси, М. Ковачевић, Београд – Нови Сад 1994, 25–52.

- Петковић С., *Илустрације српских шtamпаних књига* = С. Петковић, *Илустрације српских шtamпаних књига XV–XVII века између истока и запада*, in: Црнојевића шtamпарија и старо шtamпарство, ed. J. M. Миловић, Подгорица 1994, 67–78.
- Петковић С., *Исламски утицај на српско сликарство* = С. Петковић, *Исламски утицај на српско сликарство у доба турске владавине*, in: idem, *Српска уметност у XVI и XVII веку*, Београд 1995, 239–253.
- Петковић С., *Култи кнеза Лазара* = С. Петковић, *Култи кнеза Лазара и српско сликарство XVII века*, ЗМСЛУ 7 (1971) 85–101.
- Петковић С., *Лејенда о светом Мини* = С. Петковић, *Лејенда о светом Мини у цркви села Шпаве*, Старица 20 (1969) 277–288.
- Петковић С., *Ликови Срба светих* = С. Петковић, *Ликови Срба светих у српским шtamпаним књигама XVI века*, ЗМСЛУ 26 (1990) 139–158.
- Петковић С., *Мајстори зидне декорације у Ломници* = С. Петковић, *Време насипанка и мајстори зидне декорације у Ломници*, ЗМСЛУ 1 (1965) 161–171.
- Петковић С., *Манастир Света Тројица (1974)* = С. Петковић, *Манастир Света Тројица код Пљеваља*, Београд.
- Петковић С., *Манастир Света Тројица (2008)* = С. Петковић, *Манастир Света Тројица у Пљевљима*, Пљевља 2008².
- Петковић С., *Милешевске фреске* = С. Петковић, *Милешевске фреске из XVI века*, Саопштења 27–28 (1995–1996) 123–130.
- Петковић С., *Минијатуре поја Страхине* = С. Петковић, *Минијатуре поја Страхине из 1597. године*, Саопштења 32–33 (2001) 49–59.
- Петковић С., *Морача* = С. Петковић, *Морача*, Београд 1986.
- Петковић С., *О фрескама XVI века* = С. Петковић, *О фрескама XVI века из ирирање Пеће ириријарије и њиховим сликарима*, Саопштења 16 (1984) 57–65.
- Петковић С., *Порекло илустрација у шtamпаним књигама Божидара Вуковића* = С. Петковић, *Порекло илустрација у шtamпаним књигама Божидара Вуковића*, ЗМСЛУ 12 (1976) 121–135.
- Петковић С., *Несачувани иориреи новобрској митрополији* = С. Петковић, *Несачувани иориреи новобрској митрополији Никанора из 1538/1539. године*, СКМ 9 (1989/1990) 71–86.
- Петковић С., *Слика Андреја Раичевића* = С. Петковић, *Слика Андреја Раичевића у манастиру Крушедола 1644. године*, Саопштења 24 (1992) 113–124.
- Петковић С., *Сликарство спољашње ирирање Грачанице* = С. Петковић, *Сликарство спољашње ирирање Грачанице*, in: *Византијска уметност иочетком XIV века*, ed. С. Петковић, Београд 1978, 201–212.
- Петковић С., *Манастир Пеће ириријарије и његове сахије* = С. Петковић, *Манастир Пеће ириријарије и његове сахије*, Balcanica 13–14 (1982–1983) 353–359.
- Петковић С., *Српска уметност у XVI и XVII веку* = С. Петковић, *Српска уметност у XVI и XVII веку*, Београд 1995.
- Петковић С., *Српски ириријарси* = С. Петковић, *Српски ириријарси XVI и XVII века као кийијори*, in: *Зборник у часи Војислава Ђурића*, Београд 1992, 129–139.
- Петковић С., *Српски светихије* = С. Петковић, *Српски светихије у сликарству иравославних народа*, Нови Сад 2007.
- Петковић С., *Трајом једне сликарске ирује* = С. Петковић, *Трајом једне сликарске ирује из грује иоловине XVI стилоећа*, ЗФФ 8/2 (1964) 542–554.
- Петковић С., *Умјетничко завјештање Остроја* = С. Петковић, *Умјетничко завјештање манастира Остроја*, in: *Остроја*, Београд 1997, 93–143.
- Петковић С., *Фреска са ликовима Три јерарха* = С. Петковић, *Фреска са ликовима Три јерарха у цркви св. Николе у Стиром Сланкамену*, ЗМСЛУ 6 (1970) 315–329.
- Петковић С., *Фреске XVI века* = С. Петковић, *Фреске XVI века у цркви манастира Крушедола*, Саопштења 30–31 (1998–1999) 113–136.
- Петковић С., *Хиландарски ходочасник* = С. Петковић, *Хиландарски ходочасник. Слика Јован у Хиландару 1632*, Саопштења 41 (2009) 157–166.
- Петковић С., *Фреске манастира Црне Реке* = С. Петковић, *Фреске манастира Црне Реке и судбина иеће сликарске радионице XVI века*, in: *Манастир Црна Ријека и свети Пејар Коришки*, Приштина–Београд 1998, 87–97.
- Петровић М. М., *Архимандритско достојанство* = М. М. Петровић, *Архимандритско достојанство свети Сава*, in: *Свети Сава у српској историји и ирадицији*, ed. С. Ђирковић, Београд 1998, 39–50.
- Петровић М. М., *Ситуденички ииик* = М. М. Петровић, *Ситуденички ииик и самосталност српске цркве*, Горњи Милановац 1986.
- Петровић М. М., *Црквенодржавна идеологија* = М. М. Петровић, *Црквенодржавна идеологија свети Сава у Ситуденичком ииики*, in: *Осам векова Ситуденице*, Београд 1986, 76–98.
- Петровић Р., *Ойкриће фресака у Новој Павлици* = Р. Петровић, *Ойкриће фресака у Новој Павлици – ирило ироучавању уметности XV века*, Рашка баштина 3 (1988) 137–154.
- Пириватрић, *Византијске иредсаве о Србима* = С. Пириватрић, *Византијске иредсаве о Србима у доба ирвих Палеологија (око 1261 – око 1370)*, Универзитет у Београду 2013 (unpublished doctoral thesis).
- Пириватрић, *Византијске ииикле* = С. Пириватрић, *Византијске ииикле Јована Оливера*, ЗРВИ 50/2 (2013) 713–724.
- Пириватрић, *Манојло I Комнин* = С. Пириватрић, *Манојло I Комнин, „царски сан” и „самодриши обласи српској иредсави”*, ЗРВИ 48 (2011) 89–118.

Пириватрић, Самуилова држава = С. Пириватрић, Самуилова држава. Обим и карактер, Београд 1998.

Пириватрић, Улазак Стефана Душана у Царство = С. Пириватрић, Улазак Стефана Душана у Царство, ЗРВИ 44/2 (2007) 381–409.

Пириватрић, Хронологија и историјски контекст = С. Пириватрић, Хронологија и историјски контекст иодизања манастира Студенице. Прилози истраживању проблема, Зограф 39 (2015) 47–56.

Повеље и писма деспојна Стефана = Повеље и писма деспојна Стефана, ed. А. Младеновић, Београд 2007.

Поповић Б., Фрагменти фресака = Б. Поповић, Фрагменти фресака из цркве Свете Јована у Црнци, in: Ђурђеви Ступови и Будимљанска епархија, edd. Б. Тодић, М. Радужко, Београд 2011, 361–366.

Поповић Д., Гроб архиепископа Данила II = Д. Поповић, Гроб архиепископа Данила II, in: Архиепископа Данило II и његово доба, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1991, 329–344.

Поповић Д., Култи краља Драгутина = Д. Поповић, Култи краља Драгутина – монаха Теодисиа, in: eadem, Под окриљем светости. Култи светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 121–142.

Поповић Д., Култи свете Јоаникија Девичкоје = Д. Поповић, Култи свете Јоаникија Девичкоје, in: Византијски свет на Балкану II, edd. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 607–623.

Поповић Д., Мошти свете Луке = Д. Поповић, Мошти свете Луке – српска епизода, in: eadem, Под окриљем светости. Култи светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 295–318.

Поповић Д., Мошти свете Саве = Д. Поповић, Мошти свете Саве, in: eadem, Под окриљем светости. Култи светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 75–95.

Поповић Д., Надгробни споменици = Д. Поповић, Надгробни споменици из цркве Св. Петра код Нове Пазаре – каталога, Новопазарски зборник 8 (1984) 51–75.

Поповић Д., О настанку култе свете Симеона = Д. Поповић, О настанку култе свете Симеона, in: eadem, Под окриљем светости. Култи светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 41–73.

Поповић Д., Папирјарх Јефрем = Д. Поповић, Папирјарх Јефрем – један позносредњовековни свештенички култи, ЗРВИ 43 (2006) 111–125.

Поповић Д., Под окриљем светости = Д. Поповић, Под окриљем светости. Култи светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006.

Поповић Д., Представа владара = Д. Поповић, Представа владара над „царским вратима“ цркве Светих арханђела код Призрена, Саопштења 26 (1994) 25–36.

Поповић Д., Пустинијаштво свете Саве = Д. Поповић, Пустинијаштво свете Саве Српској, in: Култи светих на Балкану II, ed. М. Детелић, Крагујевац 2002, 61–85.

Поповић Д., Пустинско монаштво у доба Бранковића = Д. Поповић, Пустинско монаштво у доба Бранковића, in: Пад Српске деспојовине 1459. године, ed. М. Спремић, Београд 2011, 117–135.

Поповић Д., Реликвије свете Петке = Д. Поповић, Реликвије свете Петке: Gloria Bulgariae – Gloria Serviae, in: Бугарија и Србија в контекста на византијската цивилизација, edd. В. Ђозелев, А. Милтенова, Р. Станкова, Софија 2005, 165–191 (= eadem, Под окриљем светости. Култи светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 271–293).

Поповић Д., Реликвије Часне крсте = Д. Поповић, Реликвије Часне крсте у средњовековној Србији, in: Константијин Велики у византијској и српској традицији, ed. Љ. Максимовић, Београд 2014, 99–121.

Поповић Д., Сахране и гробови = Д. Поповић, Сахране и гробови у средњем веку, in: Манастир Хиландар, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 205–214.

Поповић Д., Свети краљ Стефан Дечански = Д. Поповић, Свети краљ Стефан Дечански, in: eadem, Под окриљем светости. Култи светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 143–183.

Поповић Д., Светиштво прослављање Симеона Немање = Д. Поповић, Светиштво прослављање Симеона Немање, прилози истраживању култе моштију код Срба, in: eadem, Под окриљем светости. Култи светих владара и реликвија у средњовековној Србији Београд 2006, 27–40.

Поповић Д., Свод српских светих = Д. Поповић, Свод српских светих у време краља Милутина: црквени појавари и исуштања, in: Манастир Студеница, 700 година Краљеве цркве (in press).

Поповић Д., Српски владарски гроб = Д. Поповић, Српски владарски гроб у средњем веку, Београд 1992.

Поповић Д., Чуда свете Симеона = Д. Поповић, Чуда свете Симеона, in: Владар, монах и свештеник. Стефан Немања – ирејодобни Симеон Мироточиви и српска историја и култура (1113–1216) (in press).

Поповић Д., Чудотворења свете Саве = Д. Поповић, Чудотворења свете Саве Српској, in: eadem, Под окриљем светости. Култи светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 97–118.

Поповић Д., Поповић М., Мироточиви гроб свете Симеона = Д. Поповић, М. Поповић, Мироточиви гроб свете Симеона у Студеници – нови поглед, ЗРВИ 52 (2015) 237–257.

Поповић Д. Ј., Велика сеоба Срба = Д. Ј. Поповић, Велика сеоба Срба 1690, Београд 1954.

Поповић Д. Ј., Војводина у турско доба = Д. Ј. Поповић, Војводина у турско доба, in: Војводина I, Нови Сад 1939, 144–300.

Поповић Д. Ј., Војна граница = Д. Ј. Поповић, Војна граница, in: Војводина II, Нови Сад 1939, 269–349.

Пущко, *Славянская иллюминированная книга* = В. Пущко, *Славянская иллюминированная книга X–XI веков*, Byzantinoslavica 46 (1985) 140–152.

Пущко, *Художественное оформление Мариинского Евангелия* = В. Пущко, *Художественное оформление Мариинского Евангелия – глаголического памятника XI в.*, Записки Отдела рукописей ГБЛ 45 (1986) 11–26.

Пущко, *Художественное оформление славянских рукописей* = В. Пущко, *Художественное оформление древнейших славянских рукописей*, Slovo 37 (1987) 55–90.

Пушић, *Црква Св. Томе* = И. Пушић, *Црква Св. Томе у Кутима*, Зограф 17 (1986) 73–77.

Радић, *Сѣрах у ѱозној Византији* = Р. Радић, *Сѣрах у ѱозној Византији 1180–1453*, I–II, Београд 2000.

Радовановић, *Јединство небеске и земаљске цркве* = Ј. Радовановић, *Јединство небеске и земаљске цркве у српском сликарству средњег века или ликови живих људи на фрескама и иконама средњег века*, ЗМСЛУ 20 (1984) 47–66.

Радовановић, *Прилој иконографији* = Ј. Радовановић, *Прилој иконографији свјетих српских десјотја Бранковића*, ЗМСЛУ 7 (1971) 293–314 (= idem, *Радови из иконографије*, Београд 2008, 140–156).

Радовић, *Синаији* = А. Радовић, *Синаији и њихов значај у живоју Србије XIV и XV века*, in: *Манастир Раваница – сјоменица о шестој стјодигишњици*, Београд 1981, 101–134.

Радојичић, *Анѿолоија сѣаре српске књижевности* = Ђ. Сп. Радојичић *Анѿолоија сѣаре српске књижевности (XI–XVIII век)*, Београд 1960.

Радојичић, *Развој сѣарих српских родослова* = Ђ. Сп. Радојичић, *Доба ѱостанка и развој сѣарих српских родослова*, ИГ 2 (1948) 21–36.

Радојичић, *Руски и српски ѿекси Василија Никољској* = Ђ. Сп. Радојичић, *Руски и српски ѿекси Василија Никољској из Доње Русије*, Историјски записи 14 (1953) 204–210.

Радојичић Д., *Дијалози за ѿрѣзом* = Д. Радојичић, *Дијалози за ѿрѣзом. Анѿројолошки оїледи о кулѿури исхране*, Београд 2015².

Радојковић, *Илустрације српских шѿамѿаних књиѿа* = Б. Радојковић, *Илустрације српских шѿамѿаних књиѿа XVI века као ѿриручници сѣарих српских златѿара*, ЗМПУ 11 (1965) 59–73.

Радојковић, *Метѿал средњовековни* = Б. Радојковић, *Метѿал средњовековни*, in: *Истѿорија ѿримењене уметности код Срба I*, Београд 1977, 79–120.

Радојковић, *Накиѿ код Срба* = Б. Радојковић, *Накиѿ код Срба од XII до краја XVIII века*, Београд 1969.

Радојковић, *Ризница* = Б. Радојковић, *Ризница*, in: *Манастир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 331–344.

Радојковић, *Српско златѿарство* = Б. Радојковић, *Српско златѿарство XVI и XVII века*, Нови Сад 1966.

Радојковић, *Турско-ѿерсијски уѿицај* = Б. Радојковић, *Турско-ѿерсијски уѿицај на српске уметничке занѿје XVI и XVII века*, ЗМСЛУ 1 (1965) 119–139.

Радојчић, *Архиепископ Данило II* = С. Радојчић, *Архиепископ Данило II и српска архитеѿура ранѿ XIV века*, in: idem, *Узори и дела сѣарих српских уметника*, Београд 1975, 195–210.

Радојчић, *Беседе Јована Дамаскина* = С. Радојчић, *Беседе Јована Дамаскина и фреске Усѿења Боѿородичиној у црквама краља Милуѿина*, in: idem, *Узори и дела сѣарих српских уметника*, Београд 1975, 180–193.

Радојчић, *Иконе Србије и Македоније* = С. Радојчић, *Иконе Србије и Македоније*, Београд 1962.

Радојчић, *Једна сликарска школа* = С. Радојчић, *Једна сликарска школа из друје ѿловине XV века – ѿрилој истѿорији хришћанске уметности ѿод Турцима*, ЗМСЛУ 1 (1965) 67–103.

Радојчић, *Мајстѿори сѣарѿ српској сликарства* = С. Радојчић, *Мајстѿори сѣарѿ српској сликарства*, Београд 1955.

Радојчић, *Милешева* = С. Радојчић, *Милешева*, Београд 1963.

Радојчић, *Милешевске фреске* = С. Радојчић, *Милешевске фреске Сѣрашиној суда*, Глас САН 234, Одељење друштвених наука, књ. 7 (1959) 69–79.

Радојчић, *Минијатѿуре у српским Александридама* = С. Радојчић, *Минијатѿуре у српским Александридама*, Уметнички преглед 5 (1938) 138–154.

Радојчић, *Минхенски српски ѿсалѿир* = С. Радојчић, *Минхенски српски ѿсалѿир*, ЗФФ 7/1 (1963) 277–285.

Радојчић, *Наѿѿис МАРПОУ* = С. Радојчић, *Наѿѿис МАРПОУ на аријским фрескама*, Глас САН 234, Одељење друштвених наука, књ. 7 (1959) 89–94.

Радојчић, *О есѿетској вредности* = С. Радојчић, *О есѿетској вредности нашеј сликарства XVII века*, in: *Узори и дела сѣарих српских уметника*, Београд 1975, 263–270.

Радојчић, *О сликарству у Боки Коѿорској* = С. Радојчић, *О сликарству у Боки Коѿорској*, Споменик САН 103 (1953) 59–66.

Радојчић, *Порѿретѿ ѿаѿријарха Пајсија* = С. Радојчић, *Порѿретѿ ѿаѿријарха Пајсија у Националном музеју у Равени*, in: idem, *Узори и дела сѣарих српских уметника*, Београд 1975, 283–286.

Радојчић, *Порѿретѿи* = С. Радојчић, *Порѿретѿи српских владара у средњем веку*, Београд 1996².

Радојчић, *Сѣарине Црквеној музеја у Скопљу* = С. Радојчић, *Сѣарине Црквеној музеја у Скопљу*, Скопље 1941.

Радојчић, *Сѣаро српско сликарство* = С. Радојчић, *Сѣаро српско сликарство*, Београд 1966.

Радојчић, *Црква у Коњуху* = С. Радојчић, *Црква у Коњуху*, ЗРВИ 1 (1952) 148–167.

Радојчић, Улоја *анџике* = С. Радојчић, Улоја *анџике у сџа-ром срџском сликарсџиву*, in: idem, *Одабрани чланци и сџудује*, 1933–1978, Београд – Нови Сад 1982, 65–73.

Радојчић, Умејнички сџоменици Хиландара = С. Радојчић, Умејнички сџоменици манастира Хиландара, ЗРВИ 3 (1955) 163–194.

Радојчић Н., *Увод у истаорију* = Н. Радојчић, *Увод у истаорију срџске истаориоџрафије XVIII века*, Зборник Матице српске за књижевност и језик 6–7 (1958–1959) 1–31.

Радонић, Србија и Уџарска = Ј. Радонић, Србија и Уџарска у средњем веку, in: *Војводина I*, Нови Сад 1939, 128–144.

Радослављево јеванђеље = Радослављево јеванђеље, ed. Ђ. Трифуновић, Београд 2001.

Радосевић, Суботић, Боџородица Гавалиоџиса = Н. Радосевић, Г. Суботић, Боџородица Гавалиоџиса у Водену, ЗРВИ 27–28 (1989) 217–263.

Радујко, Ауџорски рукоџис = М. Радујко, Ауџорски рукоџис и истаорија умејностаи: живоџис сџраџних одаја наџекса и џрема Свеџе Софије охридске и зидно сликарсџиво Охрида и суседних обласџи, Зоџраф 35 (2011) 155–184.

Радујко, Драџњански манастирић = М. Радујко, Драџњански манастирић Св. Николе, Зоџраф 24 (1995) 24–37.

Радујко, Проџрам живоџиса = М. Радујко, Проџрам живоџиса око „Краљевскоџ пресџола”, in: *Зидно сликарсџиво манастира Дечана. Грађа и сџудује*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1995, 301–309.

Радујко, Живоџис џрочеља и линете = М. Радујко, Живоџис џрочеља и линете јужноџ улаза Свеџоџ Николе у Љубоџиену, Зоџраф 32 (2008) 101–116.

Радујко, Коџорин = М. Радујко, Коџорин, Београд 2006.

Радујко, Траџови џресџола = М. Радујко, Траџови џресџола великоџ жуџана Сџефана Немањића и фреско-украс џлавне цркве манастира Сџуденице, Зоџраф 36 (2012) 47–64.

Радујко, Чин узношења и разџробљења аџнеца = М. Радујко, Чин узношења и разџробљења аџнеца у Причешћу аџосџола из Боџородичине цркве у Кинџвиси, ЗРВИ 34 (1995) 203–219.

Раџић, Тимотијевић, Манастири Овчарско-каџларске клисуре = Д. Раџић, М. Тимотијевић, Манастири Овчарско-каџларске клисуре, Чачак 2004.

Ракић З., Димиџџрије Даскал = З. Ракић, Димиџџрије Даскал – срџски џисар и џлуминаџор друџе џоловине XVI века, ПКџИФ 79 (2013) 163–178.

Ракић З., Засџавице = З. Ракић, Засџавице Чеџворојеџанђеља др. 33 и 69 у библџоџицеи манастира Хиландара, in: *ΠΕΡΙΒΟΛΟΣ*. Зборник у часџи Мирјане Живоџиноџић II, ed. Б. Миљковић, Д. Џелеџић, Београд 2015, 485–494.

Ракић З., Зидно сликарсџиво 16. и 17. века = З. Ракић, Зидно сликарсџиво 16. и 17. века у Горњем Полимљу. Бреџојеџица и Калудра, in: *Ђурђеџи сџуџови и Будимљанска еџархија*, edd. Б. Тодић, М. Радујко, Беране–Београд 2011, 577–600.

Ракић З., Коџија Минхенскоџ срџскоџ џсалџира = З. Ракић, Коџија Минхенскоџ срџскоџ џсалџира, наџџала 1627–1630.

џодине, и џен оџнос џрема ориџиналу, in: *ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ*. Зборник раџова џовоџом чеџџргесетџ џодина Инсџиџџуџа за истаорију умејностаи Филозофскоџ факулџетџа у Беоџраду, ed. И. Стеџовић, Београд 2012, 421–438.

Ракић З., Минијаџџуре сликара Јована = З. Ракић, Минијаџџуре сликара Јована у Псалџиру Гаврила Троџичанина из 1643. џодине, Саопштења 34 (2002) 265–280.

Ракић З., Минијаџџуре сликара Лонџина = З. Ракић, Минијаџџуре сликара Лонџина у Чеџворојеџанђељу дрџ 432 Библџоџиџе Срџске џаџџријаџије у Беоџраду, Саопштења 41 (2009) 121–136.

Ракић З., Минијаџџуре срџских рукоџиса XVI и XVII века = З. Ракић, Минијаџџуре срџских рукоџиса XVI и XVII века у библџоџицеи манастира Хиландара, ХЗ 10 (1998) 317–334.

Ракић З., Орнаменџика I = З. Ракић, Орнаменџика Чеџворојеџанђеља др. 25 и Триода др. 24 у библџоџицеи аџионскоџ манастира Свеџоџ Панџелеџмона, ПКџИФ 80 (2014) 161–174.

Ракић З., Орнаменџика II = З. Ракић, Орнаменџика чеџворојеџанђеља др. 6 у манастиру Хиландару и др. 263 у Библџоџицеи Срџске џаџџријаџије, ЗНМ 21/2 (2014) 85–98.

Ракић З., Раџул = З. Ракић, Раџул – срџски сликар XVII века, Нови Сад 1998.

Ракић З., Свакоџдневни живоџи = З. Ракић, Свакоџдневни живоџи срџских сликара 16. и 17. века и свакоџднеџица у џиџовим делџма, in: *Приваџни живоџи у срџским земљама у освџџи моџерноџ доџа*, ed. А. Фотић, Београд 2005, 416–429.

Ракић З., Сликани украс џирилских рукоџиса = З. Ракић, Сликани украс џирилских рукоџиса XVI и XVII века, in: *Манастир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 309–318.

Ракић З., Срџска минијаџџура XVI и XVII века = З. Ракић, Срџска минијаџџура XVI и XVII века, Београд 2012.

Ракић С., Иконе Босне и Херџеџовине = С. Ракић, Иконе Босне и Херџеџовине (16.–19. виџек), Београд 1998.

Ракоџија, Црква Свеџе Боџородице = М. Ракоџија, Црква Свеџе Боџородице на Враџијем Камену, Саопштења 19 (1987) 81–108.

Ракоџија, Св. Прокоџије и Св. Панџелеџмон = М. Ракоџија, Цркве Св. Прокоџије и Св. Панџелеџмон у Нишу и Сџефан Немања, Ниш и Византија 9 (2011) 283–296.

Ракоџија, Црква у Горњем Маџејеџу = М. Ракоџија, Црква у Горњем Маџејеџу коџ Ниша, Саопштења 22–23 (1990–1991) 7–24.

Расолкоска-Николовска, Цркваџа Свеџи Георџи = З. Расолкоска-Николовска, Цркваџа Свеџи Георџи каџ Горни Козџак, Шџиџиско (Макеџонија), Ниш и Византија 13 (2014) 301–314.

Ристић, Моравска архџиекџура = В. Ристић, Моравска архџиекџура, Крушеџац 1996.

Ристић, Науџара = В. Ристић, Науџара и касновизанџиџско сликарсџиво, ЗРВИ 37 (1998) 221–232.

Ристић, Новоџџкривене фреске = В. Ристић, Новоџџкривене фреске у цркви Св. Боџородице манастира Науџаре, Саопштења 26 (1994) 131–148.

Ристовић, *Асијектн рецејције анџичкој наслеђа* = Н. Ристовић, *Асијектн рецејције анџичкој наслеђа у Живоју десјојта Сјефана Лазаревића Консјанџина Философа*, ЗРВИ 48 (2011) 287–306.

Руварац Д., *Манасџир Крушего* = Д. Руварац, *Манасџир Крушего с обзиром на љрава и дужносџи фрушкојорских манасџира у XIX веку*, Сремски Карловци 1918.

Руварац Д., *Ојис фрушкојорских манасџира* = Д. Руварац, *Ојис срсјских фрушкојорских манасџира 1753. јодине*, Сремски Карловци 1903.

Руварац И., *О роду десјојице срдске Анђелине* = И. Руварац, *О роду десјојице срдске Анђелине и сређи Десјине Марије*, in: *Зборник Илариона Руварца, Одабрани исџориски радови*, ed. Н. Радојчић, Београд 1934, 36–40.

Руварац И., *Православни манасџири у Срему* = И. Руварац, *Православни срсјски манасџири у Срему*, in: *Шемајизам исџочно-љравославне срсјске архидијеџезе сремско-карловачке за јодину 1892*, Нови Сад 1892.

Рудић, *Босанска власџела* = С. Рудић, *Босанска власџела у XV веку*, Београд 2004 (unpublished Ph.D. thesis).

Савић, *Два значајна зајиса* = В. Савић, *Два значајна зајиса о шџамјару Макарију*, ПКЈИФ 78 (2012) 101–106.

Савић, *Лиџурџјски елеменџи* = В. Савић, *Лиџурџјски елеменџи у јовељи десјојице Јелене манасџиру Хиландару из 1504. јодине*, in: *Теолинџвисџичка јроучавања словенских јеџика*, ed. Ј. Грковић-Мејџор, Београд 2013, 473–491.

Савић, *Редаџиџске одлике* = В. Савић, *Редаџиџске одлике љрве сџираниџе Кијевских лисџића*, in: *Свеџи Ђирило и Меџодије и словенско јисано наслеђе, 863–2013*, edd. Ј. Радић, В. Савић, Београд 2014, 277–308.

Свеџи Ахилије у Ариљу, *исџорија и умејносџ* = Свеџи Ахилије у Ариљу, *исџорија и умејносџ*. *Зборник радова*, Београд 2002.

Свеџи Никола у Подврху = *Манасџир Свеџој Николе у Подврху 1606–2006*, ed. Г. Марковић, Београд 2006.

Свеџи Сава, *Живој Сјефана Немање* = Свеџи Сава, *Живој Сјефана Немање*, прев. М. Башић, in: *Сџаре срсјске диоџрафије I*, Београд 1924.

Свеџи Сава, *Сабрана дела* = Свеџи Сава, *Сабрана дела*, ed. Т. Јовановић, Београд 1998.

Серафимова, *Спахиу, Нова власџ – друја вера* = А. Серафимова, Ј. Спахиу, *Нова власџ – друја вера, љрилој јроучавању исламских уџиџаја на јосџвизанџијску умејносџ*, Саопштења 45 (2013) 165–177.

Серафимова, *Османлиски соџио-исџориски рефлексии* = А. Серафимова, *Османлиски соџио-исџориски рефлексии: љреџсџави на Турџи во јосџвизанџискојо сликарсџиво во Македониа*, Патримониум. МК 4/9 (2011) 203–212.

Серафимова, *Прилој јроучавању* = А. Серафимова, *Прилој јроучавању иконосџасних крсџова на Балкану*, in: *Манасџир Црна ријека и свеџи Пеџтар Кориџки*, ed. Д. Бојовић, Приштина–Београд 1998, 149–162.

Симић П., *Фреска Вазнесења Хрсџовој* = П. Симић, *Фреска Вазнесења Хрсџовој у Бијелом Пољу и џена лиџурџјска јодлоја*, Зограф 6 (1975) 21–24.

Симић С., *Велеџки манасџир* = С. Симић, *Велеџки манасџир Св. Димиџирија*, Скопље 1923.

Симић-Лазар, *Илусџировано жиџије Св. Саве Срсјској* = Д. Симић-Лазар, *Илусџировано жиџије св. Саве Срсјској на икони из Мораче*, Саопштења 37–38 (2005–2006) 69–93.

Симић-Лазар, *Каленић* = Д. Симић-Лазар, *Каленић. Сликарсџиво. Исџорија*, Београд 2011².

Синдик, *Тесџаменџ Јелене Балиџић* = Д. И. Синдик, *Тесџаменџ Јелене Балиџић*, in: *Никон Јерусалимаџ. Вријеџе – личносџ – дјело*, ed. Ј. Ђулиџрк, Цетиње 2004, 151–165.

Сковран, *Иконосџас у Подврху* = А. Сковран, *Иконосџас цркве Св. Николе у Подврху и џејов џвораџ*, Зограф 4 (1972) 54–62.

Сковран, *Лонџинове иконе и фреске* = А. Сковран, *Лонџинове иконе и фреске у манасџиру Ломници*, Наше старине 9 (1964) 23–42.

Сковран, *Новооџкривене фреске* = А. Сковран, *Новооџкривене фреске у цркви св. Луке у Коџору*, Зограф 4 (1972) 76–78.

Сковран, *Фреске цркве св. Ђорђа јод Гориџом* = А. Сковран, *Фреске цркве св. Ђорђа јод Гориџом у Тиџоџраду*, Старине Црне Горе 3–4 (1965–1966) 125–134.

Сковран, *Умејџничко блајо манасџира Пиве* = А. Сковран, *Умејџничко блајо манасџира Пиве. Каџалој, Цетиње–Београд 1980*.

Скок, *Тојономасџика Војводине* = П. Скок, *Тојономасџика Војводине*, in: *Војводина I, Од најсџариџих времена до велике Сеобе*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939, 108–127.

Слијеџчевић, *Исџорија СПЦ* = Ђ. Слијеџчевић, *Исџорија Срсјске љравославне цркве I–III*, Београд 1991.

Смолчић-Макуљевић, *Манасџир Трескаваџ* = С. Смолчић-Макуљевић, *Манасџир Трескаваџ*, Београд 2013.

Смолчић-Макуљевић, *Хиландарска каџаџеџазма* = С. Смолчић-Макуљевић, *Хиландарска каџаџеџазма монахиње Јеџимије. Иконоџрафија и дојослуждена функција*, in: *Осам векова Хиландара. Исџорија, духовни живој, књижевносџ, умејносџ и архџиџекџура*, ed. В. Кораћ, Београд 2000, 693–701.

Смолчић-Макуљевић, *Царски Деизис и небески двор* = С. Смолчић-Макуљевић, *Царски Деизис и небески двор у сликарсџиву XIV века манасџира Трескаваџ. Иконоџрафски јроџрам северне куйоле љриџраџе цркве Бојородичиној Усјења*, in: *Трећа јујословенска конференџија визанџолоја*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радуловић, Београд–Крушевџац 2002, 463–472.

Соловјеџ, *Мошин, Грџке јовеље* = А. Соловјеџ, В. Мошин, *Грџке јовеље срсјских владара*, Београд 1936.

Сџиси о Косову = Сџиси о Косову, ed. М. Грковић, Београд 1993.

Спремић, *Беоџрад у Фурланији* = М. Спремић, *Беоџрад у Фурланији*, Београд–Загреб 2006.

- Спремић, Бранковићи и Света Гора = М. Спремић, Бранковићи и Света Гора, in: *Друга казивања о Светој Гори*, ed. М. Јанковић, Београд 1997, 81–100.
- Спремић, Десиој Ђураћ = М. Спремић, Десиој Ђураћ Бранковић и његово доба, Београд 1994.
- Спремић, Десиој Стефан Бранковић = М. Спремић, Десиој Стефан Бранковић Слейи, Глас САНУ 164, Одељење историјских наука, књ. 15 (2010) 115–143.
- Србљак = Србљак, Београд 1986.
- Србљак III = Србљак. Службе, канони, акајистии III, ed. Ђ. Трифуновић, Београд 1970.
- Српске иконе између традиције и модерности = Српске иконе између традиције и модерности. Паралеле. Галерија Мајице српске, Нови Сад 2015.
- Српске рукописне књиге у Чешкој = Српске рукописне књиге у Чешкој, ed. З. Недељковић, Београд 2015.
- Станић, Један облик стварања = Р. Станић, Један облик стварања у сливу реке Људске код Новог Пазара, Саопштења 13 (1981) 147–161.
- Станић, Одабрани радови = Р. Станић, Одабрани радови, Београд 2007.
- Станић, Скулпторални поређење ктиторских и мајсторских на црквама XV–XVII века у Западној Србији и Санџаку, Зограф 4 (1972) 68–75.
- Станојевић, Да ли је краљ Урош био заробљен? = Ст. Станојевић, Да ли је краљ Урош 1268 год. био заробљен од Мађара?, Глас СКА, други разред, философско-филолошко, друштвене и историске науке, 84/4–5 (1935) 201–206.
- Стародубцев, Задужбинарство и ктиторски = Т. Стародубцев, Задужбинарство и ктиторски у Србији у доба Лазаревића, Саопштења 42 (2010) 39–63.
- Стародубцев, Манастир Сисојевац = Т. Стародубцев, Манастир Сисојевац, Београд 2008.
- Стародубцев, О времену живописања цркве у Рамаћу = Т. Стародубцев, О времену живописања цркве у Рамаћу, in: *Пад Српске десетогодине 1459. године*, ed. М. Спремић, Београд 2011, 147–170.
- Стародубцев, О ктиторској Руденици = Т. Стародубцев, О ктиторској Руденици, Саопштења 35–36 (2003–2004) 101–110.
- Стародубцев, О поређењу у Раваници = Т. Стародубцев, О поређењу у Раваници, ЗРВИ 49 (2012) 333–354.
- Стародубцев, Писани извори о црквама и манастирима = Т. Стародубцев, Писани извори о црквама и манастирима појединим или однављаним у областима Лазаревића и Бранковића. I. Ктиторски најписи, Саопштења 45 (2013) 133–146; II. Повеље, Саопштења 46 (2014) 107–123.
- Стародубцев, Представа Небеске ликурије = Т. Стародубцев, Представа Небеске ликурије у ктиторској. Прилози проучавању, in: *Трећа југословенска конференција византолога*, ed. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радуловић, Београд–Крушевац 2002, 381–411.
- Стародубцев, Представе Рођења Богородице и Ваведења = Т. Стародубцев, Представе Рођења Богородице и Ваведења у наосу Каленића: изузетак или његов обичај епохе, in: *Манастир Каленић. У сусрет шестој столетници*, ed. Ј. Калић, Београд–Крагујевац 2009, 91–105.
- Стародубцев, Сакос црквених достоянственика = Т. Стародубцев, Сакос црквених достоянственика у средњовековној Србији, in: *Византијски свет на Балкану II*, ed. Б. Крсманић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 523–550.
- Стародубцев, Сликарски задужбина Лазаревића = Т. Стародубцев, Сликарски задужбина Лазаревића, ЗРВИ 43 (2006) 349–373.
- Стасов, Славјански и источни орнамент = В. В. Стасов, Славјански и источни орнамент по рукописима древног и новог времена I, Санкт-Петербург 1884; II–III, Санкт-Петербург 1887.
- Стевановић, Архитектура Светог Ђорђа у Речанима = Б. Стевановић, Архитектура цркве Светог Ђорђа у Речанима – првобитни изглед и његова измена, Зограф 39 (2015) 119–127.
- Стевановић, Представе Христових прародитеља = Б. Стевановић, Представе Христових прародитеља у цркви Светог Ђорђа у Речанима, Косовско-метохијски зборник 5 (2013) 25–38.
- Стевовић, Архитектура Моравске Србије = И. Стевовић, Архитектура Моравске Србије: локална традиционална школа или епиграф водећих његова њезовизантијској традиционалној стварања. Методолошка студија, ЗРВИ 43 (2006) 231–253.
- Стевовић, Историјски извор = И. Стевовић, Историјски извор и историјскоуметничко тумачење: Богородичина црква у Тојници, Зограф 35 (2011) 73–92.
- Стевовић, Једнобродне ктиторске цркве = И. Стевовић, Једнобродне ктиторске цркве у Дубровнику у време византијске власти, Зограф 21 (1990) 18–30.
- Стевовић, Каленић = И. Стевовић, Каленић. Богородичина црква у архитектури њезовизантијској светли, Београд 2006.
- Стевовић, О првобитном изгледу = И. Стевовић, О првобитном изгледу и времену изградње цркве Св. Михаила у Стону, ЗРВИ 35 (1996) 175–195.
- Стефан Првовенчани (1988) = Стефан Првовенчани, Сабрани списи, ed. Љ. Јухас-Георгиевска, Београд 1988.
- Стефан Првовенчани (1999) = Стефан Првовенчани, Сабрана дела, ed. Љ. Јухас-Георгиевска, Т. Јовановић, Београд 1999.
- Стефановски, Тема = М. Стефановски, Тема узорног поређења државе у Константинском живопису десетогодине Лазаревића, in: *Пад Српске десетогодине 1459. године*, ed. М. Спремић, Београд 2011, 1–14.
- Стојаковић, Ктиторски модел Ресаве = А. Стојаковић, Ктиторски модел Ресаве, in: *Моравска школа и њено доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1972, 269–276.

- Стојановић, *Везени крст* = Д. Стојановић, *Везени крст из манастира Дечана*, ЗМПУ 9–10 (1966) 29–40.
- Стојановић, *Уметнички вез у Србији* = Д. Стојановић, *Уметнички вез у Србији од XIV до XIX века*, Београд 1959.
- Стојановић, *Црквени текстил* = Д. Стојановић, *Црквени текстил од средине XV до краја XVII века*, ЗМПУ, н. с., 1 (2005) 9–44.
- Стојановић-Максимовић, *Неколико прилога* = Ј. Стојановић-Максимовић, *Неколико прилога историји уметности у Боки которској. Пластика XI века у Сушћану*, Споменик САН 105 (1956) 49–52.
- Стојановић-Максимовић, *О средњовековној скулптури Боке Которске* = Ј. Стојановић-Максимовић, *О средњовековној скулптури Боке Которске*, Споменик САН 103 (1953) 103–113.
- Стошић, *Српска уметност 1690–1740* = Љ. Стошић, *Српска уметност 1690–1740*, Београд 2006.
- Странствования Василия Григоровича-Барского* = *Странствования Василия Григоровича-Барского по святым местам Востока с 1723 по 1747 г.*, ч. III, Санкт Петербург 1887.
- Суботин-Голубовић, *Култ светих Ахилија* = Т. Суботин-Голубовић, *Култ светих Ахилија Лариској*, ЗРВИ 26 (1987) 21–33.
- Суботин-Голубовић, *Прилог познавању дојослужања* = Т. Суботин-Голубовић, *Прилог познавању дојослужања у Српској Цркви крајем XIII века*, ХЗ 10 (1998) 153–177.
- Суботин-Голубовић, *Смедеревска служба* = Т. Суботин-Голубовић, *Смедеревска служба преносу моштију светих ајосло Луке*, in: *Српска књижевност у доба Десисовине*, Деспотовац 1998, 133–156.
- Суботин-Голубовић, *Ушница преноса моштију св. Пејке* = Т. Суботин-Голубовић, *Ушница преноса моштију св. Пејке у Десисовину на развој њеног култа у српској средини*, in: *България и Србија в контекста на византијската цивилизација*, Софија 2005, 343–355.
- Суботић, *Јован Претече у Јашуњи* = Г. Суботић, *Зидно сликарство Светих Јована Претече у Јашуњи (1)*, Лесковачки зборник 27 (1987) 23–36.
- Суботић, *Долац и Чадићи* = Г. Суботић, *Долац и Чадићи*, Београд 2012.
- Суботић, *Икона василисе Јелене* = Г. Суботић, *Икона василисе Јелене и оснивачи манастира Појанова*, Саопштења 25 (1993) 25–40.
- Суботић, *Краљица Јелена Анжујска* = Г. Суботић, *Краљица Јелена Анжујска – ктитор црквених споменика у Приморју*, ИГ 1–2 (1958) 131–147.
- Суботић, *Манастир Ботородице Месонисије* = Г. Суботић, *Манастир Ботородице Месонисије*, ЗРВИ 26 (1987) 125–171.
- Суботић, *Манастир Светих Павла* = Г. Суботић, *Манастир Светих Павла*, in: *Казивања о Светих Гори*, Београд 1995, 114–142.
- Суботић, *Најстарије представе светих Георгија Крајовца* = Г. Суботић, *Најстарије представе светих Георгија Крајовца*, ЗРВИ 32 (1993) 167–192.
- Суботић, *Обнова зидног сликарства у Светом Прохору Пчињском* = Г. Суботић, *Обнова зидног сликарства у Светом Прохору Пчињском крајем XV века*, Лесковачки зборник 29 (1989) 9–14.
- Суботић, *Обнова манастира Светих Павла* = Г. Суботић, *Обнова манастира Светих Павла у XIV веку*, ЗРВИ 22 (1983) 207–258.
- Суботић, *Почеци монашког живота* = Г. Суботић, *Почеци монашког живота и црква манастира Срећенја у Метеоци*, ЗМСПУ 2 (1966) 143–176.
- Суботић, *Прилог хронологији* = Г. Суботић, *Прилог хронологији дечанског зидног сликарства*, ЗРВИ 20 (1981) 111–138.
- Суботић, *Свети Ђорђе у Бањанима* (1985) = Г. Суботић, *Свети Ђорђе у Бањанима. Историја и архитектура*, ЗМСПУ 21 (1985) 135–160.
- Суботић, *Свети Ђорђе у Бањанима* (2011) = Г. Суботић, *Свети Ђорђе у Бањанима. Зидно сликарство*, in: *На прагове Војислава Ј. Ђурића*, edd. Д. Медаковић, Ц. Грозданов, Београд 2011, 325–352.
- Суботић, *Трећа жичка џовеља* = Г. Суботић, *Трећа жичка џовеља*, Зограф 31 (2006–2007) 51–58.
- Суботић et al., *Најновији* = Г. Суботић, Б. Миљковић, И. Шпадијер, И. Тот, *Најновији историјске садржине у зидном сликарству I*, Београд 2015.
- Събрани съчинения на Константин Костенечки* = *Събрани съчинения на Константин Костенечки. Изследване и текст*, edd. К. Куев, Г. Петков, Софија 1986.
- Тарнанидис, *Српско-грчки односи* = Ј. Тарнанидис, *Српско-грчки односи у литургијском животу у 16. веку у сенци административно-политичких збивања тога времена*, ЗМСПУ 29–30 (1993–1994) 325–335.
- Татић, Петковић, *Манастир Каленић* = Ж. Татић, В. Петковић, *Манастир Каленић*, Вршац 1926.
- Татић-Ђурић, *Икона* = М. Татић-Ђурић, *Икона Ботородице Београдске*, ГГБ 25 (1978) 147–159.
- Татић-Ђурић, *Икона ајосло Пејра и Павла* = М. Татић-Ђурић, *Икона ајосло Пејра и Павла у Ваишкану*, Зограф 2 (1967) 11–16.
- Татић-Ђурић, *Херцеговачки митрополит* = М. Татић-Ђурић, *Херцеговачки митрополит и његови савременици српски Антоније као ктитор фресака и икона*, in: *Милешева у историји српског народа*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1987, 195–203.
- Теодоровић-Шакота, *Иконописец Лонгин* = М. Теодоровић-Шакота, *Прилог познавању иконописца Лонгина*, Саопштења 1 (1956) 156–166.
- Теодосије, *Житија* = Теодосије, *Житија*, ed. Д. Богдановић, Београд 1988.
- Теодосије, *Житије Светих Саве* = Теодосије, *Житије Светих Саве*, прев. Л. Мирковић, Д. Богдановић, Београд 1984.

- Тимотијевић, *Манастир Крушедол* = М. Тимотијевић, *Манастир Крушедол I–II*, Београд 2008.
- Тимотијевић, *Српско барокно сликарство* = М. Тимотијевић, *Српско барокно сликарство*, Нови Сад 1996.
- Тимотијевић, *Традиција и барок* = М. Тимотијевић, *Традиција и барок / тумачење традиције у реформама барокне икционалне уметности*, ЗМЛУ 34–35 (2003) 201–221.
- Тихомиров, *Каталог* = Н. Б. Тихомиров, *Каталог русских и славянских пергаменных рукописей XI–XII вв., хранящихся в Отделе рукописей Государственной библиотеки СССР имени В. И. Ленина, ч. 1 (XI век)*, Записки Отдела рукописей 25 (1962) 143–183.
- Тодић, *Апостол Андреја* = Б. Тодић, *Апостол Андреја и српски архиепископи на фрескама Сокоћана*, in: *Трећа југословенска конференција византолога*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радловић, Београд–Крушевац 2002, 361–379.
- Тодић, *Бањско злато* = Б. Тодић, *Бањско злато – последњи остаци фреска у цркви Свете Стефана у Бањској*, in: *Манастир Бањска и доба краља Милутина*, ed. Д. Бојовић, Ниш – Косовска Митровица 2007, 163–174.
- Тодић, *Време иконостаса и живописања Љубосињ* = Б. Тодић, *Време иконостаса и живописања Љубосињ*, Саопштења 39 (2007) 101–116.
- Тодић, *Грачица* = Б. Тодић, *Грачица – сликарство*, Београд 1989.
- Тодић, *Иконографска истраживања* = Б. Тодић, *Иконографска истраживања жичких фреска XIII века*, Саопштења 22–23 (1990–1991) 25–40.
- Тодић, *Иконостас Старе српске цркве у Сарајеву* = Б. Тодић, *Иконостас Старе српске цркве у Сарајеву*, in: *СУММЕИКАТА. Зборник радова поводом четрдесет година Института за историју уметности Филозофског факултета у Београду*, ed. И. Стевовић, Београд 2012, 439–457.
- Тодић, *Иконостас у Дечанима* = Б. Тодић, *Иконостас у Дечанима – првобитни сликани програми и његове појаве*, Зограф 36 (2012) 115–129.
- Тодић, *Киниторска композиција* = Б. Тодић, *Киниторска композиција у наосу Богородичине цркве у Свуденици*, Саопштења 29 (1997) 35–45.
- Тодић, *Лични записи сликара* = Б. Тодић, *Лични записи сликара*, in: *Приватни животи у српским земљама средњег века*, edd. С. Марјановић-Душанић, Д. Поповић, Београд 2004, 493–524.
- Тодић, *Манастир Ресава* = Б. Тодић, *Манастир Ресава*, Београд 1995.
- Тодић, *Манастир Убожац* = Б. Тодић, *Манастир Убожац*, Косовско-метохијски зборник 5 (2013) 67–87.
- Тодић, *Ново тумачење* = Б. Тодић, *Ново тумачење програма и распореда фреска у Милешеви*, in: *На траговима Војислава Ђурића*, ed. Д. Медаковић, Ц. Грозданов, Београд 2011, 55–68.
- Тодић, *Прилози познавању историје Велућа* = Б. Тодић, *Прилози познавању историје Велућа*, Саопштења 20–21 (1988–1989) 67–75.
- Тодић, *Ране задужбине Стефана Немање* = Б. Тодић, *Ране задужбине Стефана Немање у светлу његових животописа*, in: *Владар, монах, светитељ. Свети Симеон Мироточиви и српска историја и култура* (in press).
- Тодић, *Резиденцијални портрети Свете Саве* = Б. Тодић, *Резиденцијални портрети Свете Саве у средњовековном сликарству*, in: *Свети Сава у српској историји и традицији*, ed. С. Ђирковић, Београд 1998, 225–248.
- Тодић, *Сарајевска црква Светих арханђела* = Б. Тодић, *Како је изгледала сарајевска црква Светих арханђела у XVII и XVIII веку*, in: *Радови о српској уметности и уметницима XVIII века*, Нови Сад 2010, 11–35.
- Тодић, *Свети арханђели у Кучевици* = Б. Тодић, *Када су сахрањени Свети арханђели код Кучевине*?, Патримониум. МК 6/11 (2013) 173–184.
- Тодић, *Сликарство приратице Зрза* = Б. Тодић, *Сликарство приратице Зрза и дојучење Страсне седмице*, Зограф 35 (2011) 211–222.
- Тодић, *Сокоћански иконостас* = Б. Тодић, *Сокоћански иконостас*, Саопштења 34 (2002) 279–293.
- Тодић, *Српске уметничке стварине у Ватикану* = Б. Тодић, *Српске уметничке стварине у манастиру Ватикану*, in: *Четири казивања о Светој Гори*, edd. М. Милосављевић, М. Живојиновић, Београд 2005, 136–152.
- Тодић, *Српски архиепископи* = Б. Тодић, *Српски архиепископи на фрескама XVII века у Морачи – ко су и зашто су насликани*, in: *Манастир Морача*, edd. Б. Тодић, Д. Поповић, Београд 2006, 93–114.
- Тодић, *Српски сликари* = Б. Тодић, *Српски сликари од XIV до XVIII века, I–II*, Нови Сад 2013.
- Тодић, *Старо Нагоричино* = Б. Тодић, *Старо Нагоричино*, Београд 1993.
- Тодић, *Фреске* = Б. Тодић, *Фреске*, in: М. Кашанин et al., *Манастир Свуденица*, Београд 1986, 137–156.
- Тодић, *Фреске XIII века* = Б. Тодић, *Фреске XIII века у параклису на Гори Св. Георгија у Хиландару*, ХЗ 9 (1997) 35–73.
- Тодић, *Црква Св. Петра код Угљева* = Б. Тодић, *Црква Св. Петра код Угљева*, СКМ 9 (1989–1990) 5–34.
- Томин, *Књижевни опис зографа Лонина* = С. Томин, *Књижевни опис зографа Лонина – прилози реконструкцији*, in: *Косово и Метохија у цивилизацијским променама II, Књижевност*, Косовска Митровица 2010, 189–202.
- Томин, *Једна варијанта* = Г. Томин, *Једна варијанта у оквиру моравске школе*, in: *Моравска школа и њено доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1972, 249–261.
- Томовић Г., *Provincia di Stefano* = Г. Томовић, *Provincia di Stefano*, in: *Српска проза данас. Косаче – оснивачи Херцеговине*, Билећа–Гацко–Београд 2002, 351–362.

- Томовић Г., *Морфологија ћириличких најпписиса* = Г. Томовић, *Морфологија ћириличких најпписиса на Балкану*, Београд 1974.
- Томовић Г., *Најппис на цркви Светиої Луке* = Г. Томовић, *Најппис на цркви Светиої Луке у Коштору из 1195. године*, in: *Црква Светиої Луке кроз вијекове*, ed. В. Коран, Котор 1997, 23–31.
- Томовић Г., *О ілаіољском најппису* = Г. Томовић, *О ілаіољском најппису из Конавала*, ИЧ 52 (2005) 23–32.
- Томовић М., *Проблем іорекла анійичкої іорфиса* = М. Томовић, *Проблем іорекла анійичкої іорфиса у Срдији*, ЗНМ 14/1 (1991) 393–399.
- Тошић, *Родоначелник ілемена Косача* = Ђ. Тошић, *Родоначелник ілемена Косача – војвода Влайко Вуковић*, in: *Српска іроза данас. Косаче – оснивачи Херцеіовине*, Билећа–Гацко–Београд 2002, 243–260.
- Тошић, *Херцеі Влайко Косача* = Ђ. Тошић, *Фраіменіи из живіоїа херцеіа Влайка Косаче*, ИЧ 56 (2008) 153–172.
- Тошић В., *Велики челник Радич* = В. Тошић, *Велики челник Радич*, Зборник за історију Матице српске 13 (1976) 7–21.
- Трифуніовић, *Аздучник* = Ђ. Трифуніовић, *Аздучник српских средіовековних књижевних іојмова*, Београд 1974 (Београд 1990²).
- Трифуніовић, *Белешке* = Ђ. Трифуніовић, *Белешке о делима у Србљаку*, in: idem, *О Србљаку. Сіудіје*, Београд 1970, 271–366.
- Трифуніовић, *Інок Ісаіја* = Ђ. Трифуніовић, *Писац и іреводилац Інок Ісаіја*, Крушевац 1980.
- Трифуніовић, *Ка іочецима српске іисменіоїи* = Ђ. Трифуніовић, *Ка іочецима српске іисменіоїи*, Београд 2001.
- Трифуніовић, *Надіробна реч* = Ђ. Трифуніовић, *Надіробна реч десіоїу Ђурђу Бранковићу од смедеревскої беседника*, Књижевна історија 46 (1979) 295–314.
- Трифуніовић, *Сіисис о кнезу Лазару* = Ђ. Трифуніовић, *Српски средіовековні сіисис о кнезу Лазару и Косовском доју*, Крушевац 1968.
- Трифуніовић, *Бјелогрліћ, Брајовић, Хиландарска оснивачка іовеља* = Ђ. Трифуніовић, В. Бјелогрліћ, И. Брајовић, *Хиландарска оснивачка іовеља свейіоїа Симеіона и свейіоїа Саве*, in: *Осам векова Сііуденице. Зборник радова*, Београд 1986, 49–59.
- Тричковић, *Српска црква средіоіом XVII века* = Р. Тричковић, *Српска црква средіоіом XVII века*, Глас САНУ 320, Одељење історијских наука, књ. 2 (1980) 61–162.
- Турилов, *К вопросу о происхождении* = А. А. Турилов, *К вопросу о происхождении ланского образа Спаса Нерукотворного*, in: *Образ христианского храма. Сборник статей по древнерусскому искусству в честь юбилея А. Л. Баталова*, edd. Л. А. Беляев, В. В. Седов, Москва 2015, 109–113.
- Турилов, *Сербский ковчег-реликвариј* = А. А. Турилов, *Сербский ковчег-реликвариј св. царя Константина из Благовещенского собора Московского Кремля: датировка и гипотезы о происхождении*, Црквене студије 10 (2013) 125–133.
- Ћирић, *Зайадні іорііал Лазарице* = Ј. Ћирић, *Зайадні іорііал Лазарице као іредметі конзервайіорских реконсірукција и істіоріоіграфских анализа*, Крушевацки зборник 12 (2007) 33–44.
- Ћирић, *Манасіиір Павловац* = Ј. Ћирић, *Манасіиір Павловац, досадашња ісііраживања и нова зайажања о архіііекііури манасіиірскої комілекса*, ЗНМ 19–2 (2010) 35–63.
- Ћирковић, *Двор и куліура* = С. Ћирковић, *Двор и куліура у средіовековіој досанској држави*, in: idem, *Радоїіници, војіници, духовіници. Друшііва средіовековіој Балкана*, Београд 1997, 435–445.
- Ћирковић, *Косовска бийка* = С. Ћирковић, *Косовска бийка у меіународіом конііексііу*, Глас САНУ 378, Одељење історијских наука, књ. 9 (1996) 49–69.
- Ћирковић, *Новобрдски законик* = С. Ћирковић, *Новобрдски законик десіоїоїа Сііефана Лазаревића из 1412. іодіне*, in: В. Јовановић et al., *Ново Брдо*, Београд 2004, 162–181.
- Ћирковић, *О десіоїу Вуку Грііуревићу* = С. Ћирковић, *О десіоїу Вуку Грііуревићу*, ЗМСЛУ 6 (1970) 283–290.
- Ћирковић, *Одјеци ріііерско-дворјанске куліуре* = С. Ћирковић, *Одјеци ріііерско-дворјанске куліуре у Босні*, in: idem, *Радоїіници, војіници, духовіници. Друшііва средіовековіој Балкана*, Београд 1997, 446–454.
- Ћирковић, *Повеља краља Вукашина* = С. Ћирковић, *Повеља краља Вукашина Дубровнику којом іоїіврђује іовеље ранијих српских владара*, ССА 4 (2005) 161–172.
- Ћирковић, *Русашка іосііода* = С. Ћирковић, *Русашка іосііода*, ИЧ 21 (1974) 5–17.
- Ћирковић, *Свейіи Сава* = С. Ћирковић, *Свейіи Сава измеіу Ісйіока и Зайада*, in: *Свейіи Сава у српској ісйіоріји и іірадицији*, ed. С. Ћирковић, Београд 1998, 27–38.
- Ћирковић, *Херцеі Сііефан Вукчић* = С. Ћирковић, *Херцеі Сііефан Вукчић-Косача и њеіово доба*, Београд 1964.
- Ћирковић, *Радоїіници, војіници, духовіници* = С. Ћирковић, *Радоїіници, војіници, духовіници. Друшііва средіовековіој Балкана*, Београд 1997.
- Ћирковић, *Срди* = С. Ћирковић, *Срди у средііем веку*, Београд 1995, 1997².
- Ћирковић, *Срдија уочи Царсйіва* = С. Ћирковић, *Срдија уочи Царсйіва*, in: *Дечани и визанііијска умейіносйі средіоіом XIV века*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1989, 3–13.
- Ћирковић, *Хиландарски іііуман Јован* = С. Ћирковић, *Хиландарски іііуман Јован (Проблем акайіа српске царске канцеларије)*, in: *Осам векова Хиландара. Ісйіоріја, духовні живіі, књижевніосйі, умейіносйі и архіііекііура*, ed. В. Коран, Београд 2000, 59–70.
- Ћоровић-Љубинковић, *Іконосйіас цркве свейіої Николе у Великој Хочи* = М. Ћоровић-Љубинковић, *Іконосйіас цркве свейіої Николе у Великој Хочи. Прилої ііроучавању кулііа Сііевана Дечанскої*, Стариіар 9–10 (1958–1959) 169–179.

- Ђоровић-Љубинковић, Одраз кулџа св. Сѣфана** = М. Ђоровић-Љубинковић, *Одраз кулџа св. Сѣфана у српској средњовековној уметности*, Старианар, н. с., 12 (1961) 47–60.
- Ђоровић-Љубинковић, Пећко-дечанска иконописна школа** = М. Ђоровић-Љубинковић, *Пећко-дечанска иконописна школа од XIV до XIX века*, Београд 1955.
- Ђоровић-Љубинковић, Призренско четворореванђеље** = М. Ђоровић-Љубинковић, *Призренско четворореванђеље. Ка проблему његовог дајевања*, Старианар 19 (1968–1969) 191–202.
- Ђоровић-Љубинковић, Средњовековни дуборез** = М. Ђоровић-Љубинковић, *Средњовековни дуборез у источним областима Југославије*, Београд 1965.
- Ђук, Косаче и Полимље** = Р. Ђук, *Косаче и Полимље*, in: *Српска проза данас. Косаче – оснивачи Херцеговине*, Билећа–Гацко–Београд 2002, 378–388.
- Ђурчић, Грачаница** = С. Ђурчић, *Грачаница. Историја и Архитектура*, Београд–Приштина 1988.
- Убипарип, Петполасник Ђурђа Црнојевића** = М. Убипарип, *Петполасник Ђурђа Црнојевића*, in: *Октоих петполасник: издање Ђурђа Црнојевића*, edd. М. Убипарип, М. Лазих, М. Н. Мартиновић, Цетиње–Београд–Дечани 2014.
- Ухова, «Балкански» стил в орнаменте** = Т. Б. Ухова, *«Балкански» стил в орнаменте рукописних книг из мастерской Троице-Сергиева монастыря*, in: *Древнерусское искусство XIV–XV вв.*, Москва 1984, 141–151.
- Ухова, Орнамент неовизантийского стиля** = Т. Б. Ухова, *Орнамент неовизантийского стиля в московских рукописях конца XIV – первой четверти XV в.*, in: *Андрей Рублев и его эпоха*, ed. М. В. Алпатов, Москва 1971, 222–244.
- Ферјанчић, Византијски и српски Сер** = Б. Ферјанчић, *Византијски и српски Сер у XIV столећу*, Београд 1994.
- Ферјанчић, Деспоини** = Б. Ферјанчић, *Деспоини у Византији и јужнословенским земљама*, Београд 1960.
- Ферјанчић, Када се Евдокија удала** = Б. Ферјанчић, *Када се Евдокија удала за Стевана Немањића*, ЗФФ 8/1 (1964) 217–224.
- Ферјанчић, Севастократири и кесари** = Б. Ферјанчић, *Севастократири и кесари у Српском царству*, ЗФФ 11/1 (1970) 255–269.
- Ферјанчић, Севастократири у Византији** = Б. Ферјанчић, *Севастократири у Византији*, ЗРВИ 11 (1968) 141–192.
- Ферјанчић, Максимовић, Свети Сава и Србија** = Б. Ферјанчић, Љ. Максимовић, *Свети Сава и Србија између Епира и Никеје*, in: *Свети Сава у српској историји и традицији*, ed. С. Ђирковић, Београд 1998, 13–26.
- Фотић, Приложавање и описана** = А. Фотић, *Приложавање и описана: Хиландар у Османском царству (XV–XVII век)*, in: *Манастир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 91–102.
- Фотић, Света Гора и Хиландар** = А. Фотић, *Света Гора и Хиландар у Османском царству (XV–XVII век)*, Београд 2000.
- Хан, Инширзија** = В. Хан, *Инширзија на јодручју Пеће иширјаршије, XVI–XVIII век*, Нови Сад 1966.
- Харисијадис, Ајостол др. 47** = М. Харисијадис, *Ајостол др. 47 у Вуковој рукописној збирци у Берлину*, ЗЛУМС 12 (1976) 225–235.
- Харисијадис, Беопрадски исалиир** = М. Харисијадис, *Беопрадски исалиир*, ГГБ 19 (1972) 213–250.
- Харисијадис, Два рукописа бивше Народне библиотеке** = М. Харисијадис, *Два рукописа бивше Народне библиотеке у Беопраду – Призренско реванђеље и Беопрадска Александриа*, Годишњак Народне библиотеке Србије (1960) 82–98.
- Харисијадис, Два српска четворореванђеља** = М. Харисијадис, *Два српска четворореванђеља из XIV века – у Ленинграду и Москви*, Зограф 4 (1972) 35–42.
- Харисијадис, Илуминација рукописа** = М. Харисијадис, *Илуминација рукописа досанског порекла у средњем веку*, Глас САНУ 354, Одељење историјских наука 6 (1988) 91–135.
- Харисијадис, Илуминирани рукописи** = М. Харисијадис, *Илуминирани рукописи старије Народне библиотеке у Беопраду*, Старианар 19 (1968) 251–261.
- Харисијадис, Илуминација рукописа XVII века** = М. Харисијадис, *Илуминација рукописа XVII века исписаних или набавених на Светој Гори за манастире у српским земљама*, ХЗ 4 (1978) 169–190.
- Харисијадис, Куманичко четворореванђеље** = М. Харисијадис, *Куманичко четворореванђеље*, ЗМПУ 9–10 (1966) 49–63.
- Харисијадис, Најстарији рукопис** = М. Харисијадис, *Најстарији рукопис исписан у Крајову у првој половини XVI века*, ЗМСЛУ 27–28 (1991–1992) 213–216.
- Харисијадис, Обојене графике у Октоиху петполаснику** = М. Харисијадис, *Обојене графике у Октоиху петполаснику Божицара Вуковића иширјаршијске библиотеке у Беопраду*, ЗМПУ 11 (1969) 31–34.
- Харисијадис, Пертаменти рукописи** = М. Харисијадис, *Пертаменти рукописи Државне библиотеке у Берлину*, ЗЛУМС 13 (1977) 177–193.
- Харисијадис, Раскошни византијски стил** = М. Харисијадис, *Раскошни византијски стил у орнаментацији јужнословенских рукописа из XIV и XV века*, in: *Моравска школа и њено доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1972, 211–227.
- Харисијадис, Фиурални иницијали** = М. Харисијадис, *Фиурални иницијали у Радослављевој Айокалииси*, Зограф 9 (1978) 50–53.
- Харисијадис, Христифор Рачанин** = М. Харисијадис, *Христифор Рачанин, ирејисивач и илуминатор рукописа*, Зограф 3 (1969) 34–38.
- Христу, Манастир Пресвете Богородице Евретиде** = П. Христу, *Манастир Пресвете Богородице Евретиде у Цариграду*, in: *Осам векова Синуденице*, Београд 1986, 61–73.
- Цветковић, Есфименска повеља** = Б. Цветковић, *Есфименска повеља деспоина Ђурђа Бранковића: фантасична архитектура, Жича, Есфимен или небески станови?*, in:

ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ. Зборник радова поводом четрдесет година Института за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду, ed. И. Стевовић, Београд 2012, 343–363.

Цветковић, *Зидно сликарство манастира Јошанице* = Б. Цветковић, *Зидно сликарство манастира Јошанице*, Београд 2007 (unpublished M.A. thesis).

Цветковић, *Манастир Нова Павлица* = Б. Цветковић, *Манастир Нова Павлица. Историја, архитектура и живопис*, Београд 2009 (unpublished Ph.D. thesis).

Цветковић, *Необичне сцене* = Б. Цветковић, *Необичне сцене у ирираји храма манастира Јошанице*, Саопштења 45 (2013) 111–130.

Цветковић, *Плаши сријских десјоја* = Б. Цветковић, *Плаши сријских десјоја у 15. веку. Прилој ироучавању*, in: *Византијски свет на Балкану II*, edd. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 551–562.

Цветковић, *Порирей Тодора Бранковића* = Б. Цветковић, *Порирей Тодора Бранковића у ђаконикону манастира Грачанице*, ЗМСПУ 29–30 (1993–1994) 75–88.

Цветковић, *Порирейи у наосу Нове Павлице* = Б. Цветковић, *Порирейи у наосу Нове Павлице: историзам или ђолийичка актиелност?*, Саопштења 35–36 (2003–2004) 79–99.

Цветковић, *Реликвијар Барбаре Франкојан* = Б. Цветковић, *Реликвијар Барбаре Франкојан Бранковић. Прилој ироучавању*, ЗМПУ, н. с., 8 (2012) 23–35.

Цветковић, *Трсайски реликвијар* = Б. Цветковић, *Трсайски реликвијар: иорекло стируктуре*, in: *Средњи век у сријској науци, историји, књижевности и уметности VI*, ed. Г. Јовановић, Деспотовац 2015, 175–188.

Цветковић, Стевовић, Ердељан, *Манастир Јошаница* = Б. Цветковић, И. Стевовић, Ј. Ердељан, *Манастир Јошаница*, Београд 2008.

Цветковски, *Белешке* = С. Цветковски, *Белешке из Бојородичине цркве на Малом ираду*, Зограф 34 (2010) 111–124.

Цветковски, *Порирейи* = С. Цветковски, *Порирейи византијских и сријских владара у манастиру Трескавицу*, Зограф 31 (2006–2007) 153–167.

Цветковски, *Црква Свете Бојородице* = С. Цветковски, *Црква Свете Бојородице у селу Модришћу*, Зограф 35 (2011) 193–209.

Цветковски, *Цркваи Св. Ѓорѓија во Маијеје* = С. Цветковски, *Цркваи Св. Ѓорѓија во Маијеје*, Зборник. Средновековна уметност 5 (2006) 79–104.

Цернић, *О аиридуцији средновековних рукописа* = Л. Цернић, *О аиридуцији средновековних сријских ћирилских рукописа*, in: *Текстологија средновековних јужнословенских књижевности*, Београд 1981, 335–360.

Цернић, *Писари ирачаничкој (лийљанској) иролоја* = Л. Цернић, *Писари ирачаничкој (лийљанској) иролоја – минеја (Аиридуција рукописа као мојућности реконструкције ираје скриптиорија)*, АП 1 (1979) 133–166.

Чанак-Медић, *Црква Светиој Саве* = М. Чанак-Медић, *Црква Светиој Саве у Будви*, Зограф 27 (2000) 17–22.

Чанак-Медић, *Архиепископ Данило II* = М. Чанак-Медић, *Архиепископ Данило II и архитектура Пећке иаиријарије*, in: *Архиепископ Данило II и његово доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1991, 295–310.

Чанак-Медић, *Архитектура жичке Сисаве цркве* = М. Чанак-Медић, *Архитектура жичке Сисаве цркве и Радослављево ирираје*, Саопштења 24 (1992) 7–49.

Чанак-Медић, *Архитектура и ирограм ексонартекса* = М. Чанак-Медић, *Архитектура и ирограм ексонартекса жичке Сисаве цркве*, in: *Манастир Жича. Зборник радова*, ed. Г. Суботић, Краљево 2000, 57–81.

Чанак-Медић, *Архитектура Светиој Луке* = М. Чанак-Медић, *Архитектура Светиој Луке и њени извори*, in: *Црква Светиој Луке кроз вјекове*, ed. В. Кораћ, Котор 1997, 33–42.

Чанак-Медић, *Ѓојица у сријској црквеној архитектури* = М. Чанак-Медић, *Ѓојица у сријској црквеној архитектури у раздобљу од Жиче до Ресаве*, in: *Манастир Ресави: историја и уметности*, ed. В. Ј. Ђурић, Деспотовац 1995, 111–134.

Чанак-Медић, *Давидовица* = М. Чанак-Медић, *Да ли је Давидовица изледала као иродне цркве Немањића?*, Саопштења 13 (1981) 67–76.

Чанак-Медић, *Двојне куле* = М. Чанак-Медић, *Двојне куле на ирочељу црква Немањиној доба*, in: *Сифан Немања – свети Симеон Мироточиви. Историја и иредане*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 181–197.

Чанак-Медић, *Кашедрала Светиој Тријуна* = М. Чанак-Медић, *Кашедрала Светиој Тријуна као ограз уметничких ирилика у Којору XII века*, ЗРВИ 36 (1997) 83–98.

Чанак-Медић, *Којорска кашедрала Светиој Тријуна* = М. Чанак-Медић, *Којорска кашедрала Светиој Тријуна као инстирација неимара и скулийора рашких храмова*, ЗРВИ 44 (2007) 245–251.

Чанак-Медић, *Нова сазнања* = М. Чанак-Медић, *Нова сазнања о најстаријем раздобљу Ђурђевих Сийуова у Будимљи*, in: *Ђурђеви Сийуови и Будимљанска епархија. Зборник радова*, edd. Б. Тодић, М. Радујко, Беране–Београд 2011, 109–119.

Чанак-Медић, *Полихромија и аиоирејејске иредставе* = М. Чанак-Медић, *Полихромија и аиоирејејске иредставе на ирочељу Сисавој дома у Жичи*, ЗРВИ 43 (2006) 561–578.

Чанак-Медић, *Прводийна олиарска иреирада* = М. Чанак-Медић, *Прводийна олиарска иреирада цркве Усијења Бојородице у Морачи*, Саопштења 39 (2007) 71–81.

Чанак-Медић, *Свети Ахилије у Ариљу* = М. Чанак-Медић, *Свети Ахилије у Ариљу. Историја, архитектура и иросиорни склој манастира*, Београд 2002.

Чанак-Медић, *Светиљке и иасхални обреди* = М. Чанак-Медић, *Светиљке и ирводийни иасхални обреди у жичкој Сисавој цркви и њихови аниички извори*, in: *Трећа јујословенска конференција византологија*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радловић, Београд–Крушевац 2002, 225–236.

- Чанак-Медић, *Узори и пројектантски постојућак дечанској неимара* = М. Чанак-Медић, *Узори и пројектантски постојућак дечанској неимара*, in: *Дечани и византијска уметност средином XIV века*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1989, 159–167.
- Чанак-Медић, *Црква Светиој Саве* = М. Чанак-Медић, *Црква Светиој Саве у Будви*, Зограф 27 (1998–1999) 17–22.
- Чанак-Медић, Поповић, Војводић, *Манастир Жича* = М. Чанак-Медић, Д. Поповић, Д. Војводић, *Манастир Жича*, Београд 2014.
- Чанак-Медић, Тодић, *Манастир Свуденица* = М. Чанак-Медић, Б. Тодић, *Манастир Свуденица*, Нови Сад 2011.
- Чанак-Медић, Тодић, *Пећка папирјарија* = М. Чанак-Медић, Б. Тодић, *Манастир Пећка папирјарија*, Нови Сад 2014.
- Чанак-Медић, Тодић, *Спари Рас* = М. Чанак-Медић, Б. Тодић, *Спари Рас са Сопоћанима*, Нови Сад – Призрен 2013.
- Чоловић, *Сакрална дашићина* = Б. Чоловић, *Сакрална дашићина даламатинских Срба*, Загреб 2011.
- Чremoшник, *Историјски споменници Дубровачкој архива I* = Г. Чremoшник, *Историјски споменници Дубровачкој архива I. Канцеларијски и нотаријски списи 1278–1301*, Београд 1932.
- Чурчић, *Горажданска шћамјарија* = Л. Чурчић, *Горажданска шћамјарија у Трговишту у Румунији*, in: *Горажданска шћамјарија 1519–1523*, ed. Д. Бараћ, Београд – Источно Сарајево 2008, 335–361.
- Чурчић, *Повест о постојанку манастира Раковца* = Л. Чурчић, *Повест о постојанку манастира Раковца у крајком манастирском летопису иумана Теофана из 1704*, Нови Сад 1990.
- Чурчић, *Српске шћамјане књије* = Л. Чурчић, *Српске шћамјане књије до обнове Пећке папирјарије*, ЗМСЛУ 27–28 (1991–1992) 185–211.
- Џамић, *Зидне слике* = В. Џамић, *Зидне слике с почетака XIX века у хиландарском саборном храму*, Саопштења 44 (2012) 191–206.
- Шакота, *Акајиски првомученику Стефану* = М. Шакота, *Акајиски првомученику Стефану од иконописца Лонина*, СКМ 2–3 (1963) 205–218.
- Шакота, *Дечанска ризница* = М. Шакота, *Дечанска ризница*, Београд–Приштина 1984.
- Шакота, *Зограф Лонин* = М. Шакота, *Зограф Лонин, сликар и књижевник XVI века*, in: *Спара књижевности*, ed. Ђ. Трифунновић, Београд 1972², 540–547.
- Шакота, *О књијорској композицији* = М. Шакота, *О књијорској композицији у прирајни цркве манастира Бање код Прибоја*, Саопштења 13 (1981) 47–56.
- Шакота, *Ризница манастира Бање* = М. Шакота, *Ризница манастира Бање код Прибоја*, Београд 1981.
- Шакота, *Свуденичка ризница* = М. Шакота, *Свуденичка ризница*, Београд 1988.
- Шево, *Манастир Ломница* = Љ. Шево, *Манастир Ломница*, Београд 1999.
- Шево, *Српско сликарство 18. вијека* = Љ. Шево, *Српско сликарство 18. вијека у византијској традицији*, Бања Лука 2010.
- Шево, *Црква Рођења светиој Јована Претече* = Љ. Шево, *Црква Рођења светиој Јована Претече у Споном Београду*, Бања Лука 2011.
- Шелмић, *Зайадноевровски барок и српско сликарство* = Л. Шелмић, *Зайадноевровски барок и српско зидно сликарство 18. века*, in: *Зайадноевровски барок и византијски свет*, ed. Д. Медаковић, Београд 1999, 191–198.
- Шелмић, *Српско зидно сликарство* = Л. Шелмић, *Српско зидно сликарство XVIII века*, Нови Сад 1987.
- Шест јисаца = *Шест јисаца XIV века*, ed. Д. Богдановић, Београд 1986.
- Шкриванић, *Пушеви* = Г. Шкриванић, *Пушеви у средњовековној Србији*, Београд 1974.
- Шмерлинг, *Художественное оформление грузинской рукописной книги II* = Р. Шмерлинг, *Художественное оформление грузинской рукописной книги IX–XI веков II*, Тбилиси 1979.
- Шмит, *Бошковић, Средњовековни трагови у Војводини* = Р. Шмит, Ђ. Бошковић, *Средњовековни трагови у Војводини*, in: *Војводина I. Од најстаријих времена до Велике сеобе*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939, 301–329.
- Шпадијер, *Књижевности* = И. Шпадијер, *Књижевности*, in: *Манастир Хиландар*, ed. Г. Судотић, Београд 1998, 103–114.
- Шпадијер, *Свети Пејар Коришки* = И. Шпадијер, *Свети Пејар Коришки у старој српској књижевности*, Београд 2014.
- Шпадијер, *Светијорска дашићина* = И. Шпадијер, *Светијорска дашићина. Манастир Хиландар и спара српска књижевности*, Београд 2014.
- Шпехар, *Лична побожности* = П. Шпехар, *Лична побожности на подручју Охридске архиепископије у светлу археолошких налаза од XI до XIII века*, in: *Византијски свет на Балкану I*, edd. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 205–220.
- Штавланин-Ђорђевић, *Гроздановић-Пајић, Цернић, Ојис ћирилских рукописа* = Љ. Штавланин-Ђорђевић, М. Гроздановић-Пајић, Л. Цернић, *Ојис ћирилских рукописа Народне библиотеке Србије I*, Београд 1986; *Палеографски албум*, ed. Л. Цернић, Београд 1991.
- Шульгина, *Балканский орнамент* = Э. В. Шульгина, *Балканский орнамент*, in: *Древнерусское искусство*, Рукописная книга II, Москва 1974, 240–264.
- Шупут, *Архитектонски украс* = М. Шупут, *Архитектонски украс цркве краља Милутина*, in: *Манастир Хиландар*, ed. Г. Судотић, Београд 1998, 161–164.
- Шупут, *Манастир Бањска* = М. Шупут, *Манастир Бањска*, Београд 2003.

- Шупут, *Сѡмоеници* = М. Шупут, *Сѡмоеници срѣској црквеној градишѣлствѣ XVI-XVII века*, Београд 1991.
- Шупут, *Срѣска архѣпѣкѣѣура* = М. Шупут, *Срѣска архѣпѣкѣѣура у доба турске власѣи 1459-1690*, Београд 1984.
- Шупут, *Царѣградски извори* = М. Шупут, *Царѣградски извори архѣпѣкѣѣуре цркве Св. Николе у Куришумлију*, in: *Сѣефан Немања – свѣици Симеон Мирѡѡчѡвичи. Исѣѡрија и ѡрегање*, ed. J. Калић, Београд 2000, 171-178.
- Ягич, *Мариинско четвѡроевангѣлие* = В. И. Ягич, *Памятник глаголической письменности. Мариинское четвероевангѣлие. С примечаниями и приложениями*, Санкт-Петербург 1883 (= *Quattuor evangeliorum versionis palaeoslovenicae. Codex Marianus glagoliticus, characteribus cyrillicis transcriptum*, Graz 1960).
- Acta Albaniae* = *Acta et diplomata res Albaniae mediae aetatis illustrantia* I. Annos 1311-1343, *tabulamque geographicam continens*, edd. L. Thallóczy, K. Jirecek, E. de Sufflay, Vindobonae 1913.
- Actes de Chilandar* = *Actes de Chilandar. I. Actes grecs; II. Actes slaves*, edd. L. Petit, B. Korabiev, Amsterdam 1975.
- Actes de Kastamonitou* = *Actes de Kastamonitou*, ed. N. Oikonomides, Paris 1978.
- Angelov, *Theodore Metochites* = D. G. Angelov, *Theodore Metochites: Statesman, Intellectual, Poet and Patron of the Arts*, in: *Restoring Byzantium. The Kariye Camii in Istanbul and the Byzantine Institute Restoration*, edd. H. A. Klein, R. G. Ousterhout, New York 2004, 15-22.
- Angenendt, *Corpus incorruptum* = A. Angenendt, *Corpus incorruptum. Eine Leitidee der mittelalterlichen Reliquienverehrung*, *Saeculum* 42/3-4 (1991) 320-348.
- Angenendt, *Heilige und Reliquien* = A. Angenendt, *Heilige und Reliquien. Die Geschichte ihres Kultes vom frühen Christentum bis zur Gegenwart*, München 1997.
- Annales Ragusini* = *Annales Ragusini Anonymi item Nicolai de Ragnina*, ed. S. Nodilo, Zagrabiae 1883.
- Armenian Miniatures* = *Armenian Miniatures*, edd. L. A. Dournovo, S. Der Nersessian, London 1961.
- Babić, *Les chapelles annexes* = G. Babić, *Les chapelles annexes des églises byzantines. Fonction liturgique et programmes iconographiques*, Paris 1969.
- Babić, *Les fresques de Sušica* = G. Babić, *Les fresques de Sušica en Macédoine et l'iconographie originale de leurs images de la vie de la Vierge*, *CA* 12 (1962) 303-339.
- Babić, *Les plus anciennes fresques de Studenica* = G. Babić, *Les plus anciennes fresques de Studenica* (1208/9), in: *Actes du XVe Congrès international d'études byzantines*, II-A, Athènes 1981, 31-42.
- Babić, *Les portraits des grands dignitaires* = G. Babić, *Les portraits des grands dignitaires du temps des tsars serbes. Hiérarchie et idéologie*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 158-168.
- Babić, *Quelques observations* = G. Babić, *Quelques observations concernant l'icône de la Vierge Kosinitsa*, in: *ΛΑΜΠΗΔΩΝ. Αφιέρωμα στη μνήμη της Ντούλας Μουρίκη Ι*, Αθήνα 2003, 95-102.
- Babić, *Sur l'icône de Poganovo* = G. Babić, *Sur l'icône de Poganovo et la vasilissa Hélène*, in: *L'art de Thessalonique et des pays balkaniques et les courants spirituels au XIVe siècle*, edd. D. Davidov, R. Samardžić, Belgrade 1987, 57-65.
- Babić, Ćirković, Korać, *Studenica Monastery* = G. Babić, S. Ćirković, V. Korać, *Studenica Monastery*, Belgrade 1986.
- Ballian, *Exchanges between Byzantium and the Islamic World* = A. Ballian, *Exchanges between Byzantium and the Islamic World: Courtly Art and Material Culture*, in: *Heaven and Earth, Art of Byzantium from Greek Collections*, edd. A. Drandaki, D. Papanikola-Bakirtzi, A. Tourta, Athens 2013, 292-296.
- Ballian, *Silverwork Produced in Ottoman Trikala* = A. Ballian, *Silverwork Produced in Ottoman Trikala (Thessaly): Problems of Taxonomy and Interpretation*, in: *Ottoman-Turkish Metalwork in the Balkans and in Hungary*, Budapest 2012, 1-27, in press.
- Barada, *Dinastičko pitanje* = M. Barada, *Dinastičko pitanje u Hrvatskoj XI stoljeća*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 50 (1928-1929) 157-199.
- Bavant, *Caričin Grad* = B. Bavant, *Caričin Grad and the Changes in the Nature of Urbanism in the Central Balkans in the Sixth Century*, in: *The Transition to Late Antiquity, on the Danube and Beyond*, ed. A. Poulter, Oxford 2012, 337-374.
- Beckwith, *Coptic Sculpture* = J. Beckwith, *Coptic Sculpture 300-1300*, London 1963.
- Belting, *Likeness and Presence* = H. Belting, *Likeness and Presence. A History of the Image Before the Era of Art*, Chicago-London 1994.
- Belting, *The Image and Its Public* = H. Belting, *The Image and Its Public in Middle Ages. Form and Function of Early Paintings of the Passion*, New York 1990.
- Bešlagić, Stećci = Š. Bešlagić, *Stećci: kataloško-topografski pregled*, Sarajevo 1971.
- Bezić, *Crkva sv. Petra na Priku* = N. Bezić, *Crkva sv. Petra na Priku u Omišu*, *PPUD* 12 (1960) 50-59.
- Biliarsky, *Le rite du couronnement* = I. Biliarsky, *Le rite du couronnement des tsars dans les pays slaves et promotion d'autres axiai*, *OCP* 59/1 (1993) 91-139.
- Bjelovučić, Ruševine crkvice Sv. Jurja = N. Z. Bjelovučić, *Ruševine crkvice Sv. Jurja u Janjini iz IX ili X vijeka*, *SHP* II/1-2 (1928) 118-122.
- Blangez-Malamut, Cacouros, *L'image des Serbs* = E. Blangez-Malamut, M. Cacouros, *L'image des Serbs dans la rhétorique byzantine de la seconde moitié du XIIe siècle*, in: *Byzantium, Identity, Image, Influence*, ed. Fl. Karsten, Copenhagen 1996, 97-122.
- Bogdanović D., *Politička filosofija* = D. Bogdanović, *Politička filosofija srednjovekovne Srbije. Mogućnosti jednog istraživanja*, *Filozofske studije* 16 (1984) 5-29.

- Bogdanović, Djurić, Medaković, *Chilandar* = D. Bogdanović, V. J. Djurić, D. Medaković, *Chilandar on the Holy Mountain*, Belgrade 1978.
- Bogdanović J., *Regional Developments in Late Byzantine Architecture* = J. Bogdanović, *Regional Developments in Late Byzantine Architecture and the Question of 'Building Schools'. An Overlooked Case of the Fourteenth-Century Churches from the Region of Skopje*, *Byzantinoslavica* 69/1–2 (2011) 219–266.
- Bogevska, *Les peintures murales du monastère de Marko* = S. Bogevska, *Les peintures murales du monastère de Marko: un programme iconographique au service de la propagande royale*, in: *Actes de la journée d'étude 'Culture des commanditaires'*, edd. Q. Cazes, Ch. Prigent, Paris 2011, <http://hicsa.univ-paris1.fr/page.php?r=18&id=500&lang=fr>, 1–21.
- Bogevska-Capuanò, *Les églises rupestres* = S. Bogevska-Capuanò, *Les églises rupestres de la région des lacs d'Ohrid et de Prespa: milieu du XIIIe – milieu du XVIe siècle*, Turnhout 2015.
- Borožan, *Gravura iz Cetinjskog oktoiha* = B. Borožan, *Sakriveni iskaz gravure iz Cetinjskog oktoiha*, in: *Crnojevići: značaj za crnogorsku državu i kulturu*, ed. Č. Drašković, Podgorica 2011, 103–136.
- Borožan, *Rekonstrukcija manastira Crnojevića* = B. Borožan, *Rekonstrukcija crkve Rođenja Bogorodice manastira Crnojevića na Cetinju*, *ARS* 3 (1986) 68–73.
- Bošković, *Studenica* = Đ. Bošković, *Studenica. Reflections sur sa genèse et ses racines*, in: *Сѣуденица и византијска уметност око 1200. године*, ed. B. Кораћ, Београд 1988, 125–130.
- Brač u ranom srednjem vijeku* = *Brač u ranom srednjem vijeku*, ed. D. Domančić, Split–Povlja 1984.
- Buschhausen, *Die Illustration eines Georgischen Evangeliiars* = H. & H. Buschhausen, *Die Illustration eines Georgischen Evangeliiars aus dem 10. Jahrhundert*, in: *Tesserae. Festschrift für Josef Engemann*, Münster 1991, 358–368.
- Byzance et les reliques du Christ* = *Byzance et les reliques du Christ*, edd. J. Durand, B. Flusin, Paris 2004.
- Byzantine Art and Renaissance Europe* = *Byzantine Art and Renaissance Europe*, ed. A. Lymberopoulou, Ashgate 2013.
- Byzantium at Princeton* = *Byzantium at Princeton. Byzantine Art and Archaeology at Princeton University*, edd. S. Ćurčić, A. St. Clair, Princeton 1986.
- Byzantium. Faith and Power* = *Byzantium. Faith and Power (1261–1557)*, ed. H. C. Evans, New York 2004.
- Catalogue of Byzantine Seals* = *Catalogue of Byzantine Seals at Dumbarton Oaks and in the Fogg Museum of Art I*, edd. J. Nesbitt, N. Oikonomides, Washington, D.C. 1991.
- Chatterjee, *The Living Icon* = P. Chatterjee, *The Living Icon in Byzantium and Italy. The Vita Image, Eleventh to Thirteenth Centuries*, Cambridge 2014.
- Chatzidakis, *Icons of the Cretan School* = N. Chatzidakis, *Icons of the Cretan School (15th–16th century)*, exhibition catalogue, Athens 1983.
- Chatzidakis, *Hosios Loukas* = N. Chatzidakis, *Hosios Loukas*, Athens 1997.
- Chatzidakis-Bacharas, *Les peintures murales* = Th. Chatzidakis-Bacharas, *Les peintures murales de Hosios Loukas. Les chapelles occidentales*, Athènes 1982.
- Cheyne, *La place de la Serbie* = J.-C. Cheyne, *La place de la Serbie dans la diplomatie byzantine à la fin du XIe siècle*, *ZRVI* 45 (2008) 89–97.
- Cibulka, *Václavova rotunda* = J. Cibulka, *Václavova rotunda svatého Víta*, in: *Svatováclavský sborník, na památku 1000. výročí smrti knížete Václava svatého I*, Praha 1934, 339–685.
- Clark, *Checklist of Manuscripts* = K. W. Clark, *Checklist of Manuscripts in St. Catherine's Monastery, Mount Sinai*. Microfilmed for the Library of Congress, 1950, Washington 1952.
- Codex diplomaticus* = *Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae II*, ed. T. Smičiklas, Zagreb 1904.
- Constantine VII Porphyrogenitus, *De administrando imperio* = Constantine VII Porphyrogenitus, *De administrando imperio I*, ed. Gy. Moravcsik, tr. R. J. H. Jenkins, Washington 1967².
- Cotsonis, *Onomastics* = J. Cotsonis, *Onomastics, Gender, Office and Images on Byzantine Lead Seals: A Means of Investigating Personal Piety*, *Byzantine and Modern Greek Studies* 32 (2008) 1–37.
- Crafts and Craftsmen* = *Crafts and Craftsmen of the Middle East: Fashioning the Individual in the Muslim Mediterranean*, edd. S. Faroqi, R. Deguilhem, London – New York 2005.
- Crnčević, *The Architecture of Cathedral Churches* = D. Crnčević, *The Architecture of Cathedral Churches on the Eastern Adriatic Coast at the Time of the First Principalities of South Slavs (9th–11th Centuries)*, in: *The World of the Slavs. Studies on the East, West and South Slavs: Civitas, Oppida, Villas and Archeological Evidence (7th–11th Centuries A.D.)*, ed. S. Rudić, Belgrade 2013, 37–136.
- Crnojevići = *Crnojevići: značaj za crnogorsku državu i kulturu*, ed. Č. Drašković, Podgorica 2011.
- Cutler, *From Loot to Scholarship* = A. Cutler, *From Loot to Scholarship: Changing Modes in the Italian Response to Byzantine Artifacts, ca. 1200–1750*, *DOP* 49 (1995) 237–267.
- Cvetković, *'Memorial' Architecture* = B. Cvetković, *'Memorial' Architecture in Late Medieval Serbia: An Issue of Methodology and Sources*, in: *Проспори памћења I. Архитектура*, edd. A. Кадјевић, М. Попадић, Београд 2013, 31–41.
- Cvetković, *Christianity and Royalty* = B. Cvetković, *Christianity and Royalty: The Touch of the Holy*, *Byzantion*, 72/2 (2002) 347–364.
- Cvetković, *Franciscans and Medieval Serbia* = B. Cvetković, *Franciscans and Medieval Serbia: Evidence of Art*, *Ikon* 3 (2010) 247–260.
- Cvetković, *Nimbi* = B. Cvetković, *Nimbi in the Late Byzantine Art: A Reassessment*, *Ниш и Византија* 13 (2015) 287–299.
- Cvetković, *Sovereign Portraits* = B. Cvetković, *Sovereign Portraits at Mark's Monastery Revisited*, *Ikon* 5 (2012) 185–198.

- Cvetković, Hahn, *Imperial Aspirations* = B. Cvetković, C. Hahn, *Imperial Aspirations: Relics and Reliquaries of the Byzantine Periphery*, *Convivium* 2/1 (2015) 182–201.
- Cvetkovski, *Les fresques de l'église Saint-Georges* = S. Cvetkovski, *Les fresques de l'église Saint-Georges – monastère de Knežino*, in: *На ѿрајовима Војислава Ј. Ђурића*, ed. Д. Медаковић, Ц. Грозданов, Београд 2011, 143–155.
- Čanak-Medić, *L'architecture de l'époque de Nemanja II* = M. Čanak-Medić, *L'architecture de l'époque de Nemanja. II. Églises de la vallée du Lim et du littoral adriatique*, Београд 1989.
- Čanak-Medić, *L'architecture de la première moitié du XIIIème siècle II* = M. Čanak-Medić, *L'architecture de la première moitié du XIIIème siècle. II. Les églises de Rascie*, Београд 1995.
- Čanak-Medić, *L'architecture de la seconde moitié du XIIIème siècle I* = M. Čanak-Medić, *L'architecture de la seconde moitié du XIIIème siècle I*, Београд 2007.
- Čanak-Medić, Bošković, *L'architecture de l'époque de Nemanja I* = M. Čanak-Medić, Dj. Bošković, *L'architecture de l'époque de Nemanja. I. Les églises de Toplica et des vallées de l'Ibar et de la Morava*, Београд 1986.
- Čanak-Medić, Čubrović, *Katedrala Svetog Tripuna* = M. Čanak-Medić, Z. Čubrović, *Katedrala Svetog Tripuna u Kotoru. Istorija, arhitektura, arhitektonska plastika i liturgijski nameštaj*, Kotor 2010.
- Čanak-Medić, Kandić, *L'architecture de la première moitié du XIIIème siècle I* = M. Čanak-Medić, O. Kandić, *L'architecture de la première moitié du XIIIème siècle. I. Églises de Rascie*, Београд 1995.
- Čilikov, *Umjetnička kultura* = A. Čilikov, *Umjetnička kultura u doba Crnojevića*, in: *Crnojevići: značaj za crnogorsku državu i kulturu*, ed. Č. Drašković, Podgorica 2011, 369–382.
- Čremošnik, *Izveštaj* = I. Čremošnik, *Izveštaj o iskopinama u Rogačićima kod Blažuja*, *GZMBiH, arheologija*, n. s., 8 (1953) 303–315.
- Čunčić, Perkić, *Hrvatski glagoljski natpis* = M. Čunčić, M. Perkić, *Hrvatski glagoljski natpis Župe dubrovačke iz 11. stoljeća*, *Slovo* 59 (2009) 77–122.
- Ćirković, *Between Kingdom and Empire* = S. Ćirković, *Between Kingdom and Empire: Dušan's State (1346–1355) Reconsidered*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 110–120.
- Ćirković, *I Serbi nel Medioevo* = S. Ćirković, *I Serbi nel Medioevo*, Milano 1992.
- Ćurčić, *Architecture in the Balkans* = S. Ćurčić, *Architecture in the Balkans from Diocletian to Süleyman the Magnificent*, New Haven – London 2010.
- Ćurčić, *Articulation of Church Façades* = S. Ćurčić, *Articulation of Church Façades During the First Half of the Fourteenth Century: A Study of the Relationship of Byzantine and Serbian Architecture*, in: *Византијска уметност и уочетком XIV века*, ed. С. Петковић, Београд 1978, 17–27.
- Ćurčić, *Gračanica* = S. Ćurčić, *Gračanica. King Milutin's Church and Its Place in Late Byzantine Architecture*, University Park – London 1979.
- Ćurčić, *'Renewed from the Very Foundations'* = S. Ćurčić, *'Renewed from the Very Foundations': The Question of the Genesis of the Bogorodica Ljeviška in Prizren*, in: *Archeology in Architecture: Studies in Honor of Cecil L. Striker*, edd. J. J. Emerick, D. M. Deliyannis, Mainz 2005, 23–36.
- Ćurčić, *The Exonarthex of Hilandar* = S. Ćurčić, *The Exonarthex of Hilandar. The Question of Its Function and Patronage*, in: *Осам векова Хиландара. Историја, духовни животи, књижевности, уметности и архитектура*, ed. В. Коран, Београд 2000, 477–487.
- Ćurčić, *Two Examples of Local Building Workshops* = S. Ćurčić, *Two Examples of Local Building Workshops in Fourteenth-Century Serbia*, *Zograf* 7 (1977) 45–51.
- D'Amico, *Per la storia dell'icona serba del Vaticano* = R. D'Amico, *Per la storia dell'icona serba del Vaticano: il rapporto con le vicende della Basilica di San Pietro e una sua 'replica' seicentesca a Fano*, *Zograf* 28 (2001) 89–99.
- Dagron, *Empereur et prêtre* = G. Dagron, *Empereur et prêtre. Étude sur le «césaropapisme» byzantine*, Paris 1996.
- Deguilhem, *Shared Space or Contested Space* = R. Deguilhem, *Shared Space or Contested Space: Religious Mixity, Infrastructural Hierarchy and the Builders' Guild in Mid-Nineteenth Century Damascus*, in: *Crafts and Craftsmen of the Middle East: Fashioning the Individual in the Muslim Mediterranean*, edd. S. Faroqui, R. Deguilhem, London – New York 2005, 261–284.
- Delbrueck, *Antike Porphywerke* = R. Delbrueck, *Antike Porphywerke*, Berlin–Leipzig 1932.
- Der Nersessian, *Armenian Manuscripts* = S. Der Nersessian, *Armenian Manuscripts in the Freer Gallery of Art*, Washington, D.C. 1963.
- Deroko, *Starohrvatski pleter* = A. Deroko, *Starohrvatski pleter i srpski moravski preplet*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 56–59 (1954–1957) 252–259.
- Der serbische Psalter* = *Der serbische Psalter. Faksimile-Ausgabe des Cod. slav. 4 der Bayerischen Staatsbibliothek München I. Textband, II. Faximile*, ed. H. Belting, Wiesbaden 1978.
- Dimitrova, *The Portal to Heaven* = E. Dimitrova, *The Portal to Heaven. Reaching the Gates of Immortality*, *Ниш и Византија* 5 (2007) 367–380.
- Domančić, *Kulturni spomenici otoka Brača* = D. Domančić, *Kulturni spomenici otoka Brača. Srednji vijek*, *Brački zbornik* 4 (1960) 113–160.
- Dračevac, *Crkva Bogorodice u Lužinama* = A. Dračevac, *Da li je već u IX st. postojala crkva Bogorodice u Lužinama kod Stona*, *PPUD* 16 (1966) 165–192.
- Dračevac, *Pleterna skulptura* = A. Dračevac, *Pleterna skulptura u lapidariju u Stonu*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 75 (1981) 137–156.

- Durnovo, *Miniatures arméniennes* = L. A. Durnovo, *Miniatures arméniennes*, Erevan 1967.
- Dvořáková, *Dating* = K. Dvořáková, *Dating the romanesque mural paintings and the ducal rotunda of St. Catherine*, in: *Znojmo: New discoveries* (2010), Interdisciplinaria Archaeologica, Natural Sciences in Archaeology I/1-2 (2010) 99-104.
- Djordjević, *Das program der Muttergotteskirche* = I. M. Djordjević, *Das Programm der Muttergotteskirche in Studenica und die serbische mittelalterliche Wandmalerei*, in: *Сѣугеница и византијска уметност око 1200. године*, ed. B. Kopač, Београд 1988, 505-516 (= idem, *Пројам Богородичине цркве у Сѣугеници и српско средњовековно зидно сликарство*, in: idem, *Сѣугије српске средњовековне уметности*, Београд 2008, 207-221).
- Djordjević, Kyriakoudis, *The Frescoes in the Chapel of St. Nicholas* = I. Djordjević, E. Kyriakoudis, *The Frescoes in the Chapel of St. Nicholas at the Monastery of St. John Prodromos near Serres*, *Cyrrilomethodianum* 7 (1983) 167-233.
- Đurđev, „*Prodaja crkava i manastira*” = B. Đurđev, „*Prodaja crkava i manastira*” *za vreme vlade Selima II*, *Godišnjak Istorijiskog društva Bosne i Hercegovine* 9 (1957) 241-247.
- Djurić, *Byzantinische Fresken* = V. J. Djurić, *Byzantinische Fresken in Jugoslawien*, München 1976.
- Đurić, *Freska u crkvi Sv. Luke* = V. J. Đurić, *Freska u crkvi Sv. Luke u Kotoru*, PPUD 21 (1980) 225-240.
- Djurić, *Fresques médiévales à Chilandar* = V. J. Djurić, *Fresques médiévales à Chilandar – contribution au catalogue des fresques du Mont Athos*, in: *Actes du XIIe Congrès international des Études byzantines III*, Beograd 1964, 59-98.
- Djurić, *Ikône du saint roi* = V. J. Djurić, *Ikône du saint roi Stefan Uroš III avec des scènes de sa vie*, *Balkan Studies* 24 (1983) 373-401.
- Djurić, *Ikônes* = V. J. Djurić, *Ikônes de Yougoslavie*, Belgrade 1961.
- Djurić, *La peinture murale* = V. J. Djurić, *La peinture murale serbe au XIIIe siècle*, in: *L'art byzantin du XIIIe siècle. Symposium de Sopoćani*, ed. V. J. Djurić, Beograd 1967, 145-167.
- Djurić, *L'art impérial serbe* = V. J. Djurić, *L'art impérial serbe: marques du statut impérial et traits de prestige*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 23-56.
- Djurić, *La royauté et le sacerdoce* = V. J. Djurić, *La royauté et le sacerdoce dans la décoration de Žiža*, in: *Манастир Жича. Зборник радова*, ed. Г. Сүботић, Краљево 2002, 123-147.
- Djurić, *Le nouveau Constantin* = V. J. Djurić, *Le nouveau Constantin dans l'art serbe médiéval*, in: *ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΟΝ. Studien zur byzantinischen Kunst und Geschichte. Festschrift für Marcell Restle*, edd. B. Borkopp, Th. Stepan, Stuttgart 2000, 55-64.
- Djurić, *Le nouveau Joasaph* = V. J. Djurić, *Le nouveau Joasaph*, CA 33 (1985) 99-109.
- Djurić, *Les portraits des Serbes* = V. J. Djurić, *Les portraits des Serbes dans le monastère de St.-Jean-Prodrome au Mont Ménécéé*, in: *Οι Σέρρες και η περιοχή τους από την αρχαία στη μεταβυζαντινή κοινωνία II*, Θεσσαλονίκη 1998, 399-405.
- Djurić, *Les portraits de souverains* = V. J. Djurić, *Les portraits de souverains dans le narthex de Chilandar*, X3 7 (1989) 105-132.
- Djurić, *Minijature Hvalovog rukopisa* = V. J. Djurić, *Minijature Hvalovog rukopisa*, ИГ 1-2 (1957) 39-52.
- Djurić, *‘Čin’ von Chilandar* = V. J. Djurić, *Über den ‘Čin’ von Chilandar*, BZ 53 (1960) 333-351.
- Eastern Christian Relics* = *Eastern Christian Relics*, ed. A. Lidov, Moscow 2003.
- Eastmond, *‘Local’ Saints* = A. Eastmond, *‘Local’ Saints, Art, and Regional Identity in the Orthodox World after the Fourth Crusade*, *Speculum* 78/3 (2003) 707-749.
- Erdeljan, *New Jerusalems in the Balkans* = J. Erdeljan, *New Jerusalems in the Balkans. Translation of Sacred Space in the Local Context*, in: *New Jerusalems. Hierotopy and Iconography of Sacred Spaces*, ed. A. M. Lidov, Moscow 2009, 458-474.
- Erdeljan, *Studenica. All Things Constantinopolitan* = J. Erdeljan, *Studenica. All Things Constantinopolitan*, in: *ΣΥΜΕΙΚΤΑ. Зборник радова новог четвртесетогodiна Института за истраживање уметности и Филозофског факултета у Београду*, ed. И. Стевовић, Београд 2011, 93-101.
- Erdeljan, *Studenica. An Identity in Marble* = J. Erdeljan, *Studenica. An Identity in Marble*, Зорграф 35 (2012) 93-98.
- Eustathii Thessalonicensis Opera Minora* = *Eustathii Thessalonicensis Opera Minora*, ed. P. Wirth, Berlin – New York 2000.
- Falkenhausen, *Eine byzantinische Beamtenurkunde* = V. von Falkenhausen, *Eine byzantinische Beamtenurkunde aus Dubrovnik*, BZ 63 (1969-1970) 10-23.
- Farlati, Coleti, *Illyrici sacri VII* = D. Farlati, J. Coleti, *Illyrici sacri VII*, Venetiis 1817.
- Faroqhi, *Understanding Ottoman Guilds* = S. Faroqhi, *Understanding Ottoman Guilds*, in: *Crafts and Craftsmen of the Middle East: Fashioning the Individual in the Muslim Mediterranean*, edd. S. Faroqhi, R. Deguilhem, London – New York 2005, 3-40.
- Fisković, *Crkvica sv. Kuzme i Damjana* = I. Fisković, *Crkvica sv. Kuzme i Damjana u Zablaću na Korčuli*, PPUD 21 (1980) 159-175.
- Fisković, *O freskama* = I. Fisković, *O freskama 11. i 12. stoljeća u Dubrovniku i okolici*, Radovi IPU 33 (2009) 17-36.
- Fisković, *Tri srednjovjekovne crkvice* = I. Fisković, *Tri srednjovjekovne crkvice na Pelješcu*, PPUD 19 (1972) 15-40.
- Foretić, *Dvije isprave* = V. Foretić, *Dvije isprave zahumskog kneza Dese o Mljetu iz 1151. godine*, *Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku* 1 (1952) 63-72.
- Frantz, *Byzantine Illuminated Ornament* = M. A. Frantz, *Byzantine Illuminated Ornament*, *The Art Bulletin* 16/1 (1934) 42-101.
- Frolow, *La relique de la Vraie Croix* = A. Frolow, *La relique de la Vraie Croix. Recherches sur le développement d'un culte*, Paris 1961.

- Gabelić, *Prophylactic and Other Inscriptions* = S. Gabelić, *Prophylactic and Other Inscriptions in Late Byzantine Fresco Painting*, in: *Byzantinische Malerei. Bildprogramme, Ikonographie, Stil*, ed. G. Koch, Wiesbaden 2000, 57–72.
- Gagro, *Križ srpskog kralja* = K. Gagro, *Križ srpskog kralja Stefana Uroša II Milutina*, in: *Dominikanci u Hrvatskoj, katalog izložbe*, Zagreb 2011.
- Garrison, *Studies in Mediaeval Italian Painting* = E. B. Garrison, *Studies in the History of Mediaeval Italian Painting IV*, Florence 1962.
- Gavrilović, *Between Latins and Greeks* = Z. Gavrilović, *Between Latins and Greeks: Some Artistic Trends in Medieval Serbia (13th–14th Centuries)*, in: eadem, *Studies in Byzantine and Serbian Medieval Art*, London 2001, 110–124.
- Gavrilović, *Kingship and Baptism* = Z. Gavrilović, *Kingship and Baptism in the Iconography of Dečani and Lesnovo*, in: eadem, *Studies in Byzantine and Serbian Medieval Art*, London 2001, 125–145.
- Gavrilović, *The Gospels of Jakov of Serres* = Z. Gavrilović, *The Gospels of Jakov of Serres* (London, B. L., Add. MS 39626), the family of Branković and the Monastery of St Paul, Mount Athos, in: *Through the looking glass. Byzantium through British eyes*, Aldershot 2000, 135–144.
- Gavrilović, *The Portrait of King Marko* = Z. Gavrilović, *The Portrait of King Marko at Markov manastir (1376–1381)*, BF 16 (1991) 415–428.
- Geary, *Furta Sacra* = P. J. Geary, *Furta Sacra. Thefts of Relics in the Central Middle Ages*, Princeton 1990.
- Gelzer, *Bistümerverzeichnisse der orientalischen Kirche II* = H. Gelzer, *Ungedruckte und wenig bekannte Bistümerverzeichnisse der orientalischen Kirche II*, BZ 2 (1893) 22–72.
- Georges Pachymérès = Georges Pachymérès *relations historiques II*, ed. A. Failler, Paris 1984.
- Georgitsoyanni, *Les peintures murales* = E. N. Georgitsoyanni, *Les peintures murales du Vieux Catholicon du monastère de la Transfiguration aux Météores (1483)*, Athènes 1993.
- Gerasimov, *Un sceau en plombe* = T. Gerasimov, *Un sceau en plombe de Georges fils du roi Bodine*, *Studia historico-philologica Serdicensia* 1 (1938) 217–218.
- Glavaš, *Iskopavanje preromaničke crkve* = T. Glavaš, *Iskopavanje preromaničke crkve u Vrutcima kod Vrela Bosne*, GZMBiH, arheologija, n. s., 37 (1982) 93–122.
- Grabar, *Influences musulmanes* = A. Grabar, *Influences musulmanes sur la décoration des manuscrits slaves balkaniques*, *Revue des études slaves* 27 (1951) 124–135 (= idem, *L'art de la fin de antiquité et du Moyen age II*, Paris 1968, 653–661).
- Grabar, *L'Hodigitria et l'Eléousa* = A. Grabar, *L'Hodigitria et l'Eléousa*, *ЗМЦЛХ* 10 (1974) 3–14.
- Grabar, *Les deux images de la Vierge* = A. Grabar, *Les deux images de la Vierge dans un manuscrit serbe*, in: *L'art byzantin chez les Slaves II/1*, Paris 1930, 264–276.
- Grabar, *Les manuscrits grecs* = A. Grabar, *Les manuscrits grecs enluminés de provenance italienne (IXe–XIIe siècles)*, Paris 1972.
- Grabar, *Recherches sur les influences orientales* = A. Grabar, *Recherches sur les influences orientales dans l'art balcanique*, Paris 1928.
- Grabar, *Velmans, Chiesa di Sopoćani* = A. Grabar, T. Velmans, *Gli affreschi della Chiesa di Sopoćani*, Milano 1965.
- Grabar, *Islamic Art and Byzantium* = O. Grabar, *Islamic Art and Byzantium*, DOP 18 (1964) 73–79.
- Grčke povelje srpskih vladara = Grčke povelje srpskih vladara, edd. A. Solovjev, V. Mošin, London 1974.
- Gušić, Fisković, *Otok Mljet* = B. Gušić, C. Fisković, *Otok Mljet: naš novi nacionalni park. Antropogeografski pregled i kulturno historijski spomenici*, Zagreb 1958.
- Hahn, *Strange Beauty* = C. J. Hahn, *Strange Beauty. Issues in the Making and Meaning of Reliquaries, 400-circa 1204*, University Park 2012.
- Hallensleben, *Das Katholikon* = H. Hallensleben, *Das Katholikon des Johannes-Prodromos-Kloster bei Serrai*, BF 1 (1966) 158–173.
- Hamm, *Apokalipsa bosanskih krstjana* = J. Hamm, *Apokalipsa bosanskih krstjana*, Slovo 9–10 (1960) 43–104.
- Hamann-Mac Lean, *Grundlegung* = R. Hamann-Mac Lean, *Grundlegung zu einer Geschichte der mittelalterlichen Monumentalmalerei in Serbien und Makedonien*, Giessen 1976.
- Harisijadis, *Les miniatures du Tétraévangile* = M. Harisijadis, *Les miniatures du Tétraévangile du métropolit Jakob de Serrès*, in: *Actes du XIIe Congrès international d'études byzantines III*, Belgrade 1964, 121–130.
- Historia della vita di San Nicolo* = *Historia della vita, miracoli, traslatione, e gloria dell'illustrissimo confessor di Christo San Nicolo il Magno, arcivescouo di Mira, patrono e protettore della città di Bari, Composta dal Padre Antonio Beatillo da Bari, della Compagnia di Giesù, Napoli 1645*³.
- Illuminated Greek Manuscripts* = *Illuminated Greek Manuscripts from American Collections. An Exhibition in Honor of Kurt Weitzmann*, ed. G. Vikan, Princeton 1973.
- Illyricum sacrum VI* = *Illyricum sacrum VI*, edd. D. Farlati, J. Coleti, Venezia 1800.
- Ioannis Cantacuzeni eximperatoris Historiarum* = *Ioannis Cantacuzeni eximperatoris Historiarum libri IV, I–IV*, ed. L. Schopenus, Bonnae 1828–1832.
- Ionescu, *Istoria arhitecturii romanesti* = G. Ionescu, *Istoria arhitecturii romanesti*, București 1937.
- Jakšić, *Predromanički reljef* = N. Jakšić, *Predromanički reljef sa spomenom blaženog Teodora u Bolu na Braču*, PPUD 25 (1985) 49–62.
- Janashian, *Armenian Miniature Paintings* = M. Janashian, *Armenian Miniature Paintings of the Monastic Library at San Lazzaro I*, Venice 1966.

- Janc, *Islamski elementi* = Z. Janc, *Islamski elementi u minijaturama Karanskog jevanđelja*, Godišnjak Naučnog društva BiH 2 (1961) 159–170.
- Janin, *La géographie ecclésiastique* = R. Janin, *La géographie ecclésiastique de l'Empire byzantin. Première partie. Le siège de Constantinople et le patriarcat oecuménique*, III: *Les églises et les monastères*, Paris 1953.
- Janin, *Les églises* = R. Janin, *Les églises et les monastères des grands centres byzantins. Bithynie, Hellespont, Latros, Galésios, Trébizonde, Athènes, Thessalonique*, Paris 1975.
- Johnstone, *The Byzantine tradition* = P. Johnstone, *The Byzantine tradition in church embroidery*, London 1967.
- Jordan, *The Monastery of the Theotokos Evergetis* = R. M. Jordan, *The Monastery of the Theotokos Evergetis, Its Children and Grandchildren*, in: *The Theotokos Evergetis and Eleventh Century Monasticism*, edd. M. Mullett, A. Kirby, Belfast 1994, 215–245.
- Jovanović, *Zaton, Bijelo Polje* = V. Jovanović, *Zaton, Bijelo Polje – crkva i grobovi*, Arheološki pregled 3 (1961) 129–132.
- Jurković, *O bizantskom utjecaju* = M. Jurković, *O bizantskom utjecaju i autohtonosti nekih likovnih rješenja na predromaničkoj plastici Bosne i Hercegovine*, Radovi IPU 11 (1987) 107–113.
- Jurković, *Prilog proučavanju* = M. Jurković, *Prilog proučavanju pleterne skulpture na području poluotoka Pelješca*, SHP 3/13 (1983) 165–184.
- Jurković, *Prilog odredjivanju* = M. Jurković, *Prilog odredjivanju južnodalmatinske grupe predromaničke skulpture*, SHP 15 (1985) 183–199.
- Jurković, *Ranosrednjovjekovni latinski natpisi* = M. Jurković, *Ranosrednjovjekovni latinski natpisi s Pelješca*, Radovi IPU 10 (1986) 83–89.
- Kalopissi-Verti, *Church Foundations* = S. Kalopissi-Verti, *Church Foundations by Entire Villages (13th–16th c.)*, A Short Note, 3PBI 44 (2007) 333–340.
- Kalopissi-Verti, *Painters in Late Byzantine Society* = S. Kalopissi-Verti, *Painters in Late Byzantine Society. The Evidence of Church Inscriptions*, CA 42 (1994) 139–158.
- Kandić, *Fonts for the Blessing of the Waters* = O. Kandić, *Fonts for the Blessing of the Waters in Serbian Medieval Churches*, 30-rpač 27 (1998–1999) 61–78.
- Kanuni i kanun-name = *Kanuni i kanun-name za Bosanski, Hercegovački, Zvornički, Kliški, Crnogorski i Skadarski sandžak*, Sarajevo 1957.
- Kaplan, *De la dépouille à la relique* = M. Kaplan, *De la dépouille à la relique: formation du culte des saints à Byzance du Ve au XIIe siècle*, in: idem, *Pouvoirs, Église et sainteté. Essais sur la société byzantine*, Paris 2011, 75–95 (= *Les reliques: objets, cultes, symboles*, edd. É. Bozóký, A.-M. Helvétius, Turnhout 1999, 19–38).
- Karaman, *Razgovori o nekim problemima* = Lj. Karaman, *Razgovori o nekim problemima domaće historije, arheologije i historije umjetnosti*, Anali Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku 6–7 (1959) 41–71.
- Klaić, *Mljetski falsifikati* = N. Klaić, *Mljetski falsifikati*, Arhivski vjesnik 10 (1967) 185–234.
- Klaniczay, *Holy Rulers and Blessed Princesses* = G. Klaniczay, *Holy Rulers and Blessed Princesses. Dynastic Cults in Medieval Central Europe*, Cambridge 2002.
- Klein, *Byzanz, der Westen und das 'wahre' Kreuz* = H. A. Klein, *Byzanz, der Westen und das 'wahre' Kreuz. Die Geschichte einer Reliquie und ihrer künstlerischen Fassung in Byzanz und im Abendland*, Wiesbaden 2004.
- Klein, *Eastern Objects and Western Desires* = H. A. Klein, *Eastern Objects and Western Desires: Relics and Reliquaries between Byzantium and the West*, DOP 58 (2004) 283–314.
- Koprivica, *Freska sa predstavom svetog Hristofora* = T. Koprivica, *Freska sa predstavom svetog Hristofora u Starom Baru*, Историјски записи 77/1–4 (2004) 145–154.
- Korać, *King Milutin's Church* = V. Korać, *King Milutin's Church*, in: *Hilandar monastery*, ed. G. Subotić, Belgrade 1998, 145–152.
- Korać, *L'architecture de Dečani* = V. Korać, *L'architecture de Dečani, tradition et innovation*, in: *Дечани и византијска уметност у средином XIV века*, ed. B. J. Ђурић, Београд 1989, 149–157.
- Korać, *L'école de la Morava* = V. Korać, *L'école de la Morava: dernière renaissance dans l'art de la monde byzantine*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, ed. E. Παπαδοπούλου, Αθήνα 1996, 380–391.
- Korać, *Les origines de l'architecture* = V. Korać, *Les origines de l'architecture de l'école de la Morava*, in: *Моравска школа и њено гоџа*, ed. B. J. Ђурић, Београд 1972, 157–168.
- Kotorski spomenici = *Kotorski spomenici. Prva knjiga kotorskih notara od god. 1326–1335*, ed. A. Mayer, Zagreb 1951.
- Krautheimer, *Early Christian and Byzantine Architecture* = R. Krautheimer, *Early Christian and Byzantine Architecture*, Harmondsworth 1989⁴.
- Kreševljaković, *Esnafi i obrti* = H. Kreševljaković, *Esnafi i obrti u starom Sarajevu*, Sarajevo 1958.
- Krsmanović, *Mount Athos and Political Thought* = B. Krsmanović, *Mount Athos and Political Thought in the Slavic World*, in: *Proceedings of the 22nd International Congress of Byzantine Studies*, Vol. I: *Plenary Papers*, ed. I. Ilyev et al., Sofia 2011, 156–166.
- Kurtović, *Sandalj Hranić Kosača* = E. Kurtović, *Veliki vojvoda bosanski Sandalj Hranić Kosača*, Sarajevo 2009.
- Kyriakoudis, *Les artistes grecs* = E. Kyriakoudis, *Les artistes grecs qui ont participé à la peinture murale des régions sous la juridiction du Patriarcat de Peć pendant sa rénovation (1557–1690)*, Balkan Studies 24/2 (1983) 485–510.
- Kyriakoudis, *The Main Features of Monumental Painting in Macedonia* = E. Kyriakoudis, *The Main Features of Monumental Painting in Macedonia in the Late Byzantine Period*, in: *Byzantine Macedonia. Art, Architecture, Music and Hagiography*, edd. J. Burke, R. Scott, Melbourne 2001, 59–79.

- La porpora* = *La porpora. Realtà e immaginario di un colore simbolico*, ed. O. Longo, Venezia 1998.
- Laïou, *Byzantium and the Neighboring Powers* = A. Laïou, *Byzantium and the Neighboring Powers: Small-State Policies and Complexities*, in: eadem, *Byzantium and the Other: Relations and Exchanges*, Farnham–Burlington VT 2012, XIV, 1–12.
- L'art byzantin du XIIIe siècle* = *L'art byzantin du XIIIe siècle. Symposium de Sopoćani*, ed. V. J. Djurić, Beograd 1967.
- Laurent, *Le thème* = V. Laurent, *Le thème byzantin de Serbie au XIe siècle*, REB 15 (1957) 185–195.
- Lăzărescu, *Nicodim de la Tismana* = E. Lăzărescu, *Nicodim de la Tismana si rolul său în cultura veche românească I (pînă în 1385)*, *Romanoslavica* 11 (1965) 237–285.
- Le Goff, *Saint Louis* = J. Le Goff, *Saint Louis*, Paris 1996.
- Le Mont Athos* = *Le Mont Athos et l'Empire byzantin. Trésors de la Sainte Monagne*, Paris 2009.
- Leroy, *Les manuscrits coptes* = J. Leroy, *Les manuscrits coptes et coptes-arabes illustrés*, Paris 1974.
- Leroy, *Les manuscrits syriaques* = J. Leroy, *Les manuscrits syriaques a peintures conservés dans les bibliothèques d'Europe et d'Orient*, Paris 1964.
- Les Reliques* = *Les Reliques: Objets, cultes, symboles*, edd. E. Bozoky, A., M. Helvétius, Turhout 1999.
- Le typikon de la Théotokos Évergétis* = *Le typikon de la Théotokos Évergétis*, ed. P. Gautier, REB 40 (1982) 5–101.
- Listine* = *Listine o odnošajih između Južnoga Slavenstva i Mletačke Republike, I–X*, ed. S. Ljubić, Zagreb 1861–1891.
- Loverdou-Tsigaridas, *Objets précieux* = K. Loverdou-Tsigaridas, *Objets précieux de l'église de la Vierge Gavaliotissa au monastère de Lavra (Mont Athos)*, *3orpaφ* 26 (1997) 81–86.
- Luković, *Freske i slike* = N. Luković, *Freske i slike katedrale sv. Tripuna*, in: *800 godina katedrale sv. Tripuna u Kotoru*, Kotor 1966, 63–79.
- Ljubinković, *Majstori starog srpskog slikarstva* = R. Ljubinković, *Majstori starog srpskog slikarstva. Povodom knjige profesora Svetozara Radojčića*, *Naše starine* 4 (1957) 187–204.
- Machavariani, *Georgian manuscripts* = H. Machavariani, *Georgian manuscripts*, Tbilisi 1970.
- Magdalino, *Round Church at Preslav* = P. Magdalino, *The Byzantine Antecedents of the Round Church at Preslav*, *Проблеми на изкуството* 45/2 (2012) 3–5.
- Maksimović, *Byzantinische Herrscherideologie* = Lj. Maksimović, *Byzantinische Herrscherideologie und Regierungsmethoden im Falle Serbien. Ein Beitrag zum Verständnis des byzantinischen Commonwealth*, in: ΠΟΛΥΠΛΕΥΡΟΣ ΝΟΥΣ, *Miscellanea für Peter Schreiner zu seinem 60. Geburtstag*, edd. C. Scholz, G. Makris, München–Leipzig 2000, 174–192.
- Maksimović, *Βυζάντιο και οι Σέρβοι* = Lj. Maksimović, *Βυζάντιο και οι Σέρβοι τον 11ο αιώνα: ζήτημα εσωτερικής ή εξωτερικής πολιτικής της αυτοκρατορίας*, in: *Η Αυτοκρατορία σε κρίση (:) Το Βυζάντιο τον 11ο αιώνα (1025–1081)*, ed. V. N. Vlyssidou, Athens 2003, 75–85.
- Maksimović, *Das Kanzleiwesen* = Lj. Maksimović, *Das Kanzleiwesen der serbischen Herrscher*, in: *Kanzleiwesen und Kanzleisprachen im östlichen Europa*, ed. C. Hannick, Köln–Weimar–Wien 1999, 25–54.
- Maksimović, *L'Empire de Stefan Dušan* = Lj. Maksimović, *L'Empire de Stefan Dušan: genèse et caractère*, *Mélanges Gilbert Dagron, Travaux et Mémoires (Mélanges Gilbert Dagron)* 14 (2002) 415–428.
- Maksimović, *L'idéologie du souverain* = Lj. Maksimović, *L'idéologie du souverain dans l'État serbe et la construction de Studenica*, in: *Службеница и византијска уметност око 1200. јодине*, ed. B. Коран, Београд 1988, 35–49.
- Maksimović, *Η ανάπτυξη κεντρόφυγων ροπών* = Lj. Maksimović, *Η ανάπτυξη κεντρόφυγων ροπών στις πολιτικές σχέσεις Βυζαντίου και Σερβίας τον ΙΔ' αιώνα*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 282–290.
- Maksimović, *Η βυζαντινή Μακεδονία* = Lj. Maksimović, *Η βυζαντινή Μακεδονία στην πολιτική της μεσαιωνικής Σερβίας*, *Πρακτικά της Ακαδημίας Αθηνών* 85 Β' (2010) 261–285.
- Maksimović, *Η εθνογένεση των Σέρβων* = Lj. Maksimović, *Η εθνογένεση των Σέρβων στον Μεσαίωνα*, Athens 1994.
- Mango, *Byzantine Architecture* = C. A. Mango, *Byzantine Architecture*, New York 1976 (London 1986³).
- Manoscritti slavi* = *Manoscritti slavi, documenti e carte riguardanti la storia bulgara della Biblioteca Apostolica Vaticana e dell'Archivio segreto Vaticano (IX–XVII secolo)*, София 1979.
- Marasović, *Makarska i Primorje* = T. Marasović, *Makarska i Primorje u ranom srednjem vijeku*, Split 1998.
- Marasović, *Ranosrednjovjekovne crkve* = T. Marasović, *Ranosrednjovjekovne crkve pseudobazilikalnoga tipa u Dalmaciji*, *Archaeologia Adriatica* 11 (2008) 555–572.
- Marava-Chatzinicolaou, Toufexi-Paschou, *Catalogue* = A. Marava-Chatzinicolaou, C. Toufexi-Paschou, *Catalogue of the Illuminated Byzantine Manuscripts of the National Library of Greece*, I, Athens 1978; III, Athens 1997.
- Marjanović-Dušanić, *L'écriture et la sainteté* = S. Marjanović-Dušanić, *L'écriture et la sainteté dans la Serbie médiévale*, in: *Étude sur l'hagiographie*, avec la préface de B. Flusin, ed. A. Serandour, Turnhout (in press).
- Marjanović-Dušanić, *La réécriture hagiographique* = S. Marjanović-Dušanić, *La réécriture hagiographique: usages et fonctions dans la Serbie médiévale*, in: *Remanier, métaphraser. Fonctions et techniques de la réécriture dans le monde byzantin*, edd. S. Marjanović-Dušanić, B. Flusin, Belgrade 2011, 163–180.
- Marjanović-Dušanić, *La sainteté féminine* = S. Marjanović-Dušanić, *La sainteté féminine et les cultes dynastiques en Serbie médiévale: la sainte reine Hélène d'Anjou*, in: *Les réseaux familiaux. Antiquité tardive et Moyen Âge. In Memoriam A. Laiou et É. Patlagean*, ed. B. Caseau, Paris 2012, 125–133.

- Marjanović-Dušanić, *Patterns of Martyrial Sanctity* = S. Marjanović-Dušanić, *Patterns of Martyrial Sanctity in the Royal Ideology of Medieval Serbia. Continuity and Change*, Balcanica 37 (2007) 69–79.
- Marković Č., *Graditeljska baština Crnojevića* = Č. Marković, *Graditeljska baština Crnojevića*, in: *Crnojevići: značaj za crnogorsku državu i kulturu*, ed. Č. Drašković, Podgorica 2011, 67–102.
- Marković, *The Original Paintings* = M. Marković, *The Original Paintings of the Monastery's Main Church*, in: *Hilandar monastery*, ed. G. Subotić, Belgrade 1998, 229–236.
- Marković M., *The Painter Eutychios* = M. Marković, *The Painter Eutychios – Father of Michael Astrapas and Protomaster of the Frescoes in the Church of the Virgin Peribleptos in Ohrid*, 3MCJY 38 (2010) 9–34.
- Martínez Sáez, *El Díptico* = A. Martínez Sáez, *El Díptico Bizantino de la Catedral de Cuenca*, Cuenca 2004.
- Matthews, *The Early Churches of Constantinople* = Th. F. Matthews, *The early churches of Constantinople. Architecture and liturgy*, University Park, Penn. 1971.
- Mavromatis, *Le kralj Milutin* = L. Mavromatis, *Le fondation de l'Empire serbe. Le kralj Milutin*, Thessalonique 1978.
- Mijović, *Crkvice-kripte* = P. Mijović, *Crkvice-kripte na crnogorskom primorju*, PPUD 21 (1980) 149–158.
- Miklosich, *Monumenta serbica* = Fr. Miklosich, *Monumenta serbica spectantia historiam Serbiae, Bosnae, Ragusii, Viennae* 1858.
- Milanovic, *Esphigmenou Chrysobull* = Lj. Milanovic, *Reconsidering the Significance of the Esphigmenou Chrysobull*, Thirtieth Annual Byzantine Studies Conference, October 2004, The Walters Art Museum and The Johns Hopkins University Baltimore, Maryland (= http://www.bsana.net/conference/archives/2004/abstracts_2004.html).
- Milanović, *The Politics of Translatio* = Lj. Milanović, *The Politics of Translatio: the Visual Representation of the Translation of Relics in the Early Christian and Medieval Period, The Case of St. Stephen*, PhD thesis, Rutgers University, New Brunswick 2011.
- Miles, *Byzantium and the Arabs* = G. C. Miles, *Byzantium and the Arabs: Relation in Crete and the Aegean Area*, DOP 18 (1964) 20–32.
- Miles, *Islamic Elements in Byzantine Ornament* = G. C. Miles, *Classification of Islamic Elements in Byzantine Architectural Ornament in Greece*, in: *Actes du XII Congrès International d'études byzantines III*, Belgrade 1964, 281–287.
- Millet, *Cozia* = G. Millet, *Cozia et les églises serbes de la Morava*, in: *Mélanges offerts à M. Nicolas Iorga par ses amis de la France et des pays de langue française*, Paris 1933, 827–856.
- Millet, *L'ancien art serbe* = G. Millet, *L'ancien art serbe. Les églises*, Paris 1919.
- Milošević, *Art in Mediaeval Serbia* = D. Milošević, *Art in Mediaeval Serbia from the 12th to the 17th Century*, Beograd 1980.
- Miljković-Peppek, *Le portrait* = P. Miljković-Peppek, *Le portrait de l'empereur byzantin Michel VIII à l'église rupestre de Saint-Érasme près d'Ohrid*, CA 45 (1997) 169–177.
- Mitrović, *Benediktinci* = K. Mitrović, *Benediktinci na području Barske nadbiskupije i Kotorske biskupije (9. stoljeće – 1571)*, Cetinje–Kotor 2015.
- Momirović, *Stari rukopisi i štampane knjige* = P. Momirović, *Stari rukopisi i štampane knjige u Čajniču*, Naše starine 3 (1956) 173–177.
- Monastery of Vatopaidi* = *The Holy and Great Monastery of Vatopaidi. Tradition, History, Art, II*, Mount Athos 1998.
- Mošin, *Ćirilski rukopisi* = V. Mošin, *Ćirilski rukopisi Jugoslaven-ske akademije I–II*, Zagreb 1955.
- Mošin, *Izveštaj* = V. Mošin, *Izveštaj o naučnom putovanju u Srijemsku Mitrovicu, Beograd, Peć, Dečane, Cavtat, Dubrovnik 1953. godine. Inventar ćirilskih rukopisa Muzeja Srpske pravoslavne crkve u Beogradu*, Ljetopis JAZU 60 (1955) 218–226.
- Mošin, Traljić, *Ćirilski spomenici u Bosni i Hercegovini* = V. Mošin, S. Traljić, *Ćirilski spomenici u Bosni i Hercegovini*, Naše starine 6 (1959) 63–104.
- Mošin, *Ornament južnoslovenskih rukopisa* = V. Mošin, *Ornament južnoslovenskih rukopisa XI–XIII veka*, Radovi Naučnog društva NR Bosne i Hercegovine 7, Odeljenje istorijsko-filoloških nauka, knj. 3 (1957) 5–79.
- Nagel, Wood, *Antiquity in the Renaissance* = A. Nagel, C. S. Wood, *What counted as an 'antiquity' in the Renaissance?*, in: *Renaissance Medievalisms*, ed. K. Eisenbichler, Toronto 2009, 53–74.
- Nagorni, *Die Kirche Sv. Petar* = D. Nagorni, *Die Kirche Sv. Petar in Bijelo Polje (Montenegro). Ihre Stellung in der Geschichte des serbischen Architektur*, München 1978.
- Nelson, *Byzantine Art in the Italian Renaissance* = R. S. Nelson, *Byzantine Art in the Italian Renaissance*, in: *Heaven & Earth. Art of Byzantium from the Greek Collections*, edd. A. Drandaki, D. Papanikola-Bakirtzi, A. Tourta, Athens 2013, 327–335.
- Nelson, *Palaeologan Ornament and the Arabesque* = R. S. Nelson, *Palaeologan Illuminated Ornament and the Arabesque*, Wiener Jahrbuch für Kunstgeschichte 41 (1988) 7–22.
- Nelson, *The Italian Appreciation* = R. S. Nelson, *The Italian Appreciation and Appropriation of Illuminated Byzantine Manuscripts*, ca. 1200–1450, DOP 49 (1995) 209–235.
- Nešković, Nikolić, *L'église Saint-Pierre près de Novi Pazar* = J. Nešković, R. Nikolić, *L'église Saint-Pierre près de Novi Pazar*, Belgrade 1987.
- Nicephori Gregorae Byzantina historia* = *Nicephori Gregorae Byzantina historia*, I–II, ed. L. Schopenus, Bonnae 1829–1830; III, ed. I. Bekkerus, Bonnae 1855.
- Nordhagen, *Icons* = P. J. Nordhagen, *Icons Designed for the Display of Sumptuous Votive Gifts*, DOP 41 (1987) 453–460.
- Obolensky, *The Byzantine Commonwealth* = D. Obolensky, *The Byzantine Commonwealth. Eastern Europe 500–1453*, London 2000.

- Oikonomidès, *Emperor of the Romans* = N. Oikonomidès, *Emperor of the Romans – Emperor of the Romania*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 121–128.
- Ousterhout, *Constantinople, Bithynia, and Regional Developments* = R. G. Ousterhout, *Constantinople, Bithynia, and Regional Developments in Later Palaeologan Architecture*, in: *The Twilight of Byzantium. Aspects of Cultural and Religious History in the Late Byzantine Empire*, edd. S. Ćurčić, D. Mouriki, Princeton 1991, 75–110.
- Pace, *L'affresco nella chiesa di San Luca* = V. Pace, *L'affresco nella chiesa di San Luca a Cattaro (Kotor) e il ricordo della chiesa di Roma*, in: *Црква Свеїѡи Лике кроз вјекове*, ed. B. Kopah, Kotor 1997, 107–111.
- Paizi-Apostolopoulou, *Authority of a Learned Patriarch* = M. Paizi-Apostolopoulou, *Appealing to the Authority of a Learned Patriarch: New Evidence on Gennadios Scholarios' Responses to the Questions of George Branković*, *The Historical Review* 9 (2012) 95–116.
- Patterson Ševčenko, *Icons and Liturgy* = N. Patterson Ševčenko, *Icons and Liturgy*, DOP 45 (1991) 45–57.
- Patterson Ševčenko, *The Vita Icon* = N. Patterson Ševčenko, *The Vita Icon and the Painter as Hagiographer*, DOP 53 (1999) 149–167.
- Peković, *Četiri elafitske crkve* = Ž. Peković, *Četiri elafitske crkve*, Dubrovnik–Split 2008.
- Pelekanidis et al., *The Treasures of Mont Athos I* = S. M. Pelekanidis et al., *The Treasures of Mont Athos. Illuminated Manuscripts I*, Athens 1974.
- Pentcheva, *Imagined Images* = B. Pentcheva, *Imagined Images: Visions of Salvation and Intercession in a Double-Sided Icon from Poganovo*, DOP 54 (2000) 139–156.
- Petković, *Art and Patronage* = S. Petković, *Art and Patronage in Serbia during the Early Period of Ottoman Rule (1450–1600)*, BF 16 (1990) 401–414.
- Petković, *Artistic Activity* = S. Petković, *Artistic Activity and the Struggle for Survival of the Serbian Church during the Sixteenth and Seventeenth Centuries*, *Balkan Studies* 24/2 (1983) 617–630.
- Petković, *Serbian Painting* = S. Petković, *Serbian Painting at the Time of George Brankovich (1427–1456)*, JÖB 32/5 (1982) 197–198.
- Petković, *The Thirteenth Century Frescoes in Morača* = S. Petković, *The Thirteenth Century Frescoes in Morača Monastery. A Reinterpretation*, in: *Actes du XVe Congrès international d'études byzantines*, II/B. Art et archéologie, Athènes 1981, 631–638.
- Popović D., *A Staurotheke* = D. Popović, *A Staurotheke of Serbian Provenance in Pienza*, *Σογραφ* 36 (2012) 157–170.
- Popović D., *Eulogiae* = D. Popović, *Eulogiae Terrae Sanctae of St Sava of Serbia*, *Balkanica* 45 (2014) 55–69.
- Popović D., *Paying devotions to the Holy Hermit* = D. Popović, *Paying devotions to the Holy Hermit: The shrine of St Prochorus of Pčinja*, in: *Routes of Faith in the Medieval Mediterranean*, Thessalonike 2008, 215–226.
- Popović D., *Relics and Politics in the Middle Ages* = D. Popović, *Relics and Politics in the Middle Ages: the Serbian Approach*, in: *Eastern Christian Relics*, ed. A. M. Lidov, Moscow 2003, 161–180.
- Popović D., *The Cult of St Peter of Koriša* = D. Popović, *The Cult of St Peter of Koriša. Stages of Development and Patterns*, *Balkanica* 28 (1997) 181–211.
- Popović M., *Crkvina u Paniku* = M. Popović, *Crkvina u Paniku*, GZMBiH, arheologija, n. s., 27–28 (1973) 347–363.
- Popović M., *Les forteresses* = M. Popović, *Les forteresses du système défensif byzantin en Serbie au XI–XII siècle*, *Starinar* 42 (1991) 169–185.
- Popović M., *Manastir svetog Petra de Campo* = M. Popović, *Manastir svetog Petra de Campo kod Trebinja*, GZMBiH, arheologija, n. s., 27–28 (1973) 313–346.
- Popović S., *Dividing the Indivisible* = S. Popović, *Dividing the Indivisible: The Monastery Space – Secular and Sacred*, ZRVI 44 (2007) 47–65.
- Popović, Ćurčić, *Naupara* = S. Popović, S. Ćurčić, *Naupara*, Beograd 2000.
- Porčić, *The Menologem* = N. Porčić, *The Menologem in Serbian Medieval Document-Making*, in: *ΠΕΡΙΒΟΛΟΣ. Зборник у часті Мирјане Живојиновић*, edd. Б. Миљковић, Д. Џелеџић, Београд 2015, 285–298.
- Preradović, *Bisanzio sull'Adriatico* = D. Preradović, *Bisanzio sull'Adriatico nel IX e X secolo. Topografia sacra*, Udine–Paris 2011 (unpublished PhD thesis).
- Prijatelj-Pavičić, *U potrazi za izgubljenim slikarstvom* = I. Prijatelj-Pavičić, *U potrazi za izgubljenim slikarstvom: o majstoru Lovru iz Kotora i slikarstvu na prostoru od Dubrovnika do Kotora tijekom druge polovice XV stoljeća*, Dubrovnik 2013.
- Pringle, *The Churches* = D. Pringle, *The Churches of the Crusader Kingdom of Jerusalem. A Corpus III (The City of Jerusalem)*, Cambridge 2007.
- Prinzing, *Die autokephale byzantinische Kirchenprovinz* = G. Prinzing, *Die autokephale byzantinische Kirchenprovinz Bulgarien/Ohrid. Wie unabhängig waren ihre Erzbischöfe?*, in: *Proceedings of the 22nd International Congress of Byzantine Studies*, Vol. I: Plenary Papers, Sofia 2011, 389–413.
- Prolović, *Die Kirche des heiligen Andreas an der Treska* = J. Prolović, *Die Kirche des heiligen Andreas an der Treska. Geschichte, Architektur und Malerei einer palaiologenzeitlichen Stiftung des serbischen Prinzen Andreaš*, Wien 1997.
- Pseudo-Kodinos, *Traité des offices* = Pseudo-Kodinos, *Traité des offices*, ed. J. Verpeaux, Paris 1966.
- Radić, *Ο Συμεών Ούρεσης Παλαιολόγος* = R. Radić, *Ο Συμεών Ούρεσης Παλαιολόγος και το κράτος του μεταξύ της βυζαντινής και της σερβικής αυτοκρατορίας*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 195–208.
- Radojčić, *Die serbische Ikonenmalerei* = S. Radojčić, *Die serbische Ikonenmalerei vom 12. Jahrhundert bis zum Jahre 1459*, JÖBG 5 (1956) 61–84.

- Radojčić, *Elemente der westlichen Kunst* = S. Radojčić, *Elemente der westlichen Kunst des frühen Mittelalters in der ältesten serbischen Miniaturen*, in: *Actes du VIIe Congrès international d'histoire de l'art*, La Haye 1955, 199–206.
- Radojčić, *Malerei der Paläologischen Renaissance* = S. Radojčić, *Die Entstehung der Malerei der Paläologischen Renaissance*, JÖBG 7 (1958) 105–124.
- Radojčić, *Srpska umetnost* = S. Radojčić, *Srpska umetnost u srednjem veku*, Beograd–Zagreb–Mostar 1982.
- Radojčić, *Stare srpske minijature* = S. Radojčić, *Stare srpske minijature*, Beograd 1950.
- Radojčić, *Srpsko-rumunski odnosi* = Đ. Sp. Radojčić, *Srpsko-rumunski odnosi XIV–XVII veka*, Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду 1 (1956) 13–29.
- Radujko, 'Ἀρχιερατικός θρόνος' = M. Radujko, *Λ' Ἀρχιερατικός θρόνος* des évêques de Moravica et la peinture de Saint-Achille à Arilje, CA 49 (2001) 143–178.
- Rakić, *Islamic Influence* = Z. Rakić, *Islamic Influence on Illumination of Serbian Manuscripts of the 16th and 17th Century*, in: *Common Culture and Particular Identities: Christians, Jews and Muslims in the Ottoman Balkans*, edd. E. Papo, N. Makuljević, Beer–Sheba–Belgrade 2013, 217–224.
- Regan, Nadilo, *Ranoromaničke sakralne građevine* = K. Regan, B. Nadilo, *Crkveno graditeljstvo. Ranoromaničke sakralne građevine dubrovačkog područja* (I), Građevinar 58/2 (2006) 143–153.
- Regan, Nadilo, *Predromaničke crkve* = K. Regan, B. Nadilo, *Predromaničke crkve na dijelu južnodalmatinskih otoka*, Građevinar 58/11 (2006) 937–947.
- Reliquiare = *Reliquiare im Mittelalter*, edd. B. Reudenbach, G. Toussaint, Berlin 2011².
- Rëmbeci, *Kodikëtmesjetarë në Shqipëri* = A. Rëmbeci, *Kodikëtmesjetarë në Shqipëri, ura kulturore midis Lindjes dhe Perëndimit: Rasti i Kodikëve me prejardhje Italo-Bizantine*, in: *Shqipëriames Lindjes dheperëndimit*, Aktete Konferencës Shkencore Ndërkombëtare, Tiranë 17 dhjetor 2013, ed. A. Rëmbeci, Tiranë 2014, 21–36.
- Ringheim, *Eine altserbische Trojasage* = A. Ringheim, *Eine altserbische Trojasage. Text mit linguistischer und literarhistorischer Charakteristik*, Prag–Uppsala 1951.
- Rodley, *The Monastery of the Theotokos Evergetis* = L. Rodley, *The Monastery of the Theotokos Evergetis, Constantinople: Where it was and What it Looked Like*, in: *The Theotokos Evergetis and Eleventh Century Monasticism*, edd. M. Mullett, A. Kirby, Belfast 1994, 17–29.
- Ross, *Alexander Historiatus* = D. J. A. Ross, *Alexander Historiatus. A Guide to Medieval Illustrated Alexander Literature*, Frankfurt am Main 1988².
- Sáez, *El díptico bizantino* = A. M. Sáez, *El díptico bizantino de la Catedral de Cuenca*, Cuenca 2004.
- Safran, *Artistic Links Between Epiros and Apulia* = L. Safran, *Exploring Artistic Links Between Epiros and Apulia in the Thirteenth Century: The Problem of Sculpture and Wall Painting*, in: *Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου για το Δεσποτάτο της Ηπείρου* (Αρτα, 27–31 Μαΐου 1990), Αρτα 1992, 455–462.
- Saints and Sacred Matter* = *Saints and Sacred Matter. The Cult of Relics in Byzantium and Beyond*, edd. C. Hahn, H. A. Klein, Washington D.C. 2015.
- San Nicola* = *San Nicola. Splendori d'arte d'Oriente e d'Occidente*, ed. M. Bacci, Milano 2006.
- Sas-Zaloziecky, *Die byzantinische Baukunst* = W. Sas-Zaloziecky, *Die byzantinische Baukunst in den Balkanländern und ihre Differenzierung unter abendländischen und islamischen Einwirkungen. Studien zur Kunstgeschichte der Balkanländer*, München 1955.
- Schwarz, *Giotto's Byzantium* = M. V. Schwarz, *Giotto's Byzantium*, in: *ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ. Сборник радова поводом четвргесетї година Инстїтутї за истїорију уметнїостї Филозофскої факултїта Универзитїтїта у Београду*, ed. И. Стевовић, Београд 2012, 157–170.
- Shea, *The late Byzantine city* = J. Shea, *The late Byzantine city: Social, economic and institutional profile*, Birmingham 2010 (unpublished Ph.D. thesis).
- Shepard, *Manners maketh Romans?* = J. Shepard, *Manners Maketh Romans? Young Barbarians at the Emperor's Court*, in: *Byzantine Style, Religion and Civilization. In Honour of sir Steven Runciman*, ed. E. Jeffreys, Cambridge 2006, 135–158.
- Sinkević, *Prolegomena for a Study of Royal Entrances* = I. Sinkević, *Prolegomena for a Study of Royal Entrances in Byzantine Churches: The Case of Marko's Monastery*, in: *Approaches to Byzantine Architecture and Its Decoration: Studies in Honor of Slobodan Ćurčić*, edd. M. J. Johnson, R. G. Ousterhout, A. C. Papalexandrou, Farnham–Burlington 2012, 121–142.
- Sinkević, *Rhodes Hand of St. John the Baptist* = I. Sinkević, *Afterlife of the Rhodes Hand of St. John the Baptist*, in: *Byzantine Images and Their Afterlives: Essays in Honor of Annemarie Weyl Carr*, ed. L. Jones, Farnham–Burlington 2014, 125–141.
- Sinkević, *St. Petar Koriški* = I. Sinkević, *St. Petar Koriški and His Monastery*, Serbian Studies 8/1–2 (1994) 105–119.
- Skawran, *The Development* = K. M. Skawran, *The Development of Middle Byzantine Fresco Painting in Greece*, Pretoria 1982.
- Snively, *Archaeological Investigation at Konjuh* = C. S. Snively, *Archaeological Investigation at Konjuh, Republic of Macedonia*, in 2000, DOP 56 (2002) 297–306.
- Soloviev, *Le droit byzantin* = A. V. Soloviev, *Le droit byzantin dans la codification d'Étienne Douchan*, Revue historique de droit français et étranger 7 (1928) 387–412.
- Soria, *Les peintres du XVIIIe s.* = J. Soria, *Les peintres du XVIIIe s. et la peinture Paléologue: David Selenica et Denys de Fournas*, in: *Héritages de Byzance en Europe du Sud-Est à l'époque moderne et contemporaine*, edd. O. Delouis, A. Couderc, P. Guran, Athènes 2013, 179–193.
- Soulis, *The Serbs and Byzantium* = G. Ch. Soulis, *The Serbs and Byzantium during the Reign of Tsar Stephen Dušan (1331–1355) and His Successors*, Athens 1995.
- Soulis, *Tsar Dušan* = G. Ch. Soulis, *Tsar Dušan and Mount Athos*, Harvard Slavic studies 2 (1954) 125–139.

- Spatharakis, *Corpus* = I. Spatharakis, *Corpus of Dated Illuminated Greek Manuscripts to the Year 1453*, Leiden 1981.
- Stankova, Nenkovska, *The Manuscript Heritage of Ioan Kratovski* = L. Stankova, L. Nenkovska, *The Manuscript Heritage of Ioan Kratovski*, *European Journal of Science and Theology* 5/1 (2009) 13–24.
- Starodubcev, *Srpsko zidno slikarstvo* = T. Starodubcev, *Srpsko zidno slikarstvo u doba Lazarevića i Brankovića (1375–1459)*, Beograd 2007 (unpublished PhD thesis).
- Stele, *Ljubljanska verzija ikone sv. Nikolaja* = F. Stele, *Ljubljanska verzija velike ikone sv. Nikolaja iz Barija*, in: *Зборник Светиозара Рогојчућа*, Београд 1969, 287–293.
- Stephenson, *Byzantium's Balkan Frontier* = P. Stephenson, *Byzantium's Balkan Frontier. A Political Study of the Northern Balkans, 900–1204*, Cambridge 2000.
- Stevović, *Late Byzantine Church Decoration* = I. Stevović, *Late Byzantine Church Decoration as an Iconic Vision of Heavenly Jerusalem; the Case of Kalenić*, in: *New Jerusalem. Hierotopy and Iconography of Sacred Spaces*, ed. A. M. Lidov, Moscow 2009, 585–606.
- Stevović, *Towards New Directions* = I. Stevović, *Towards New Directions of Investigation of Late Byzantine Architecture. Visualisation of 'Text' on the Façades of the Church of the Virgin of Krina (Chios)*, in: *ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ. Зборник радова новог четиригесетогodiна Института за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду*, ed. И. Стевовић, Београд 2012, 175–190.
- Stjepčević, *Katedrala sv. Tripuna* = I. Stjepčević, *Katedrala sv. Tripuna u Kotoru*, Split 1938.
- Strzygowski, *Die Miniaturen des serbischen Psalters* = J. Strzygowski, *Die Miniaturen des serbischen Psalters der Königlichen Hof- und Staatsbibliothek in München*, Wien 1906.
- Subotić, *Ochrid and Kastoria* = G. Subotić, *Two Centres of Painting in the Fourteenth century. Ochrid and Kastoria: Monuments, Workshops and Style*, in: *Byzantine Macedonia. Art, Architecture, Music and Hagiography*, edd. J. Burke, R. Scott, Melbourne 2001, 88–96.
- Subotić, *Terra sacra* = G. Subotić, *Terra sacra. L'arte del Cossovo*, Milano 1997.
- Subotić, Justin Simonopetritis, *L'iconostase et les fresques* = G. Subotić, Justin Simonopetritis, *L'iconostase et les fresques de la fin du XIVe siècle dans le monastère de la Transfiguration aux Météores*, in: *Actes du XVe Congrès international d'études byzantines II*, Athènes 1981, 751–758.
- Swiencickij, *Byzantinische Bleisiegel* = I. Swiencickij, *Byzantinische Bleisiegel in den Sammlungen von Lwow*, in: *Сборник въ память на проф. Петъръ Никовъ*, София 1940, 434–441.
- Ševčenko, *Theodore Metochites* = I. Ševčenko, *Theodore Metochites, the Chora, and the Intellectual Trends of His Times*, in: *The Kariye Djami IV*, ed. P. A. Underwood, Princeton 1975, 17–55.
- Šidak, *Bosanski rukopisi* = J. Šidak, *Bosanski rukopisi u Gosudarstvennoj publicnoj biblioteci u Lenjingradu*, in: idem, *Studije o „Crkvi bosanskoj” i bogumilstvu*, Zagreb 1975, 151–160.
- Šidak, *Dva priloga* = J. Šidak, *Dva priloga o minijaturama u rukopisima „Crkve bosanske”*, in: idem, *Studije o „Crkvi bosanskoj” i bogumilstvu*, Zagreb 1975, 143–150.
- Šidak, *Kopitarovo bosansko evanđelje* = J. Šidak, *Kopitarovo bosansko evanđelje u sklopu pitanja „Crkve bosanske”*, in: idem, *Studije o „Crkvi bosanskoj” i bogumilstvu*, Zagreb 1975, 111–125 [= J. Šidak, *Kopitarovo bosansko jevanđelje u sklopu pitanja „Crkve bosanske”*, Slovo 4–5 (1955) 47–63].
- Šidak, *Marginalia uz jedan rukopis* = J. Šidak, *Marginalia uz jedan rukopis „Crkve bosanske” u mletačkoj Marciani*, in: idem, *Studije o „Crkvi bosanskoj” i bogumilstvu*, Zagreb 1975, 127–142 [= J. Šidak, *Marginalia uz jedan rukopis „Crkve bosanske” u mletačkoj Marciani*, Slovo 6–8 (1957) 134–153].
- Škoviera, *Kyjevský polemicko-apologetický rukopisný zborník* = A. Škoviera, *Kyjevský polemicko-apologetický rukopisný zborník s liturgiou svätého Petra*, *Slavica Slovaca* 48/3 (2013). Supplementum.
- Šuput, *Banjska Monastery* = M. Šuput, *Banjska Monastery*, Belgrade 2003.
- Šuput, *Gottesmutter kirche als Kultbau* = M. Šuput, *Gottesmutter kirche als Kultbau im Rahmender byzantinischen Architektur ihrer Zeit*, in: *Съюденица и византийска уметност око 1200. године*, ed. B. Кораћ, Београд 1988, 133–139.
- Tachiaos, *The Slavonic Manuscripts* = A.-E. N. Tachiaos, *The Slavonic Manuscripts of Saint Panteleimon Monastery (Rossikon) on Mount Athos*, Thessaloniki – Los Angeles 1981.
- Taft, *The Byzantine Rite* = R. Taft, *The Byzantine Rite. A Short History*, Collegeville 1992.
- Talbot, *Hagiography in Late Byzantium* = A.-M. Talbot, *Hagiography in Late Byzantium (1204–1453)*, in: *The Ashgate Research Companion to Byzantine Hagiography, I: Periods and Places*, ed. S. Efthymiadis, Farnham 2011, 173–198.
- Talbot, *The Relics of New Saints* = A.-M. Talbot, *The Relics of New Saints: Deposition, Translation, and Veneration in Middle and Late Byzantium*, in: *Saints and Sacred Matter. The Cult of Relics in Byzantium and Beyond*, edd. C. Hahn, H. A. Klein, Washington, D.C. 2015, 215–230.
- Talbot, *The Restoration of Constantinople* = A.-M. Talbot, *The Restoration of Constantinople under Michael VIII*, *DOP* 47 (1993) 243–261.
- Tarnanidis, *The Slavonic Manuscripts* = I. C. Tarnanidis, *The Slavonic Manuscripts discovered in 1975 at St Catherine's Monastery on Mount Sinai*, Thessaloniki 1988.
- Teoteoi, *Nicodème de Tismana* = T. Teoteoi, *Nicodème de Tismana, archimandrite et porteur d'epigonation*, *Revue des études sud-est européennes* 45 (2007) 101–115.
- The Hand of Angelos* = *The Hand of Angelos: An Icon Painter in Venetian Crete*, ed. M. Vassiliaki, Farnham–Burlington 2010.
- The Ossuary of the Bachkovo Monastery* = *The Ossuary of the Bachkovo Monastery*, ed. E. Bakalova, Plovdiv 2003.

- The Hypotyposis* = *The Hypotyposis of the Monastery of the Theotokos Evergetis, Constantinople*, edd. R. Morris, R. H. Jordan, Ashgate 2012.
- Theodorescu, *Bizant, Balcani, Occident* = R. Theodorescu, *Bizant, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale romanesti (secolele X–XIV)*, Bucureşti 1974.
- Theodorescu, *Sur le narthex* = R. Theodorescu, *Sur le narthex de deux monuments valaques des XIVe–XVIe siècles*, Revue Roumaine d'Histoire de l'Art, Série Beaux-Arts, 49 (2012) 3–16.
- Todić, *Portraits des saints Siméon et Sava* = B. Todić, *Portraits des saints Siméon et Sava au XIVe siècle. Contribution à la connaissance de l'idéologie de l'État et de la l'Église serbes*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 129–139.
- Todić, *L'influence de la liturgie* = B. Todić, *L'influence de la liturgie sur la décoration peinte du narthex de Sopoćani*, in: *Древнерусское искусство. Русь, Византия, Балканы – XIII век*, Санкт-Петербург 1997, 43–58.
- Todić, *Opening Scene* = B. Todić, *What Was the Opening Scene of the Cycle of St. Simeon Nemanja at Studenica?*, in: *Образ Византии. Сборник статей в честь О. С. Поповой*, ed. A. B. Захарова, Москва 2008, 517–524.
- Todić, *Serbian Medieval Painting* = B. Todić, *Serbian Medieval Painting. The Age of King Milutin*, Belgrade 1999.
- Todić, *Τρεῖς σερβικές λειψανοθήκες* = B. Todić, *Τρεῖς σερβικές λειψανοθήκες στη μονή του Βατοπεδίου*, in: *Γερά Μονή Βατοπεδίου. Ιστορία και τέχνη*, Αθήνα 1999, 241–254.
- Todić, Čanak-Medić, *The Dečani Monastery* = B. Todić, M. Čanak-Medić, *The Dečani Monastery*, Belgrade 2013.
- Tomas, *Crkva sv. Marije* = I. Tomas, *Crkva sv. Marije na otoku Mljetu i njezina povezanost s romaničkim spomenicima Apulije*, *Prostor* 19/2 (42) (2011) 296–309.
- Tomić-Djurić, *The Isles of Great Silence* = M. Tomić-Djurić, *The Isles of Great Silence: Monastic Life on Lake Scutari under the Patronage of the Balšićs*, *Balkanica* 43 (2012) 81–116.
- Tomić-Đurić, *To Picture and to Perform* = M. Tomić-Đurić, *To Picture and to Perform: The image of the Eucharistic Liturgy at Markov Manastir (I)*, *Zograf* 38 (2014) 123–141.
- Tra le due sponde dell'Adriatico* = *Tra le due sponde dell'Adriatico: la piturra nella Serbia de XIII secolo e l'Italia*, ed. R. D'Amico, Ferrara 1999.
- Treasures of Heaven* = *Treasures of Heaven: Saints, Relics, and Devotion in Medieval Europe*, edd. M. Bagnoli, H. A. Klein, C. Griffith Mann, Baltimore 2011.
- Treasures of Mount Athos* = *Treasures of Mount Athos*, ed. A. A. Karakatsanis, Thessaloniki 1997.
- Treitinger, *Die oströmische Kaiser* = O. Treitinger, *Die oströmische Kaiser- und Reichsidee nach ihrer Gestaltung im höfischen Zeremoniell. Vom oströmischen Staats- und Reichsgedanken*, Darmstadt 1956².
- Trkulja, *Divine Revelation Performed* = J. Trkulja, *Divine Revelation Performed: Symbolic and Spatial Aspects in the Decoration of Byzantine Churches*, in: *Spatial Icons. Performativity in Byzantium and Medieval Russia*, ed. A. Lidov, Moscow 2011, 213–237.
- Trkulja, *The Rose Window* = J. Trkulja, *The Rose Window: A Feature of Byzantine Architecture?*, in: *Approaches to Byzantine Architecture and Its Decoration: Studies in Honor of Slobodan Ćurčić*, edd. M. J. Johnson, R. G. Ousterhout, A. C. Papalexandrou, Farnham–Burlington 2012, 143–164.
- Vassilaki, *Female Piety* = M. Vassilaki, *Female Piety, Devotion and Patronage: Maria Angelina Doukaina Palaiologina of Ioannina and Helena Uglješa of Serres*, in: *Donation et donateurs dans le monde byzantin*, edd. S. J.-M. Spieser, E. Yota, Paris 2012, 221–234.
- Vego, *Novi i revidirani natpisi* = M. Vego, *Novi i revidirani natpisi iz Hercegovine*, *GZM*, n. s., *Arheologija* 15–16 (1960–1961) 259–286.
- Vego, *Ploča sa ćirilskim natpisom* = M. Vego, *Ploča sa ćirilskim natpisom i likom sv. Petra iz Stona*, *Naše starine* 7 (1960) 139–144.
- Velmans, *Le portrait* = T. Velmans, *Le portrait dans l'art des Paléologues*, in: *Art et société à Byzance sous les Paléologues*, Venise 1971, 91–148.
- Vežić, *Rotonda u Ošlju* = P. Vežić, *Rotonda u Ošlju*, in: *Zbornik Tomislava Marasovića*, edd. I. Babić, A. Milošević, Ž. Rapanić, Split 2002, 220–230.
- Vikan, *Catalogue of the Sculpture* = G. Vikan, *Catalogue of the Sculpture in the Dumbarton Oaks Collection from the Ptolemaic Period to the Renaissance*, Washington 1995.
- Vikan, *'Guided by Land and Sea'* = G. Vikan, *'Guided by Land and Sea': Pilgrim Art and Pilgrim Travel in Early Byzantium*, in: *Tesserae. Festschrift für Josef Engemann*, Münster 1991, 74–92 (= idem, *Sacred Images and Sacred Power in Byzantium*, Aldershot 2003, VIII).
- Vinski et al., *Rani srednji vijek* = Z. Vinski et al., *Rani srednji vijek*, Beograd–Zagreb–Mostar 1986.
- Vocotopoulos, *Church Architecture in the Despotate of Epirus* = P. L. Vocotopoulos, *Church Architecture in the Despotate of Epirus: the Problem of Influences*, *Σορπαφ* 27 (1998–1999) 79–92.
- Vojvodić, *Newly discovered portraits* = D. Vojvodić, *Newly discovered portraits of rulers and the dating of the oldest frescoes in Lipljan*, *Zograf* 36 (2012) 143–155.
- Vojvodić, *The Nativity of Christ* = D. Vojvodić, *The Nativity of Christ and the Descent into Hades as Programme Counterparts in Byzantine Wall Painting*, in: *ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ. Зборник радова поводом четврдесет јодина Института за историју уметности Филозофској факултету Универзитета у Београду*, ed. И. Стевовић, Београд 2012, 127–142.
- Vojvodić, *Un regard nouveau* = D. Vojvodić, *Un regard nouveau sur la représentation du Concile de saint Siméon-Nemanja à Arilje*, *Cahiers Balkaniques* 31 (2000) 11–20.
- Vujičić, *Freska s likom sv. Hristofora* = R. Vujičić, *Freska s likom sv. Hristofora na pročelju crkve sv. Ane u Kotoru*, *PPUD* 24 (1984) 39–44.
- Vujičić, *Freske u crkvi Marije Collegiate* = R. Vujičić, *Freske u crkvi Marije Collegiate u Kotoru*, *PPUD* 36 (1995) 365–378.
- Vujičić, *Srednjovjekovna arhitektura i slikarstvo* = R. Vujičić, *Srednjovjekovna arhitektura i slikarstvo Crne Gore*, Podgorica 2007.

- Vujičić, *Zidno slikarstvo* = R. Vujičić, *Zidno slikarstvo*, in: *Zagovori svetom Tripunu. Blago Kotorske biskupije*, Zagreb 2009, 71–80.
- Walter, *The Iconographical Sources* = Ch. Walter, *The Iconographical Sources for the Coronation of Milutin and Simonida at Gračanica*, in: *Бугарско-српска уметност XIV века*, Београд 1978, 183–200.
- Walter, *The Portrait of Jakov of Serres* = C. Walter, *The Portrait of Jakov of Serres in London, Additional 39626, Its Place in Paleologue Manuscript Illumination*, *Σορπαφ* 7 (1977) 65–72.
- Weitzmann, *Die byzantinische Buchmalerei* = K. Weitzmann, *Die byzantinische Buchmalerei des 9. und 10. Jahrhunderts*, Berlin 1935.
- Weitzmann, *Illustrated Manuscripts* = K. Weitzmann, *Illustrated Manuscripts at St. Catherine's Monastery on Mount Sinai*, Collegeville, MN 1973.
- Weitzmann, Galavaris, *The Monastery of Saint Catherine* = K. Weitzmann, G. Galavaris, *The Monastery of Saint Catherine at Mount Sinai. The Illuminated Greek Manuscripts. Vol. I. From the Ninth to the Twelfth Century*, Princeton 1990.
- Wirth, *À propos des influences byzantines* = J. Wirth, *À propos des influences byzantines sur l'art du Moyen Âge occidental*, in: *Material and Ideal. Essays in Medieval Art and Archaeology in Honour of Jean-Michel Spieser*, edd. A. Cutler, A. Papaconstantinou, Leiden–Boston 2007, 219–231.
- Wittkower, *Art and Architecture in Italy* = R. Wittkower, *Art and Architecture in Italy 1600–1750*, Harmondsworth, Middlesex 1973.
- Wixom, *Byzantine Art and the Latin West* = W. D. Wixom, *Byzantine Art and the Latin West*, in: *The Glory of Byzantium. Art and Culture of the Middle Byzantine Era, A.D. 843–1261*, edd. H. C. Evans, W. D. Wixom, New York 1997, 435–449.
- Woodfin, *The Embodied Icon* = W. T. Woodfin, *The Embodied Icon. Liturgical Vestments and Sacramental Power in Byzantium*, Oxford 2012.
- Zacos, Nesbitt, *Byzantine Lead Seals II* = G. Zacos, J. W. Nesbitt, *Byzantine Lead Seals II*, Bern 1984.
- Zanini, *The Urban Ideal* = E. Zanini, *The Urban Ideal and Urban Planning in Byzantine New Cities of the Sixth Century A. D.*, in: *Theory and Practice in Late Antique Archaeology*, edd. L. Lavan, W. Bowden, Leiden–Boston 2003, 196–223.
- Zbornik Hvala krstjanina = *Zbornik Hvala krstjanina. Fototipsko izdanje*, ed. H. Kuna, Sarajevo 1986.
- Zdravković, *Nacrti preromaničke crkvice* = I. Zdravković, *Nacrti preromaničke crkvice Sv. Mihajla u Stonu*, PPUD 12 (1960) 25–31.
- Zetler, *Cross-Cultural Interpretations* = B. Zetler, *Cross-Cultural Interpretations of Imagery in the Middle Ages*, *Art Bulletin* 76/4 (1994) 680–694.
- Zhelto, *A Slavonic Translation* = M. Zheltov, *A Slavonic Translation of the Eucharistic Diataxis of Philotheos Kokkinos from a Lost Manuscript (Athos Agiou Pavlou 149)*, in: *TOXOTHIC: Studi per Stefano Parenti*, edd. D. Galadza, N. Glibetić, G. Radle, Grottaferrata 2010, 345–359.
- Žeravica, *Ranosrednjovjekovna kamena tranzena* = Z. Žeravica, *Ranosrednjovjekovna kamena tranzena na crkvi Sv. Pavla u selu Palje Brdo u Konavlima*, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu* 21 (2004) 129–142.
- Živković, *Kult svetog Nikole* = V. Živković, *Kult svetog Nikole u religijskoj praksi Kotora (XIV–XVI vek)*, in: *Dvanaest vjekova Bokeljske mornarice*, ed. J. J. Martinović, Kotor 2010, 95–102.
- Živković, *Tota depicta picturis grecis* = V. Živković, *Tota depicta picturis grecis. The style and iconography of religious painting in medieval Kotor (Montenegro)*, *Il Capitale culturale. Studies on the Value of Cultural Heritage* 10 (2014) 65–89.
- Ασπρά-Βαρδαβάκη, *Οι βυζαντινές τοιχογραφίες του Ταξιάρχη* = Μ. Ασπρά-Βαρδαβάκη, *Οι βυζαντινές τοιχογραφίες του Ταξιάρχη στο Μαρκόπουλο Αττικής*, ΔΧΑΕ 8 (1975–1976) 199–229.
- Βασιλάκη, Τάβλαρης, Τσιγαρίδας, *Ιερά Μονή Αγίου Παύλου* = Μ. Βασιλάκη, Γ. Τάβλαρης, Ε. Τσιγαρίδας, *Ιερά Μονή Αγίου Παύλου. Εικόνες*, Άγιον Όρος 1998.
- Βοκοτόπουλος, *Παρατηρήσεις* = Π. Βοκοτόπουλος, *Παρατηρήσεις στο ναό του Σωτήρος κοντά στο Γαλαξείδι*, ΔΧΑΕ 17 (1993–1994) 199–210.
- Ζάρρας, *Ο εικονογραφικός κύκλος των εωθινών ευαγγελίων* = Ν. Ζάρρας, *Ο εικονογραφικός κύκλος των εωθινών ευαγγελίων στην παλαιολόγεια μνημειακή ζωγραφική των Βαλκανίων*, Θεσσαλονίκη 2011.
- Κυριακούδης, *Η τέχνη στη Μονή Προδρόμου* = Ε. Ν. Κυριακούδης, *Η τέχνη στη Μονή Προδρόμου Σερρών κατά την περίοδο της Σερβοκρατίας στον 14ο αιώνα*, in: *Επιστημονικό συμπόσιο Χριστιανική Μακεδονία. Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών*, Θεσσαλονίκη 1995, 263–296.
- Μερτζιμέκης, *Επιτάφιος του Μητροπολίτη Βελιγραδίου Ισιδώρου* = Ν. Μερτζιμέκης, «Ο συνέχων τὰ πέρατα, τάφω συσχεθῆναι κατεδέξω, Χριστέ». *Κεντητός Επιτάφιος του Μητροπολίτη Βελιγραδίου Ισιδώρου (1415–1423) από την Αθωνική Μονή Αγίου Παύλου*, ΔΧΑΕ 33 (2012) 313–322.
- Μουρίκη, *Οι βυζαντινές τοιχογραφίες* = Ντ. Μουρίκη, *Οι βυζαντινές τοιχογραφίες των παρεκκλησιών της Σπηλιάστης Πεντέλης*, ΔΧΑΕ 7 (1973–1974) 79–119.
- Ευγγόπουλος, *Αι τοιχογραφίες* = Α. Ευγγόπουλος, *Αι τοιχογραφίες του Καθολικού της Μονής Προδρόμου παρά τας Σέρρας*, Θεσσαλονίκη 1973.
- Παπαθεοφάνους-Τσουρή, *Εικόνα* = Ε. Παπαθεοφάνους-Τσουρή, *Εικόνα Αποκαθήλωσης στη Μονή Προδρόμου Σερρών μετά τον επαναπατρισμό της*, in: *Αφιέρωμα στον Ακαδημαϊκό Παναγιώτη Α. Βοκοτόπουλο*, Αθήνα 2015, 557–566.
- Παπαμαστοράκης, *Ο διάκοσμος τοῦ τρούλου* = Τ. Παπαμαστοράκης, *Ο διάκοσμος τοῦ τρούλου τῶν ναῶν τῆς Παλαιολόγειας περιόδου στῆ Βαλκανική Χερσόνησο καί τήν Κύπρο*, Αθήνα 2001.
- Στρατή, *Η ζωγραφική* = Α. Στρατή, *Η ζωγραφική στην Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών 14ος–19ος αι.*, Θεσσαλονίκη 2007.
- Τσιτουρίδου, *Ο ζωγραφικός διάκοσμος* = Α. Τσιτουρίδου, *Ο ζωγραφικός διάκοσμος του Αγίου Νικολάου Ορφανού στη Θεσσαλονίκη*, Θεσσαλονίκη 1986.

LIST OF COLLABORATORS AND THEIR AFFILIATIONS*

BRANISLAV CVETKOVIĆ, Ph.D. Senior Curator
Regional Museum of Jagodina
bracvet@gmail.com

*Medieval Heritage of the Balkans: Institutions and Culture
(No. 177003)

MILKA ČANAK MEDIC, Ph.D. Professor
University of Belgrade, Faculty of Architecture; *Institute for
the Protection of Cultural Monuments of Serbia*, Belgrade

VLADIMIR DŽAMIĆ, Art historian- Counselor
Institute for the Protection of Cultural Monuments of Serbia
vladimir.dzamic@heritage.gov.rs

SMILJKA GABELIĆ, Ph.D. Scientific Advisor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Institute of Art
History
sgabelic@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

MILA GAJIĆ, Senior Curator
Museum of Applied Art, Belgrade
mila.gajic@mpu.rs

MIROSLAVA KOSTIĆ, Ph.D. Research Associate
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Institute of Art
History
mkostic@f.bg.ac.rs

* Representations of Identity in Art and Verbal-visual Culture
of the Modern Era (No. 177001)

BOJANA KRSMANOVIĆ, Ph.D. Senior Research Associate
Institute for Byzantine Studies, SASA, Belgrade
bojana.krsmanovic@vi.sanu.ac.rs

*Tradition, Innovation and Identity in the Byzantine World
(No. 177032)

MIROSLAV LAZIĆ, MA. Archeographer
National Library of Serbia, Archeography Department
miroslav.lazic@nb.rs

LJUBOMIR MAKSIMOVIĆ, Ph.D. Professor emeritus,
Member of the SASA

Institute for Byzantine Studies, SASA, Belgrade
Ljubomir.Maksimovic@sanu.ac.rs

*Tradition, Innovation and Identity in the Byzantine World
(No. 177032)

SMILJA MARJANOVIĆ-DUŠANIĆ, Ph.D. Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History
smarjano@f.bg.ac.rs

*Medieval Heritage of the Balkans: Institutions and Culture
(No. 177003)

MIODRAG MARKOVIĆ, Ph.D. Professor, Corresponding
member of the SASA
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
mmarkovi@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

MILJANA MATIĆ, Ph.D.
Independent researcher
maticmiljana1@gmail.com

LJUBOMIR MILANOVIĆ, Ph.D. Research Associate
Institute for Byzantine Studies, SASA, Belgrade
milanovic.ljubomir@gmail.com

*Tradition, Innovation and Identity in the Byzantine World
(No. 177032)

DRAGANA PAVLOVIĆ, Msc. Assistant
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
drpavlov@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

* An asterisk marks the titles of the projects of the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia, in the frame of which individual authors have written the papers in this publication

SVETLANA PEJIĆ, Ph.D. Art historian- Counselor
Institute for the Protection of Cultural Monuments of Serbia
svetlana.pejic@heritage.gov.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

DANICA POPOVIĆ, Ph.D. Scientific Advisor
Institute for Balkan Studies, SASA, Belgrade
Danica.Popovic@bi.sanu.ac.rs

*Medieval Heritage of the Balkans: Institutions and Culture
(No. 177003)

DUBRAVKA PRERADOVIĆ, Ph.D. Senior Curator
Independent researcher
dubravka.preradovic@gmail.com

JADRANKA PROLOVIĆ, Ph.D. University Lecturer
Institute of Art History, University of Vienna
jadranka.prolovic@univie.ac.at

ZORAN RAKIĆ, PH.D. Associate Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
zrakic@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

TATJANA STARODUBCEV, Ph.D. Associate Professor
University of Novi Sad, Academy of Arts
tatjana.starodubcev@uns.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

IVAN STEVOVIĆ, Ph.D. Associate Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
istevovi@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

*Christian culture in the Balkans in the Middle Ages: Byzantine Empire, the Serbs and the Bulgarians from the 9th to the 15th century (No. 177015)

LJILJANA ŠEVO, Ph.D. Professor
University of Banja Luka, Academy of Arts
milija90@teol.net

IRENA ŠPADIJER, Ph.D. Associate Professor
University of Belgrade, Faculty of Philology
i.spadijer@gmail.com

*Medieval Heritage of the Balkans: Institutions and Culture
(No. 177003)

BRANISLAV TODIĆ, Ph.D. Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
btodic@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

MARKA TOMIĆ ĐURIĆ, MA. Research Assistant
Institute for Balkan Studies, SASA, Belgrade
marka.tomic@gmail.com

*Medieval Heritage of the Balkans: Institutions and Culture
(No. 177003)

DRAGAN VOJVODIĆ, Ph.D. Associate Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
dvojvodi@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

*Tradition, Innovation and Identity in the Byzantine World
(No. 177032)

Art of the Serbian Empire (1346-1371) (project of the Matica
srpska)

VLADIMIR VUKAŠINOVIĆ, Ph.D. Associate Professor
University of Belgrade, Faculty of Orthodox Theology
vvukasinovic@bfspc.bg.ac.rs

*Serbian theology in the 20th century: Fundamental postulates of theological disciplines in the European context - the historical and the contemporary perspective (No. 179078).

MILOŠ ŽIVKOVIĆ, Research Assistant
Institute for Byzantine Studies, SASA, Belgrade
milos.zivkovic@vi.sanu.ac.rs

*Tradition, Innovation and Identity in the Byzantine World
(No. 177032)

VALENTINA ŽIVKOVIĆ, Ph.D. Senior Research Associate
Institute for Balkan Studies, SASA, Belgrade
valentina.zivkovic@bi.sanu.ac.rs

*Medieval Heritage of the Balkans: Institutions and Culture
(No. 177003)

ABBREVIATIONS FOR INSTITUTIONS

Archives SASA = Archives of the Serbian Academy of Sciences and Art, Belgrade

BL = The British Library, London

BNF = Bibliothèque National de France, Paris

BS = Bayerische Staatsbibliothek, München

CBL = Chester Beatty Library, Dublin

IAM = Istanbul Archeological Museum

LSOP = Library of the Serbian Orthodox Patriarchate, Belgrade

MAA = Museum of Applied Art, Belgrade

MSG = Matica Srpska Gallery, Novi Sad

MSL = Matica Srpska Library, Novi Sad

MSOC = Museum of Serbian Orthodox Church, Belgrade

NIAM – BAS = National Institute of Archaeology with Museum – Bulgarian Academy of Sciences

NLCM = National Library Sts. Cyril and Methodius, Sophia

NLR = National Library of Russia, Saint Petersburg

NLS = National Library of Serbia, Belgrade

NMB = National Museum in Belgrade

RSL = Russian State Library, Moscow

SAD = State Archives in Dubrovnik

CREDITS FOR ILLUSTRATIONS:

PHOTOGRAPHS

ARCHIVES OF THE MONASTERY STUDENICA: fig. 152

ARCHIVES SASA: fig. 273

BLAGO FUND, INC.: figs. 1, 3, 11, 16, 17, 25, 32, 35, 71, 80, 81, 84, 86, 87, 91–93, 95–99, 136–137, 153, 155–158, 160, 161, 165, 166, 176–178, 180–181, 189–192, 198, 212, 213, 215, 223, 225, 227–229, 256, 241, 242, 245, 376, 417, 418, 420, 424–426

CENTRE FOR PROTECTION OF HERITAGE OF KOSOVO AND METOHIJA – MNEMOSYNE, BELGRADE: figs. 15, 72, 73, 111, 112, 226, 233, 260, 261

DUŠAN VUJIČIĆ AND THE PLATONEUM PUBLISHING HOUSE: figs. 4–7, 12, 31, 115, 133, 135, 162, 163, 167, 171, 186, 201, 217, 218, 255, 259, 262, 263, 237, 239, 240, 455

FOUNDATION OF THE HOLY MONASTERY HILANDAR, BELGRADE: figs. 41, 75, 101, 149, 262, 270, 322, 407, 444, 445

GALLERY OF ARTS, SKOPJE: fig. 230

INSTITUTE FOR THE PROTECTION OF CULTURAL MONUMENTS OF SERBIA, BELGRADE: figs. 168, 169, 170, 216, 224, 315, 316, 370, 374, 375, 381, 416, 419, 421

LEGAT IVANA ĐORĐEVIĆA: figs. 13, 22, 24, 28–30, 34, 44, 68, 79, 89, 90, 94, 100, 106–107, 134, 148, 149, 172–175, 179, 194, 204, 235, 265, 269, 274, 275, 280–283, 288–296, 302, 303, 310, 311, 323, 329, 335, 405, 410–412, 430, 431, 433, 340–342

MAA: fig. 452

MSG: fig. 387

MSL: figs. 23, 443

MSOC: figs. 36, 70, 74, 110, 236, 334, 371, 383, 386, 403, 404, 414, 428–429, 432, 434–436, 437, 450, 451, 453, 454

NATIONAL ARCHIVES OF SERBIA, BELGRADE: figs. 243, 244, 250, 251, 336, 337

NLS, ARCHEOGRAPHY DEPARTMENT: figs. 142, 143, 146, 147, 150, 151, 268, 271, 368, 391–400

NMB: figs. 203, 205–207, 214, 252, 361, 427

PROVINCIAL INSTITUTE FOR THE PROTECTION OF CULTURAL MONUMENTS, PRIŠTINA: figs. 219, 220, 372

SAD: fig. 249

VALENTINA BABIĆ: figs. 78, 120

BRANISLAV CVETKOVIĆ: figs. 109, 338

GORDANA ČAPIN: fig. 125

ELIZABETA DIMITROVA: figs. 248, 279

VLADIMIR DŽAMIĆ: figs. 33, 188, 231, 234, 239, 438, 406, 413, 441, 442

GABRIELE FATTORINI: figs. 103–105

GEORGIOS FOUSTERIS: figs. 9, 10, 42, 46–49, 209

SMILJKA GABELIĆ: fig. 284
 ADRIJANA GOLAC: figs. 286, 287
 WILLAM TAYLOR HOSTETER: figs. 8, 14, 254
 VUJADIN IVANIŠEVIĆ: fig. 27
 GORDANA KELIĆ: figs. 19, 348–350
 STANKO KOSTIĆ: figs. 20, 21, 312, 314, 316, 342, 347
 MIROSLAV LAZIĆ: figs. 138, 389, 437, 439, 440, 446, 447
 MARIJA LJIDOVA: fig. 379
 PAVLE MARJANOVIĆ: figs. 26, 82, 83, 135, 210, 211, 216, 346
 MIODRAG MARKOVIĆ: figs. 39, 40, 45, 114, 118, 123, 253, 266, 298–301, 339, 355–357, 360
 NEDELJKO MARKOVIĆ: figs. 62, 63, 65, 66, 385, 388, 390, 448, 449
 BOJAN MILJKOVIĆ: figs. 58, 309
 MAJA NIKOLIĆ: fig. 55
 DARKO NIKOLOVSKI: figs. 37, 88, 232, 246, 276, 277, 278, 306, 307
 DRAGANA PAVLOVIĆ: fig. 382
 LAZAR PEJOVIĆ: figs. 327, 328, 330–333
 DANICA POPOVIĆ: fig. 102
 VLADIMIR POPOVIĆ: figs. 18, 38, 317–320, 353, 364
 ZORAN RAKIĆ: figs. 119, 401, 402
 TATJANA STARODUBCEV: figs. 324, 326, 354, 358, 359, 362, 363, 373, 377, 378, 380
 BRANISLAV STRUGAR: figs. 2, 67, 85, 182, 199
 GOJKO SUBOTIĆ: figs. 43, 53, 321, 343
 BISERA TOMOVA: figs. 51, 304, 305
 DRAGAN VOJVODIĆ: figs. 126, 140, 141, 164, 297, 313, 409, 422, 423
 SRĐAN VULOVIĆ: figs. 139, 408
 MILOŠ ŽIVKOVIĆ: fig. 159, 196

DRAWINGS:

NIKOLA CONEV: fig. 247
 MILKA ČANAK MEDIC: figs. 183–185, 187, 195, 264
 MARIJA DŽAMIĆ: fig. 384
 OLIVERA KANDIĆ: fig. 193
 BRANISLAV ŽIVKOVIĆ: figs. 197, 200, 202

PHOTOGRAPHS AND DRAWINGS FROM OTHER PUBLICATIONS:

М. КАШАНИН ЕТ АЛ., *Манасѣиѣ Сѣуденица*, Београд 1986: fig. 154.
 КОРАЋ, *Марѣиѣниѣи*: fig. 117
 МАКСИМОВИЋ Ј., *Срѣске средњовековне минијаѣиѣуре*: figs. 365–367, 369
 МИЉКОВИЋ, *Немањѣиѣи и Свеѣиѣи Никола у Бариѣу*: fig. 59
 НЕНАДОВИЋ, *Душанова задужѣина*: fig. 221
 ТОДИЋ, ЧАНАК-МЕДИЋ, *Манасѣиѣур Дечани*: fig. 258
 СТЕВОВИЋ, *Калениѣиѣ*, fig. 352
Byzantium. Faith and Power: fig. 60
 CHEYNET, *La place de la Serbie*: fig. 77
 ČURČIĆ, *Architecture in the Balkans*: figs. 345, 351
 ČURČIĆ, *Gračanica*: fig. 257
Le Mont Athos: fig. 54
Monastery of Vatopaidi: figs. 69, 76, 108
 Παπαθεοφάνους-Τσουρή, *Εἰκόνα*: fig. 50
 ΒΑΣΙΛΑΚΗ, Τάβλαρης, Τσιγαρίδας, *Ιερά Μονή Αγίου Παύλου*: fig. 52
 VINSKI ET AL., *Rani srednji vijek*: fig. 122

BYZANTINE HERITAGE AND SERBIAN ART II

PUBLISHERS

SERBIAN NATIONAL COMMITTEE OF BYZANTINE STUDIES
srvizkom@gmail.com

SLUŽBENI GLASNIK, BELGRADE, SERBIA
Jovana Ristića 1, 11000 Belgrade, Serbia
www.sglasnik.com

INSTITUTE FOR BYZANTINE STUDIES
SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
Knez Mihailova 35, 11000 Belgrade, Serbia
inst.byz@vi.sanu.ac.rs

DESIGN

MIROSLAV LAZIĆ

TRANSLATORS

TAMARA RODWELL-JOVANOVIĆ
MARINA ADAMOVIĆ-KULENOVIĆ
IVAN DELAČ
ANA SELIĆ
MIONA PIPERSKI
STANISLAV GRGIĆ
TIJANA CVETKOVIĆ

MAPS

NEBOJŠA ŠULETIĆ

CIRCULATION

500 COPIES

PRINTED BY

SLUŽBENI GLASNIK, BELGRADE, SERBIA

ISBN 978-86-519-2006-9
ISBN 978-86-519-2004-5

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

72/75(=163.41)"04/14"
271.222(497.11)-523
72/75.033.2(497.11)

SACRAL Art of the Serbian Lands in the Middle Ages / editors Dragan Vojvodić, Danica Popović ; [maps Nebojša Šuletić]. - Belgrade : Serbian National Committee of Byzantine Studies : Službeni glasnik : Institute for Byzantine Studies SANU, 2016 (Belgrade : Službeni glasnik). - 630 str. : ilustr. ; 29 cm. - (Byzantine Heritage and Serbian Art ; 2)

"Published on the occasion of the 23rd international congress of Byzantine studies" ---> prelim. str. - Tiraž 500. - List of collaborators and their affiliations: str. 629-630. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. - Bibliografija: str. 585-627.

ISBN 978-86-519-2006-9 (SG)
ISBN 978-86-519-2004-5

а) Црквена уметност, српска - Средњи век б) Уметност, византијска -
Рецепција - Србија
COBISS.SR-ID 225212684

